

TALOUSARVIO 2019

TALOUSSUUNNITELMA 2020-2021

HYVÄKSYTTY KUNNANVALTUUSTO 3.12.2018 § 36

Sisällysluettelo

1	YLEISPERUSTELUT	4
1.1	Laukaan kunnan toimintaympäristö.....	4
1.2	Talousarvion sääntöperusta	6
1.3	Yleinen taloudellinen tilanne.....	7
1.4	Valtion budjetti ja kuntatalousvaikutukset 2019	9
1.5	Sote- ja maakuntauudistus	12
1.6	Laukaan kuntastrategia	16
1.7	Talousarvion toiminnalliset pääpainopistealueet	16
1.8	Laukaan kunnan talouden kokonaisuus pääpiirteissään	17
1.8.1	Verotulot.....	21
1.8.2	Valtionosuudet	22
1.8.3	Rahoitustuotot ja -kulut.....	23
1.8.4	Suunnitelman mukaiset poistot	23
1.8.5	Antolainauksen muutokset.....	23
1.8.6	Lainakannan muutokset	23
1.8.7	Muut merkittävät taloudelliset vastuut	23
1.9	Henkilöstö, henkilöstömäärä ja vakanssien täyttöluvat.....	24
1.10	Taloussuunnitteluprosessi.....	26
1.10.1	Muutokset suhteessa talousarviokehykseen, lautakuntien talousarvioesityksiin ja kunnanjohtajan esitykseen.....	26
1.11	Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta	27
1.12	Talousarvioon tehtävät muutokset ja käyttösuunnitelman hyväksyminen	28
1.13	Kuntakonserni ja kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tavoitteet	28
1.14	Erityismääräyksiä.....	30
2	KÄYTTÖTALOUSOSA	32
2.1	Yhteenveto talousarvion 2019 käyttötaloudesta	32
2.2	Konsernihallinto.....	35
2.2.1	Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	35
2.2.2	Hallintopalvelut	38
2.2.3	Talous- ja elinvoimapaalvelut.....	40
2.3	Perusturvapaalvelut	49
2.3.1	Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet:	49
2.3.2	Hallinto- ja terveystaloudelliset palvelut.....	50
2.3.3	Sosiaalityö ja vammaispalvelut.....	52
2.3.4	Vanhustenpalvelut.....	56
2.4	Sivistyspalvelut	62

2.4.1	Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	62
2.4.2	Hallintopalvelut	67
2.4.3	Päivähoito ja varhaiskasvatus.....	67
2.4.4	Perusopetuspalvelut.....	70
2.4.5	Toisen asteen koulutus	73
2.4.6	Kansalaisopisto	75
2.4.7	Kirjastotoimi	77
2.4.8	Vapaa-aikatoimi.....	80
2.4.9	Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus	82
2.5	Tekniset palvelut	86
2.5.1	Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	86
2.5.2	Hallinto, suunnittelu- ja paikkatietopalvelut	88
2.5.3	Yhdyskuntatekniset palvelut	90
2.5.4	Tilapalvelut	91
2.5.5	Ruoka- ja puhtauspalvelut.....	95
2.5.6	Ympäristövalvonta.....	96
3	INVESTOINTIOSA.....	100
3.1	Investointiohjelma 2019-2023.....	100
3.2	Talonrakennusinvestoinnit vuonna 2019	101
3.2.1	Uudisrakennukset.....	101
3.2.2	Peruskorjaukset, pienet investoinnit ja energiainvestoinnit.....	101
3.3	Maanhankinta ja myynti vuonna 2019.....	102
3.4	Irtaimen käyttöomaisuuden hankinnat 2019.....	102
3.5	Vesihuollon investoinnit vuonna 2019	103
3.6	Yhdyskuntatekniikan investoinnit vuonna 2019	103
3.7	Muut investoinnit vuonna 2019	103
4	TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAOSA.....	105

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 Laukaan kunnan toimintaympäristö

VÄESTÖ

SUUNNITTELUALUEJAKO = TILASTOALUEJAKO		VÄKILUKU 31.12. (Tilastokeskus, väestörakennetilasto)											
SUURALUE	1 LAUKAA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
TILASTOALUE	101 KIRKONKYLÄ	5098	5107	5147	5196	5223	5228	5314	5391	5490	5586	5619	
Pienalueet	1 01 001 Kk-keskusta	1466	1482	1489	1501	1513	1489	1527	1550	1548	1514	1516	
	1 01 002 Kk-pohjoinen	2007	1971	1954	1916	1907	1893	1890	1884	1925	1930	1953	
	1 01 003 Kk-etelä	931	920	928	953	951	949	948	978	1014	1023	1012	
	1 01 004 Kk-Kantola	412	454	478	539	565	629	678	713	737	767	788	
	1 01 005 Kk-Asema	282	280	298	287	287	268	271	266	266	275	265	
	1 01 006 Kk-Laajalahti										19	28	
	1 01 007 Kk-Roninmäki										58	57	
TILASTOALUE	102 VIHTAVUORI	2041	2075	2113	2158	2169	2201	2213	2209	2236	2318	2317	
Pienalueet	1 02 004 Vri-keskusta	1683	1718	1738	1780	1804	1819	1828	1836	1860	1855	1850	
	1 02 005 Vri-ympäristö	358	357	375	378	365	382	385	373	376	276	280	
	1 02 005 Vri-Kuhamäki										6	5	
	1 02 006 Vri-Kuhankoski										92	94	
	1 02 007 Vri-Mansikkaniemi										89	88	
TILASTOALUE	103 LEPPÄVESI	2785	2923	3002	3105	3179	3224	3237	3271	3293	3379	3409	
Pienalueet	1 03 006 Lsi-keskusta	2134	2257	2324	2438	2509	2528	2543	2578	2594	2650	2663	
	1 03 007 Lsi-ympäristö	651	666	678	667	670	696	694	693	699	729	746	
TILASTOALUE	104 LIEVESTUORE	2597	2554	2537	2528	2530	2536	2534	2541	2521	2505	2475	
Pienalueet	1 04 008 Lre-pohjoinen	1461	1461	1452	1440	1461	1457	1478	1471	1445	1426	1416	
	1 04 009 Lre-etelä	644	628	630	640	643	646	625	632	636	628	620	
	1 04 010 Lre-ympäristö	492	465	455	448	426	433	431	438	440	451	439	
TILASTOALUE	105 MAASEUTUALUEET	5025	5043	5115	5082	5115	5219	5201	5210	5235	5085	5044	
Pienalueet	1 05 011 Kuhaniemi	401	416	431	430	412	440	440	468	467	365	379	
	1 05 012 Kärkkää	334	365	370	368	369	380	369	376	372	362	365	
	1 05 013 Vehniä	933	913	915	908	920	947	940	946	966	945	952	
	1 05 014 Valkola	498	505	513	511	495	478	464	448	437	430	423	
	1 05 015 Kuusa	582	583	609	608	634	642	655	643	649	644	628	
	1 05 016 Haapala	295	295	286	292	284	309	304	302	296	302	300	
	1 05 017 Äijälä	377	382	384	381	393	391	406	393	402	385	369	
	1 05 018 Lankamaa	250	244	248	241	252	256	252	251	246	238	236	
	1 05 019 Tarvaala	288	283	288	270	275	268	277	286	289	283	282	
	1 05 020 Simuna	194	189	189	199	196	202	196	193	193	190	179	
	1 05 021 Vuontee	246	254	263	281	267	273	267	271	273	283	268	
	1 05 022 Savio	221	217	226	223	249	262	270	276	283	300	311	
	1 05 023 Metsolahti	170	168	168	165	164	166	161	159	155	155	155	
	1 05 024 Hoho	236	229	225	205	205	205	200	198	207	203	197	
MUU	Tuntematon	63	61	61	73	70	73	89	87	90	97	114	
	Ikäryhmät	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Ikävuodet	0-14 v	3769	3800	3882	3940	4024	4076	4127	4228	4284	4343	4353	
Ikävuodet	15-64 v	11388	11424	11501	11507	11463	11467	11333	11238	11184	11150	11025	
Ikävuodet	65 v ->	2452	2539	2592	2695	2799	2938	3128	3243	3397	3477	3600	
	%	13,9	14,3	14,4	14,9	15,3	15,9	16,8	17,3	18,0	18,3	19,0	
Ikävuodet	joista yli 75 v	1117	1148	1068	1105	1132	1156	1200	1237	1280	1283	1347	
	%	45,6	45,2	41,2	41,0	40,4	39,3	38,4	38,1	37,7	36,9	37,4	
	% koko väestöstä	6,34	6,46	5,94	6,09	6,19	6,26	6,46	6,61	6,79	6,76	7,10	

TYÖLLISYYS (Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto)

Vuosi	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Asukasluku	17609	17763	17975	18142	18286	18481	18588	18709	18865	18970
TYÖPAIKAT 31.12. (007, TOL 2008)										
	Työpaikat, kpl									
Toimiala	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	339	326	314	317	294	279	267	259	255	247
B Kaivostoiminta ja louhinta	12	11	12	13	13	13	11	6	6	5
C Teollisuus	1079	1030	1040	1047	1036	927	877	892	888	881
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	9	9	3	6	8	9	12	9	13	14
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	24	27	26	26	28	25	27	22	25	24
F Rakentaminen	423	387	409	449	457	429	450	455	479	465
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen myynti	454	515	494	616	585	618	595	624	578	643
H Kuljetus ja varastointi	233	244	377	406	418	434	451	439	409	439
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	215	228	209	215	230	212	219	205	194	180
J Informaatio ja viestintä	14	17	13	12	14	26	24	25	22	26
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	38	44	34	37	37	30	29	20	16	14
L Kiinteistöalan toiminta	35	40	31	32	28	31	30	35	28	29
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	178	202	174	204	180	189	195	192	203	210
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	216	224	241	268	310	302	329	323	313	323
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaaliturva	340	339	287	230	145	167	185	178	195	190
P Koulutus	395	406	389	427	403	420	417	382	371	379
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	1023	1020	1046	1041	1108	1088	1011	1018	1012	1057
R Taiteet, viihde ja virkistys	43	48	42	44	49	51	46	40	43	47
S Muu palvelutoiminta	134	132	134	125	126	129	133	127	116	117
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; eriyttämätön	3	3	3	4	5	7	38	41	48	59
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X Toimiala tuntematon	94	66	96	101	111	122	104	106	110	92
YHTEENSÄ	5301	5318	5374	5620	5585	5508	5450	5398	5324	5441
TYÖLLINEN TYÖVOIMA 31.12. (008, TOL 2008)										
	Työllinen työvoima, henkilöä									
Toimiala	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	345	341	321	315	301	296	275	262	252	252
B Kaivostoiminta ja louhinta	35	34	19	24	24	23	19	15	15	11
C Teollisuus	1649	1600	1510	1487	1423	1369	1227	1216	1180	1193
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	19	20	35	34	39	40	45	38	41	40
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	47	49	51	43	49	50	49	48	49	45
F Rakentaminen	659	684	655	680	715	669	685	680	677	762
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen myynti	721	762	752	772	814	800	806	764	779	792
H Kuljetus ja varastointi	375	385	368	382	392	389	375	369	378	397
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	245	249	236	244	273	254	249	238	222	248
J Informaatio ja viestintä	162	154	174	186	182	175	172	169	175	180
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	73	79	75	76	79	78	73	70	65	63
L Kiinteistöalan toiminta	65	77	66	75	67	68	68	69	68	75
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	359	355	320	358	366	371	348	360	371	366
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	372	362	370	379	407	418	424	435	424	432
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaaliturva	435	442	349	370	376	362	347	351	351	324
P Koulutus	476	498	492	531	542	574	523	513	527	525
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	1157	1192	1244	1251	1312	1291	1285	1282	1295	1324
R Taiteet, viihde ja virkistys	74	75	78	79	70	79	82	70	62	64
S Muu palvelutoiminta	176	193	211	197	203	190	186	202	199	187
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; eriyttämätön	2	3	4	3	3	8	38	41	34	48
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X Toimiala tuntematon	96	66	97	101	111	122	105	106	110	92
YHTEENSÄ	7542	7620	7427	7587	7748	7626	7381	7298	7274	7420
TYÖVOIMATILASTO 31.12. (001 Väestö / työ)										
Asukasluku	17609	17763	17975	18142	18286	18481	18588	18709	18865	18970
Työvoima, henkilöä	8349	8422	8454	8561	8664	8678	8622	8634	8592	8598
Työlliset, henkilöä	7542	7620	7427	7587	7748	7626	7381	7298	7274	7420
Työttömät, henkilöä	807	802	1027	974	916	1052	1241	1336	1318	1178
Työvoiman ulkopuolella, henkilöä	9260	9341	9521	9581	9622	9803	9966	10075	10237	10372
Työvoima / asukasluku %	47,41	47,41	47,03	47,19	47,38	46,96	46,38	46,15	45,54	45,32
Työpaikat / työllinen työvoima %	70,29	69,79	72,36	74,07	72,08	72,23	73,84	73,97	73,19	73,33

Laukaan kunnan asukasmäärä on vuoden 2017 tilaston perusteella 18.978. Väestössä on lisäystä edellisestä vuodesta 8 henkeä. Laukaan asukasluku on kasvanut 2000 -luvulla noin 2.500 henkilöllä eli keskimäärin 147 asukasta/vuosi. Asukkaita kuntakeskuksena toimivassa kirkonkylässä on 5.619, Leppävedellä 3.409, Lievestuoreella 2.475 ja Vihtavuoressa 2.317. Haja-asutusalueella laukaalaisia asuu 5.044. Vuodelle 2018 ei ennusteta väestönkasvua Laukaassa.

Tuleville vuosille ennustetaan Laukaassa väestönkasvua. Kasvusta huolehditaan aktiivisella maankäyttö- ja elinkeinopolitiikalla. Vuoden 2019 talousarviossa väestön määräksi on arvioitu 19.119 henkilöä ja väestömäärän kasvuksi 141 henkilöä. Väestön kasvu johtuu voitollisesta muuttoliikkeestä sekä keskimääräistä korkeammasta syntyvyydestä siitä huolimatta, että syntyvyys on Laukaassakin laskenut. Muuttoliikkeen Laukaaseen odotetaan vuonna 2019 kiihtyvän muutamiin edeltäviin vuosiin nähden, mikä näkyy muun muassa vuoden 2018 aikana kasvavana rakennuslupien määränä sekä kerrostalorakentamisena. Laukaan väestörakenne on nuorekas ja tasapainoinen. Vuonna 2017 ikäryhmään 0-14 vuotiaat kuului 22,9 % laukaalaisista, ikäryhmään 15 - 64 vuotiaat 58,1 % laukaalaisista ja ikäryhmään yli 65 vuotiaat 19 % laukaalaisista. Yli 65 vuotiaista enemmän kuin joka kolmas on vanhempi kuin 75 vuotta. Väestön koulutustaso on noussut nopeammin kuin kunnissa keskimäärin. Laukaassa on paljon keskiasteen ja erityisesti ammatillisen tutkinnon suorittaneita.

Väestön pääasiallinen toiminta kuvaa väestön taloudellisen toiminnan laatua. Sen perusteella väestö jaetaan työvoimaan kuuluihin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Vuonna 2016 Laukaassa oli 8.598 työvoimaan kuuluvaa asukasta ja työllinen työvoima oli 7.420 henkilöä. Koko väestöstä heidän osuutensa oli 45,3 %. Työvoiman ulkopuolella oli yhteensä 10.372 henkilöä ja työttömänä 1.178 henkilöä.

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston 2016 mukaan Laukaassa oli 5.441 työpaikkaa ja työpaikkaomavaraisuus on 73,3 %. Toimialoja oli luokiteltu yhteensä 21, joista sosiaali- ja terveystaloudet työllisti eniten, 1.057 henkilöä. Kokonaisuudessaan palvelusektori työllisti 3713 henkilöä. Muista toimialoista teollisuus tarjosi 881 työpaikkaa, tukku- ja vähittäiskauppa 643, rakentaminen 465 sekä kuljetus ja varastointi 439. 2010-luvulla eniten kasvaneita toimialoja ovat hallinto- ja tukipalvelut sekä kotitalouksien toiminta työnantajina. Kokonaisuutena työpaikkojen määrä on kuluvan vuosikymmenen aikana vähentynyt 3 % eli 179 työpaikalla. Vaikka palvelusektori tarjoaa enemmistön kunnan työpaikoista (68,2 %), on jalostuksella (25,5 %) ja alkutuotannolla (4,5 %) vielä suurempi merkitys kuin kunnissa keskimäärin.

Alla olevassa taulukossa on Laukaan kunnan väestöennuste tuleville vuosille. Vuosien 2017-2018 väestönkasvun hidastumisesta huolimatta kasvun ennustetaan palautuvan entiselle tasolle. Vuoden 2019 talousarviossa esitetyissä tunnusluvuissa väestönmääränä on käytetty 19.119 asukasta.

VÄESTÖENNUSTE									
Laukaa	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Ikäluokat yhteensä	18 588	18 709	18 865	18 970	18 978	18 978	19 119	19 294	19 421
asukasluvun muutos	107	121	156	105	8	0	141	175	127
asukasluvun muutos, %	0,6 %	0,7 %	0,8 %	0,6 %	0,0 %	0,0 %	0,7 %	0,9 %	0,7 %

1.2 Talousarvion sääntöperusta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Laukaan kunnassa taloussuunnitelmakausi on kolme vuotta, josta ensimmäinen vuosi on sitova talousarvio. Investointiosasta on esitetty viiden vuoden suunnitelma, josta ensimmäinen vuosi on sitova.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka ovat valtuuston nähdessä sitovia eriä. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida olevan ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena. 1.5.2015 voimaan tullessa kuntalaissa on tiukennettu alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevia määräyksiä siten, että kunnan taseessa olevat alijäämät on katettava neljän vuoden kuluessa tai muuten kunta joutuu arviointimenettelyn piiriin yhdessä valtioneuvoston kanssa. Samalla kattamisvelvollisuus on ulotettu koskemaan myös kuntayhtymiä. Laukaan kunnan taseessa 31.12.2017 on kertyneitä ylijäämiä 8,96 miljoonaa euroa ja taloussuunnitelmavuosien kumulatiivisesta alijäämästä huolimatta kertymä pysyy ylijäämäisenä suunnitelmavuosien jälkeenkin, joten erillistä kuntalain mukaista toimenpideohjelmaa ei tarvitse laatia.

Lisäksi 1.5.2015 voimaan tullessa kuntalaissa on muutettu erityisen heikossa asemassa olevan kunnan arviointikriteeristöä siten, että kriteeristö perustuu kuntakonsernin tunnuslukuihin. Arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli kuntakonsernin taseessa on kertyneitä alijäämiä vähintään -1.000 euroa asukasta kohden tai jos seuraavat neljä raja-arvoa täyttyvät kahtena vuotena peräkkäin: 1. kuntakonsernin vuosikate on negatiivinen, 2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,00 prosenttia korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti, 3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla ja 4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä Laukaan kuntakonsernissa oli kertyneitä alijäämiä -46 euroa asukasta kohden, eli kuntakonsernin alijäämäehto ei täytynyt. Neljästä arviointikriteeristön raja-arvosta täyttyi kaksi eli kunnan tuloveroprosentin ero keskiarvoon oli yli 1,00 % (1,59 %) ja kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli yli 50 prosenttia (93,2 %).

Seuraavassa taulukossa on tarkasteltu arviointikriteeristön tunnuslukujen täytyminen vuosina 2012-2017.

KUNTALAIN TUNNUSLUKIJEN MUKAISET RAJA-ARVOT:

	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017
1. Kuntakonsernin yli-/Alijäämä, €/asukas	-283	-263	-176	-206	-183	-46
1. Kuntakonsernin vuosikate, M€	4,3	5,4	9,4	10,0	9,3	12,2
2. Kunnan tuloveroprosentti	20,25	20,5	20,5	21,5	21,5	21,5
3. Kuntakonsernin lainakanta, €/asukas	4 070	4 663	5 042	5 303	5 906	6 233
4. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus	70,8	75,5	82,5	82,3	89,3	93,2
<i>Painotettu tulovero % keskiarvo</i>	19,25	19,38	19,74	19,84	19,87	19,91
<i>Ero keskiarvoon, yksikköä</i>	1,00	1,12	0,76	1,66	1,63	1,59
<i>Konsernin lainakanta €/asukas keskiarvo</i>	5 027	5 538	5 768	5 978	6 146	6 250
<i>Ero keskiarvoon, %</i>	-19 %	-16 %	-13 %	-11 %	-4 %	0 %
<i>Asukasmäärä</i>	18 481	18 588	18 709	18 865	18 970	18 978

1.3 Yleinen taloudellinen tilanne

Talous on nyt suhdanteen huipulla. Kuluvasta vuodesta on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi, vaikka korkeasuhdanne maailmantaloudessa jatkuu, on nopein kasvuvaihe jo takana.

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien korkea taso jatkuu yhä ja palvelualojen myyntiodotukset ovat kohentuneet. Työllisyysasteen trendi ylitti kesäkuussa 2018 vuoden 2008 suhdannehuipun lukemat ja on nyt noin 72 %, mikä vastaa maan

hallituksen työllisyystavoitetta. Työllisyyden ennustetaan kasvavan edelleen ja työllisyysasteen olevan vuonna 2020 73 %. Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Investointitaso laskee ja rakennusinvestointien supistuminen onkin merkittävin yksittäinen kasvua hidastava tekijä. Yleinen ansiotaso nousee 2,6 % vuonna 2019 mm. sopimuskorotusten seurauksena, minkä johdosta myös inflaatio kiihtyy maltillisesti.

Taulukko 1. Kansantalouden kehitys vuosina 2016–2019

Ennuste syyskuu 2018

	2016*	2017*	2018**	2019**
BKT:n arvo, mrd. euroa	216	224	234	242
BKT, määrän muutos, %	2,5	2,8	3,0	1,7
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,4	6,9
Työllisyysaste, %	68,7	69,6	71,7	72,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	0,4	0,7	1,1	1,4
Pitkä korko, 10 v, %	0,4	0,6	0,8	1,2

* Ennakkotieto

** Ennuste

Suomen talouskasvun myötä julkisyhteisöjen alijäämä on pienentynyt viime vuosina. Vuonna 2018 julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen painuu alle 60 prosenttiin. Julkista taloutta rasittavat kuitenkin rakenteelliset tekijät, jotka luovat paineita myös 2020-luvulla. Väestön ikääntyminen aiheuttaa kasvupainetta eläke- sekä hoito- ja hoivamenoihin.

Taulukko 2. Julkisen talouden keskeisiä tunnuslukuja kansantalouden tilinpidon mukaan, % BKT:sta

Ennuste syyskuu 2018

% BKT:sta	2016*	2017*	2018**	2019**
Verot ja sosiaaliturvamaksut	44,0	43,3	42,2	42,1
Julkisyhteisöjen menot	55,9	54,0	52,6	51,9
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-1,7	-0,7	-0,7	-0,1
- valtionhallinto	-2,7	-1,8	-1,5	-0,7
- paikallishallinto	-0,4	-0,1	-0,5	-0,3
- työeläkelaitokset	1,1	0,9	0,9	0,9
- muut sosiaaliturvarahastot	0,2	0,3	0,4	0,1
Julkisyhteisöjen bruttovelka	63,0	61,3	59,9	59,1
Valtionvelka ¹⁾	47,4	47,3	46,0	45,3

* ennakkotieto

** ennuste

1) VM:n kansantalousosaston arvio valtion velasta eroaa budjetoidun perusteella arvioidusta mm. päivitettyjen tuloennusteiden vuoksi

Maan hallituksen hallitusohjelman mukaisina talouspolitiikkaa ohjaavina tavoitteina on mm.

- nostaa Suomen talous kestävä kasvun ja kohenevan työllisyyden uralle

- turvata julkisten palveluiden ja sosiaaliturvan rahoitus
- että julkisen talouden velkaantuminen suhteessa BKT:hen taittuu vaalikauden loppuun mennessä ja velaksi eläminen loppuu vuonna 2021
- työllisyysaste nousee 72 prosenttiin ja työllisten määrä kasvaa 110 000 hengellä hallituskaudella

Hallituksen työllisyystavoitteet näyttävät uusimpien ennusteiden mukaan täyttyvän. Kestävyyssvajeeseen vastanneilla sopeuttamistoimilla arvioidaan saavutetun noin 4 miljardin euron sopeutukset tavoitellusta 10 miljardista eurosta. Sote-uudistuksen sekä muiden julkisen hallinnon uudistamistoimien arvioidaan onnistuessaan vahvistavan taloutta vielä 4 miljardilla eurolla. Velkatavoitteen konkretisoimiseksi hallitus on asettanut julkisen talouden rahoitusasemalle tavoitteet, jotka koskevat valtion, paikallishallinnon ja sosiaaliturvarahastojen rahoitusasemaa hallituskaudella sekä julkisyhteisöjen yhteenlaskettua rakenteellista rahoitusasemaa keskipitkällä aikavälillä. Paikallishallinto ja sosiaaliturvarahastot saavuttavat niille asetetut tavoitteet ja myös valtionhallinto yltää likimain sille asetettuun tavoitteeseen. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näitä finanssipolitiikkaa ohjaavia tavoitteita ja verrattu niitä valtiovarainministeriön ennusteeseen.

Taulukko 4. Suomen finanssipolitiikkaa ohjaavat tavoitteet ja säännöt

Julkisen talouden sektori	Muuttuja	Tavoite vuodelle 2019, % BKT:sta	Ennuste vuodelle 2019, % BKT:sta
Hallituksen asettamat rahoitusasematavoitteet vaalikaudelle			
Valtio	Alijäämä	korkeintaan -0,5 %	-0,7 %
Paikallishallintosektori	Alijäämä	korkeintaan -0,5 %	-0,3 %
Sosiaaliturvarahastot			
- Työeläkerahastot	Ylijäämä	noin 1,0 %	0,9 %
- Muut sosiaaliturvarahastot	Rahoitusasema	noin 0,0 %	0,1 %
Julkinen talous	Velka	velkasuhde v. 2019 < v. 2018	59,1 %
EU-säännöt			
Julkinen talous	Alijäämä	korkeintaan -3,0 %	-0,1%
	Velka*	korkeintaan 60 %	59,1 %
	Rakenteellisen rahoitusaseman keskipitkän aikavälin tavoite (MTO)**	-0,5 %	-0,7 %

* EU:n velkasäännön tulkinnassa otetaan huomioon myös mm. velan alenemisen nopeus historiassa ja tulevaisuudessa.

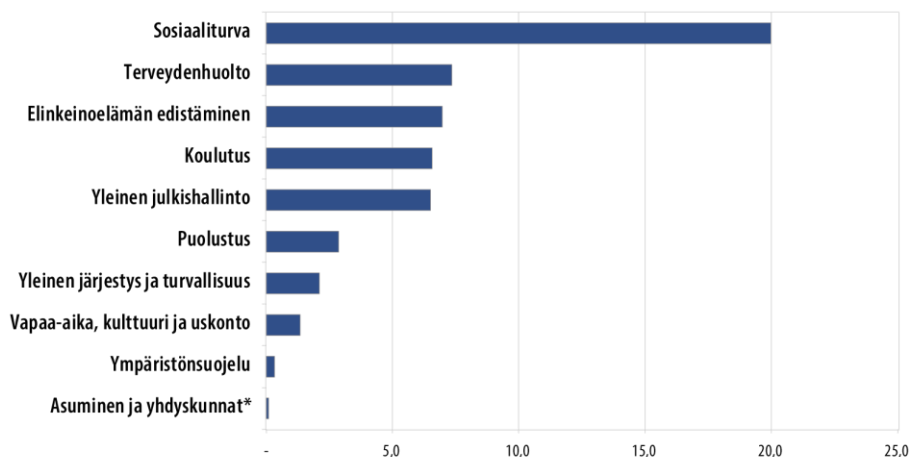
** Vakaus- ja kasvusopimus velvoittaa EU-jäsenmaat asettamaan julkisen talouden rakenteelliselle alijäämälle keskipitkän aikavälin tavoitteen (MTO). Suomen keskipitkän aikavälin tavoitteeksi on asetettu 0,5 prosentin alijäämä suhteessa BKT:hen. Suomelle myönnettiin keväällä 2017 vakaus- ja kasvusopimukseen sisältyvää rakenneuudistus- ja investointilausekkeen mukaista joustoa yhteensä 0,6 % suhteessa BKT:hen julkisen talouden kestävyttä tukevien uudistusten ja EU:n yhteisrahoitteisten investointihankkeiden toimeenpanon vuoksi. Hallitus tavoittelee keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamista vuonna 2019. Lisätietoa talousarvioesityksen yleisperustelujen luvussa 3.

Tämän luvun ennusteiden ja kuvioiden lähteenä on käytetty valtiovarainministeriön budjettikatsausta 2019 ja syksyn 2018 talousennustetta. www.vm.fi/julkaisut

1.4 Valtion budjetti ja kuntatalousvaikutukset 2019

Valtion budjettiesitys vuodelle 2019 on 1,4 miljardia euroa alijäämäinen. Tulojen arvioidaan olevan 53,9 miljardia euroa ja menojen 55,3 miljardia euroa. Valtion alijäämä katetaan ottamalla lisää velkaa. Vuoden 2019 lopussa valtionvelan arvioidaan olevan 109 miljardia euroa, mikä on noin 45 % suhteessa bruttokansantuotteeseen. Merkittävin osa valtion talousarvioesityksen määrärahoista vuonna 2019 kohdentuu sosiaaliturvaan

(36 %). Seuraavassa kuviossa on havainnollistettu valtion talousarvioesityksen määrärahojen kohdennusta vuodelle 2019.

* Pääosa asuntotuotannon tukemiseen liittyvistä menoista rahoitetaan valtion talousarvion ulkopuolisesta asuntorahastosta. Lisäksi suorat asumistuet sisältyvät sosiaaliturvan menoihin.

Kuvio 7. Vuoden 2019 talousarvioesityksen määrärahat käyttökohteen mukaisesti (COFOG), mrd. euroa

Valtion talousarvioesitykseen sisältyy panostuksia mm. työllisyyden, osaamisen ja tutkimuksen tukemiseen, eriarvoisuuden ehkäisemiseen, maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun, poliisitoimeen ja puolustukseen, maatalouteen, vesiensuojeluun sekä varhaiskasvatukseen. Työttömyysturvamenojen odotetaan vähenvän työllisyystilanteen kohenemisen johdosta.

Kuntatalous vahvistui selvästi vuonna 2017. Kuntatalouden toimintakate vahvistui 1,1 prosenttia ja vuosikate noin 540 miljoonaa euroa ollen 3,9 miljardia euroa. Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli 1,3 miljardia euroa positiivinen. Kuntatalouden vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit. Kuntatalouden lainakanta kasvoi yli 300 miljoonaa euroa yhteensä 18,4 miljardiin euroon. Lainkannan kasvua selittävät erityisesti sairaanhoitopiirien kasvaneet investoinnit.

Kuntatalouden kokonaiskasvusta huolimatta kuntien väliset erot ovat suuria ja osa kunnista on suurien taloudellisten haasteiden kourissa. Vuonna 2017 tilikauden tulos oli negatiivinen 51 kunnalla ja vuosikate oli negatiivinen neljällä kunnalla. Kuntalain mukaiset erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerit eli ns. kriisikuntakriteerit täyttyivät kolmella kunnalla. Kyseiset kunnat olivat kuntalain mukaisessa arviointimenettelyssä jo vuonna 2017 eikä vuonna 2018 aloiteta uusia arviointimenettelyjä.

Vuonna 2019 kuntien ennakkoidaan saavan 55 % tuloistaan verotuloina, 22 % toimintatuloina, 20 % valtionosuuksina ja 4 % muina tuloina. Kuntien menoista 47 % arvioidaan kohdistuvan henkilöstömenoihin, 32 % palveluiden ja materiaalien ostoon, 11 % investointimenoihin ja 9 % muihin menoihin.

Valtion toimenpiteet vaikuttavat kuntien tuloihin ja menoihin. Kokonaisuutena valtionapuihin kunnille osoitetaan ensi vuoden talousarvioesityksessä 10,5 miljardia euroa, josta laskennallisten valtionosuuksien määrä on 9,5 miljardia euroa. Nettomääräisesti valtion toimenpiteiden vaikutus on noin 254 miljoonaa euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2019. Suurimpana yksittäisenä heikentävänä tekijänä on lakisääteinen kuntien ja valtion välisen kustannustenjaon tarkistus, joka on 213 miljoonaa euroa.

Lisämäärärahoja valtio kohdistaa lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotihoitoon 15 miljoonaa euroa ja vanhusten kotihoitoon 1 miljoonaa euroa. Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin osoitetaan 40 miljoonaa euroa. Lukiokoulutuksen uudistamiseen ja kehittämiseen osoitetaan yli 10 miljoonaa euroa.

Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja osallistumisasteen edistämiseen kohdennetaan 10 miljoonaa euroa valti-onavustuksia. Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilua jatketaan ja tuetaan 5 miljoonalla eurolla.

Hallitusohjelman mukainen indeksikorotusten jäädytys heikentää peruspalvelujen valtionosuutta (91 milj. euroa) ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuutta (14 milj. euroa). Lisäksi valtionosuuksia leikataan hallitusohjelman mukaisten kuntien tehtäviä vähentävien toimenpiteiden mukaisesti perustuen muun muassa erikoissairaanhoidon alueelliseen keskittämiseen, omais- ja perhehoidon kehittämiseen ja van-huspalveluiden laatusuositukseen. Valtionosuuksia leikataan toimenpiteiden arvioituja säästöjä vastaavalla summalla eli yhteensä 33 miljoonaa euroa vuonna 2019. Kuntaliiton tekemän kyselyn mukaan mainituilla toimenpiteillä ei kuitenkaan ole saavutettu näin suuria säästöjä.

Kuntatalouden kehitysnäkymien mukaan kuntatalouden tulos pienenee selvästi kevään 2018 ennusteeseen verrattuna. Vuonna 2019 tulos paranee vain hieman vuodesta 2018. Toimintamenojen kasvu nopeutuu mo-nissa kunnissa muun muassa ansiotason nousun ja lomarahaleikkausten päättymisen myötä sekä valtion so-peutustoimien vaikutusten pienentyessä. Erityisesti sairaalarakentaminen pitää kuntakentän investointita-son korkealla lähivuosina ja toiminnan ja investointien rahavirta pysyy negatiivisena vuoteen 2020 asti. Ta-louden sopeutus-paine vaihtelee merkittävästi kuntakoon mukaan. Suurin sopeutus-paine on pienimmissä, alle 6000 asukkaan kunnissa.

Taulukko 6. Arvio kuntien laskennallisista poikkeamista rahoituksellisesta tasapainosta (toiminnan ja inves-tointien rahavirta) vuosina 2017—2020 kuntakokoryhmittäin, milj. euroa

Toiminnan ja investointien rahavirta (milj. €)	2017	2018	2019	2020
Yli 100 000 as., yht. asukkaita ja kuntia = 2 146 645 as. ja 9 kuntaa (vuoden 2018 kuntajako)	357,0	143,8	298,3	445,3
40 001 – 100 000 as., = 1 014 830 as. ja 17 kuntaa	47,3	-152,0	-155,6	-148,8
20 001 – 40 000 as., = 821 947 as. ja 30 kuntaa	29,2	-92,3	-96,9	-88,0
10 001 – 20 000 as., = 610 114 as. ja 42 kuntaa	-11,5	-111,9	-140,0	-132,3
6 001 – 10 000 as., = 456 905 as. ja 58 kuntaa	21,6	-98,1	-135,4	-146,1
Alle 6 000 as., = 433 200 as. ja 139 kuntaa	21,7	-89,5	-148,4	-175,1
MANNER-SUOMEN KUNNAT YHTEENSÄ	465,2	-400,0	-377,8	-244,9

Kuntien lainakanta kasvaa edelleen toiminnan ja investointien rahavirran ollessa negatiivinen. Lainakannan kasvun odotetaan hidastuvan vuonna 2020, mutta lainanoton tarve näyttäisi vähenevän lähinnä yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelmassa on arvioitu myös laskennal-lista veroprosentin nostopainetta eri kokoisissa kunnissa. Suurimpia kuntia lukuun ottamatta kaikissa koko-luokissa on vuosille 2019-2020 laskennallista korotuspainetta.

Taulukko 7. Arvio kuntien laskennallisista poikkeamista rahoituksellisesta tasapainosta (toiminnan ja investointien rahavirta) ja sen laskennallisesta paineesta veroprosentin korottamiseen kuntakokoryhmittäin vuosina 2019—2020

Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%)	2019	2020
Yli 100 000 as., yht. asukkaita ja kuntia = 2 146 645 as. ja 9 kuntaa (vuoden 2018 kuntajako)	-0,67	-0,96
40 001 – 100 000 as., = 1 014 830 as. ja 17 kuntaa	0,88	0,81
20 001 – 40 000 as., = 821 947 as. ja 30 kuntaa	0,64	0,56
10 001 – 20 000 as., = 610 114 as. ja 42 kuntaa	1,41	1,30
6 001 – 10 000 as., = 456 905 as. ja 58 kuntaa	1,91	2,01
Alle 6 000 as., = 433 200 as. ja 139 kuntaa	2,50	2,89
MANNER-SUOMEN KUNNAT YHTEENSÄ, LÄHTÖTASO 19,87 %	0,36	0,22

Tämän luvun kuvioiden ja ennusteiden lähteenä on käytetty valtiovarainministeriön kuntatalousohjelmaa 2019 ja 2019-2022 sekä bujettikatsausta 2019. www.vm.fi/julkaisut

1.5 Sote- ja maakuntauudistus

Sote- ja maakuntauudistus on merkittävin kunnan toimintaan ja talouteen vaikuttava uudistus taloussuunnittelukaudella. Uudistuksen suunniteltua aikataulutusta on muutettu useita kertoja ja viimeisimmän tiedon mukaan lakikokonaisuus on tarkoitettu hyväksyä eduskunnassa loppuvuodesta 2018 ja uudistuksen tarkoitus tulla voimaan vuoden 2021 alusta. Seuraavissa kuvissa on hahmotettu sote- ja maakuntauudistuksen keskeisimpiä tavoitteita sekä viimeisintä aikataulusuunnitelmaa kokonaisuudessaan.

SOTE-UUDISTUKSEN KULMAKIVET

STM 05/05/2017

MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUKSEN AIKATAULUSUUNNITELMA
8/10/2018

Sote- ja maakuntauudistuksen välittömiä vaikutuksia vuodesta 2021 alkaen Laukaan kunnan toimintaan ja talouteen olisivat vuositulojen ja -menojen vähentyminen tehtäväsiirtojen myötä noin 60 miljoonalla eurolla/vuosi sekä 150-200 henkilön siirto maakunnan palvelukseen liikkeenluovutuksen periaattein. Sote- ja maakuntauudistuksen jälkeen Laukaan kunnan vuositalouden koko olisi noin 50 miljoonaa euroa ja vakituinen henkilöstömäärä 600 henkilöä.

Uudistuksessa kunnilta siirtyisi eri määrä tuloja ja menoja maakunnalle. Muutoksen taloudellisia vaikutusten tasaamiseksi talouden tasapainon muutos yksittäisen kunnan osalta on rajattu maksimissaan +/- 100 euroon asukasta kohden. Alustavat valtionosuuslaskelmat osoittavat, että Laukaan kunta hyötyisi uudistuksesta +100 euroa/asukas neljän vuoden siirtymäajan jälkeen pysyvästi vuodesta 2025 alkaen. Välittömien vaikutusten lisäksi uudistuksella on myös merkittäviä heijastusvaikutuksia muuhun kunnan toimintaan, hallintoon, strategiaan ja tukipalveluihin ja kiinteistöomistuksiin.

Uusi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä sisältää muutosrajoittimen, joka määrittelee kuntien peruspalveluiden valtionosuuksien määrän uudistuksen jälkeen. Muutosrajoitin tarkoittaa sitä, että mikäli sote-kustannukset kasvavat vuosina 2018-2019 (tarkasteluvuodet vahvistamatonta tietoa, joka tarkentunee uudistuksen lainsäädännön käsittelyn yhteydessä) enemmän kuin Suomen kunnissa keskimäärin, niin toimintakulujen kasvusta 40 prosenttia jää kunnan peruspalvelujen valtionosuuksien pysyväksi vähennykseksi vuodesta 2021 alkaen. Muutosrajoittimen tavoitteena on hillitä kuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden "tarpeetonta" resursointia ennen järjestämis- ja rahoitusvastuun siirtoa maakunnille. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos Laukaan kunnan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset kasvavat asukasta kohden +1,00 % enemmän kuin maassa keskimäärin vuosina 2018-2019, niin Laukaan kunnan pysyvä valtionosuuksien vähenemä on -0,6 miljoonaa euroa vuodesta 2021 alkaen. Jos toimintakulut pienenevät vastaavan määrän, niin Laukaan kunnan pysyvä hyöty on +0,4 miljoonaa euroa. Laukaan kunnan tavoitteena on, että sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusten kasvu asukasta kohden on alhaisempi kuin maassa keskimäärin vuosien 2018 ja 2019 aikana. Seuraavassa taulukossa on kuvattu Laukaan kunnan ja kaikkien Suomen kuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden nettokustannusten kehitys asukasta kohden vuosina 2006-2016.

Soten nettokustannuksien kasvu asukasta kohden 2006-2016

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Laukaa	Nettokustannukset	1 883	2 041	2 188	2 233	2 283	2 502	2 614	2 827	2 773	2 922	3 060
	Kasvu €/asukas	68,2	157,1	147,7	44,5	49,9	219,4	111,7	213,5	-54,4	149,2	137,5
	Kasvu %/vuosi		8,3 %	7,2 %	2,0 %	2,2 %	9,6 %	4,5 %	8,2 %	-1,9 %	5,4 %	4,7 %
	Kasvu %/2006-2016											68,6 %
Kunnat yht.	Nettokustannukset	2 214	2 337	2 535	2 646	2 673	2 819	2 979	3 110	3 180	3 262	3 264
	Kasvu €/asukas	118,9	123,2	198,1	110,8	27,7	145,3	160,6	130,5	70,3	82,0	2,1
	Kasvu %/vuosi		5,6 %	8,5 %	4,4 %	1,0 %	5,4 %	5,7 %	4,4 %	2,3 %	2,6 %	0,1 %
	Kasvu %/2006-2016											55,8 %

Laukaan kunnan taloussuunnitelma vuosille 2019-2021 on laadittu voimassa olevan lainsäädännön mukaisena. Mikäli sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädäntö hyväksytään viimeisimmän aikataulun mukaisesti astuvat edellä mainitut vaikutukset voimaan suunnitelmavuotena 2021. Talousarvion suunnitelmavuodet eivät ole sitovia ja niitä tarkennetaan, jos uutta lainsäädäntöä tulee voimaan. Sote- ja maakuntauudistuksen kuntatalousvaikutuksia on arvioitu laajemmin valtiovarainministeriön kuntatalousohjelmassa 2019-2022, joka löytyy osoitteesta www.vm.fi/julkaisut. Seuraavalla sivulla on esitetty sote- ja maakuntauudistuksen kokonaisuutta ja eri vastuutahojen rooleja havainnollistava kuva.

Toimijat uudessa sote- ja maakuntarakenteessa:

Toimijoiden vastuut:

1.6 Laukaan kuntastrategia

Laukaan kunnanvaltuusto hyväksyi 23.4.2018 § 5 kuntastrategian vuosille 2017-2021. Strategian kantavana sloganina on ”Sydäntä ja elinvoimaa”, jolla kuvataan mielikuvaa, joka Laukaan halutaan jättävän asukkaisiin, matkailijoihin, paikallisiin toimijoihin ja sidosryhmiin. Laukaan visio on olla vetovoimainen kunta, jossa asukkaat, yhteisöt ja yritykset kukoistavat ja menestyvät. Visio saavutetaan sydämellä ja elinvoimalla. Strategian kärkiteemat ovat 1) elinvoima ja kilpailukyky, 2) hyvinvointi ja 3) luonto ja elämykset. Kärkiteemojen kuvaukset määrittävät toiminnallisella tasolla millainen kunta Laukaa on ja haluaa olla.

Strategialle on asetettu taloudellisia mittareita, joiden toteutumista seurataan talousarvioissa ja tilinpäätöksissä koko strategiakauden ajan. Seuraavassa on esitetty strategian mukaisten taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuoden 2017 tilinpäätöksen osalta.

Kohde	Tavoitetaso	Toteuma - TP 2017
Konsernin vuosikate	Vuosikate kattaa 100 % poistot	Konsernin vuosikate kattoi 135,7 % kaikista poistoista ja arvonalentumisista.
Kunnan tase	Laukaan kunnan taseessa on 5-10 miljoonan euron puskur	Kunnan taseessa oli noin 9 miljoonaa puskuria.
Konsernin lainakanta	Lainakanta on matalampi kuin Suomen kunnissa keskimäärin	Konsernin lainakanta oli 6233 euroa/asukas. Suomen keskiarvo oli 6299 euroa/asukas.
Yhteisövero ja verotettavat tulot	Laukaan asema verotuloissa Keski-Suomen kuntien joukossa paranee	Laukaan yhteisöveron tuotto/asukas oli Keski-Suomen heikoin. Kokonaisverotulot/asukas jäivät maakunnan, Manner-Suomen ja saman kokoluokan kuntien keskiarvon alapuolelle.
Väestönkasvu	Suunnitelmallinen väkiluvun kasvutavoite on 1 %	Väestönkasvu oli 0,04 %.
Työttömyysaste	Työttömyysaste on matalampi kuin Keski-Suomen kunnissa keskimäärin	Työttömyysaste oli vuoden päättyessä 10,6 %. Keski-Suomen keskiarvo oli 13,8 %.

Lisäksi strategian toteutumista seurataan erilaisten laadullisten mittarien avulla. Valtuusto suorittaa strategiakauden puolivälitarkastelun vuoden 2019 aikana. Tarkastelussa otetaan huomioon strategiassa hyväksytyt laadulliset ja määrälliset tavoitteet ja asetetaan askelmerkkejä kohti strategiakauden loppuosaa. Strategian laadullisia mittareita ovat:

- Hyvinvointikertomus
- Henkilöstöraportti
- Luonto & elämys –käyttäjätutkimukset
- Elinkeinopoliittinen mittaristo
- Nuva-kysely

1.7 Talousarvion toiminnalliset pääpainopistealueet

Vuoden 2019 talousarvion toiminnalliset pääpainopistealueet ovat:

- Kuntastrategian toimeenpano ja seuranta
- Tuottavuuden ja tuloksellisuuden kehittäminen
- Viestintä, vuorovaikutus ja markkinointi

Painopistealueiden on tarkoitus vahvistaa strategista johtamista ja ohjata koko kuntaa ja henkilöstöä koskevia kehittämistoimia talousarviovuonna.

1. Kuntastrategian toimeenpano ja seuranta

Vuonna 2018 hyväksyttiin Laukaan kunnan uusi kuntastrategia vuosille 2017-2021. Vuosi 2019 on jo strategiakauden puoliväli. Talousarviovuoden aikana edistetään strategian toimeenpanoa erilaisin keinoin. Kuntastrategia ohjaa osaltaan palvelualueiden toiminnan suunnittelua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Strategisiin tavoitteisiin pohjautuen vuoden 2019 aikana valmistuu Sivistyskunta 2020 –tavoiteohjelma, vanhuspalvelustrategia sekä uusi henkilöstöstrategia ja –ohje. Muun muassa näiden suunnitelmien avulla tuodaan kuntastrategia konkreettiseksi tekemiseksi palvelualueiden toimintaan. Strategian toimeenpano on myös hyvää johtamista – laadukkaalla strategian viestimisellä esimiehille edistetään strategian mukaista toimintaa koko kunnassa.

Strategiakauden ja samalla valtuustokauden puolivälissä vuoden 2019 aikana toteutetaan valtuuston puoliväliseuranta. Puoliväliseurannan tavoitteena on tarkastella strategian ja muiden valtuustokauden tavoitteiden toteutumista tähän mennessä ja asettaa askelmerkkejä kohti loppukautta.

2. Tuottavuuden ja tuloksellisuuden kehittäminen

Laukaan kunnan palvelut tuotetaan pääosin kustannustehokkaasti. Sekä alueellisessa että valtakunnallisessa vertailussa lähes kaikkien Laukaan palveluiden suoriteperusteiset kustannukset ovat hyvällä tasolla ja keskiarvoja pienempiä. Silti organisaation tuottavuutta ja tuloksellisuutta tulee edelleen kehittää. Alijäämäisten vuosien 2018-2019 jälkeen on löydyttävä ratkaisuja, joiden avulla pystytään säilyttämään ja kehittämään organisaation korkeaa tuottavuutta samaan aikaan kustannusten kasvua hilliten.

Vuonna 2019 palvelualueilla tehdään talouden tasapainoa ylläpitävää kehittämistyötä. Tämä voi tarkoittaa palvelurakenteen ja palveluntuotantotapojen kehittämistä niin, että työn tekeminen ja työprosessit muotoutuvat entistä sujuvammaksi, tilojen ja palvelujen käyttöasteen kehittämistä tai resurssien kohdentamisen kehittämistä kysynnän mukaan. Jokainen palvelualue tarkastelee kaikki keskeiset palvelunsa ja prosessinsa ja suunnittelee kehittämistyötä siten, että kehittämistoimien tuottavuushyödyt näkyvät vuoden 2020 talousarviossa.

3. Viestintä, vuorovaikutus ja markkinointi

Nykyaikainen viestintä ei ole tiedottamista ylhäältä alaspäin tai sisältä ulospäin vaan entistä suuremmassa määrin vuorovaikutusta niin organisaation sisällä kuin ulkoisten sidosryhmien kanssa. Viestinnän muutos tarkoittaa viestinnällisten roolien muutoksia. Ensinnäkin johdon rooli muuttuu tiedottajasta yhä enenevässä määrin kuuntelijaksi ja keskustelijaksi. Toiseksi jokainen organisaation jäsen muuttuu passiivisesta vastaanottajasta aktiiviseksi toimijaksi. Jokaisen velvollisuus on jakaa tietoa, vaikka sitä ei olisi erikseen kirjattu tehtäväkuvaan.

Vuoden 2019 aikana kunnassa kehitetään uusia toimintatapoja ja otetaan käyttöön niitä tukevia työkaluja viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittämiseksi. Hyvällä viestinnällä halutaan tukea organisaation toimintaa, tuloksellisuutta ja hyvinvointia. Toimintatapojen uudistamisen tueksi laaditaan uudet viestintäohjeet ja koulutetaan henkilöstöä sisäisesti. Viestinnän tukena pyritään hyödyntämään uusia digitaalisia ympäristöjä.

1.8 Laukaan kunnan talouden kokonaisuus pääpiirteissään

Keskeiset talouden tunnusluvut vuoden 2019 talousarvioesityksessä ovat seuraavat:

- vuosikate on 4,1 miljoonaa euroa
- tilikauden tulos on alijäämäinen -1,9 miljoonaa euroa. Kunnan taseessa on edelleen kertyneitä ylijäämiä 3,1 miljoonaa euroa.

- investointien omahankintameno on bruttona 10,1 miljoonaa euroa ja nettona 9,4 miljoonaa euroa. Investointien tulorahoitusprosentti on 41,2 prosenttia.
- lainakannan muutos on 4,5 miljoonaa euroa ja lainakanta vuoden 2019 jälkeen 94,4 miljoonaa euroa eli 4.937 euroa asukasta kohden.

Vuoden 2019 talousarviossa käyttötalouden loppusumma eli toimintakate on 104,9 miljoonaa euroa. Se on 2,4 miljoonaa euroa (2,0 %) enemmän kuin vuoden 2018 muutetussa talousarviossa. Toimintakulut kasvavat kuluva vuodesta 1,0 miljoonaa euroa (0,7 %). Konsernihallinnossa toimintakulut alenevat kuluva vuoden tasosta 0,2 miljoonaa euroa ja Perusturvapalveluissa 1,0 miljoonaa euroa. Sivistyspalveluissa toimintakulut nousevat 1,5 miljoonaa euroa ja teknisissä palveluissa 0,7 miljoonaa euroa.

Laukaan kunnan toimintatuotot puolestaan pienenevät 1,1 miljoonaa euroa (4,0 %) kuluva vuodesta. Konsernihallinnon toimintatuotot pienenevät 0,5 miljoonaa euroa (11,9 %). Muutos johtuu erityisesti maankäytön odotettua paremmasta tuloksesta kuluva vuonna. Perusturvapalveluiden toimintatuotot pienenevät 1,1 miljoonaa euroa (27,5 %), mikä johtuu pääosin perheryhmäkodin lakkauttamisesta vuoden 2018 aikana. Sivistyspalveluiden toimintatuotot puolestaan kasvavat 0,1 miljoonaa euroa (4,6 %). Teknisten palveluiden toimintatuotot kasvavat 0,4 miljoonaa euroa (2,7 %) pääosin sisäiseen laskutukseen perustuen.

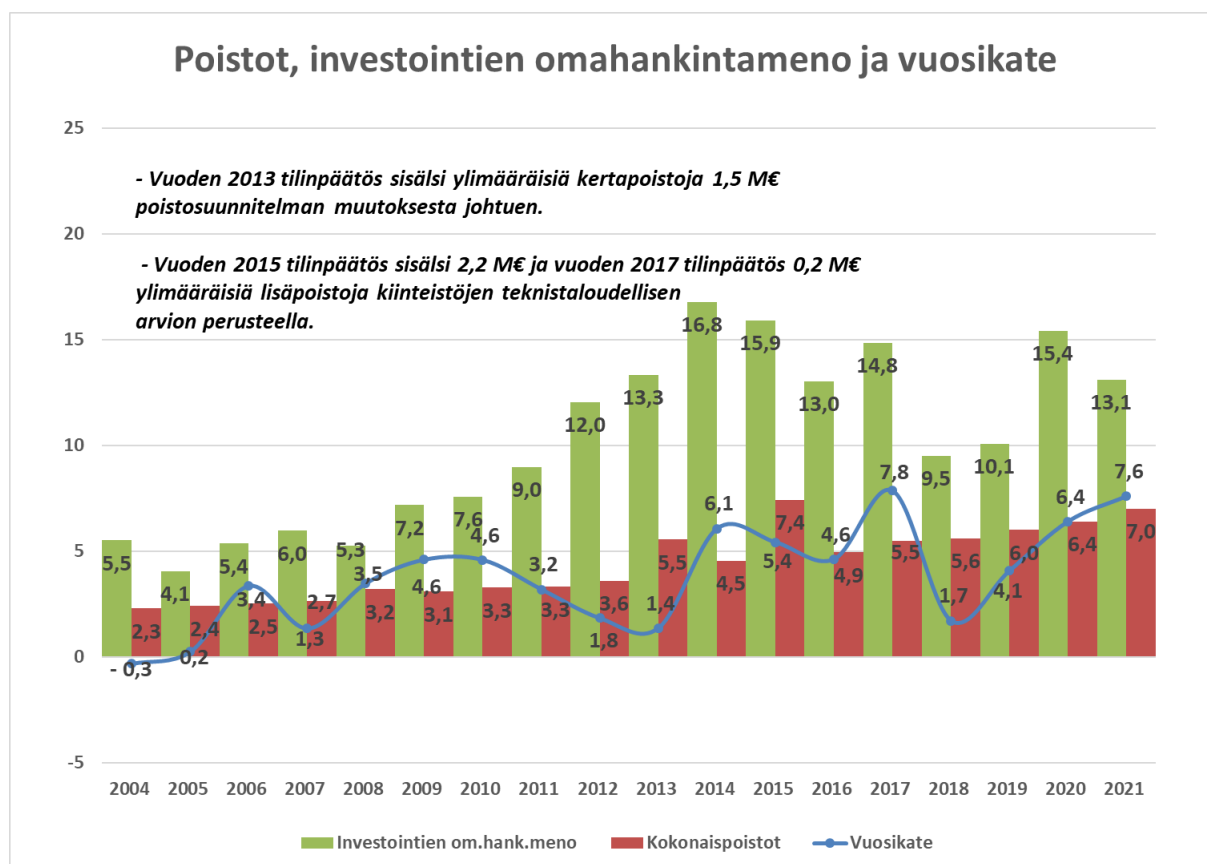
Vuoden 2019 taloutta heikentää toimintakatteen nopea kasvu. Heikentyneeseen toimintakatteeseen ovat vaikuttaneet erityisesti jo kuluva vuoden talousarviomuutoksissa huomioidut varhaiskasvatuksen ja sosiaalityön kasvupaineet. Myös terveydenhuollon kustannukset jatkavat kasvua ja lisäksi työvoimakustannukset kasvavat edellisiä vuosia enemmän. Tulopohja kehittyy samaan aikaan positiivisesti, muttei tarpeeksi nopeasti.

Vuodelle 2019 investointien bruttomenot ovat yhteensä 10,1 miljoonaa euroa ja investointimenoja vastaan arvioidaan saatavan omaisuuden myyntituloja 0,7 miljoonaa euroa, jolloin nettoinvestoinnit ovat 9,4 miljoonaa euroa. Investointitaso on noin 527 euroa asukasta kohden. Vuosina 2012–2021 kunta investoi keskimäärin 13,4 miljoonaa euroa vuodessa. Investoinneilla vastataan väestönkasvun ja ikärakenteen muutoksen myötä tulevaan palvelutarpeen kasvuun. Toimitilat ovat mitoitettu niin, että ne vastaavat myös tulevaan kasvuun. Investoinneissa näkyy kasvun lisäksi Laukaan hajanainen yhdyskuntarakenne, sillä investointeja on tehty samanaikaisesti eri taajamiin ja maaseutualueille. Suurin investointihanke taloussuunnittelukaudella 2019-2021 on Vihtavuoren koulukeskushanke, joka käsittää yli puolet suunnittelukauden investoinneista. Suorien investointien lisäksi Koulunmäen koulukeskushanke toteutetaan kiinteistöleasingrahoituksella. 2020-luvulla investointien määrä laskee ja investoinneista johtuvaa velkamäärää voidaan alkaa lyhentää. Vuosien 2012-2021 investoinneista noin 35 % rahoitus on tulorahoitusta ja noin 65 % velkarahaa.

Vuonna 2019 suurimmat talonrakennushankkeet ovat Vihtavuoren koulukeskuksen aloittaminen (3,5 miljoonaa euroa) ja Koulunmäen koulukeskushankkeen 1. vaiheen aloitus (kiinteistöleasing, yhteensä 11,0 miljoonaa euroa). Näiden lisäksi merkittävänä hankkeena etenee Kuntalan uudisrakennuksen tarve- ja hankesuunnittelu, johon on varattu 0,1 miljoonaa euroa. Muut talonrakennusinvestoinnit kohdistuvat Lievestuoreen alakoulun ja päiväkodin tilajärjestelyihin (0,1 miljoonaa euroa), Leppäveden vanhan koulun korjauksiin (0,1 miljoonaa euroa), Kuhaniemen koulun hankesuunnitteluun (0,1 miljoonaa euroa) ja teknisen varikon korjauksiin (0,2 miljoonaa euroa). Tilapalvelun pieninvestointeihin varataan lisäksi 0,5 miljoonaa euroa ja energiainvestointeihin 50.000 euroa. Liikennealueiden, puistojen ja yleisten alueiden investointeihin varataan 2,85 miljoonaa euroa. Yhtenä tulevien vuosien merkittävistä hankkeista käynnistyy myös Leppäveden liikuntapuiston rakentaminen, jossa yhdistyy kunnan ja yksityisten sijoittajien panokset. Kunnan osalta vuonna 2019 toteutetaan alueelle tekonurmikenttä ja kaukalo sekä voimaharjoittelualue (0,65 miljoonaa euroa). Raakamaan hankintaan on varattu 0,7 miljoonaa euroa maapoliittisen strategian mukaisesti. Irtaimen omaisuuden ja tietojärjestelmien hankintoihin on varattu noin 0,4 miljoonaa euroa.

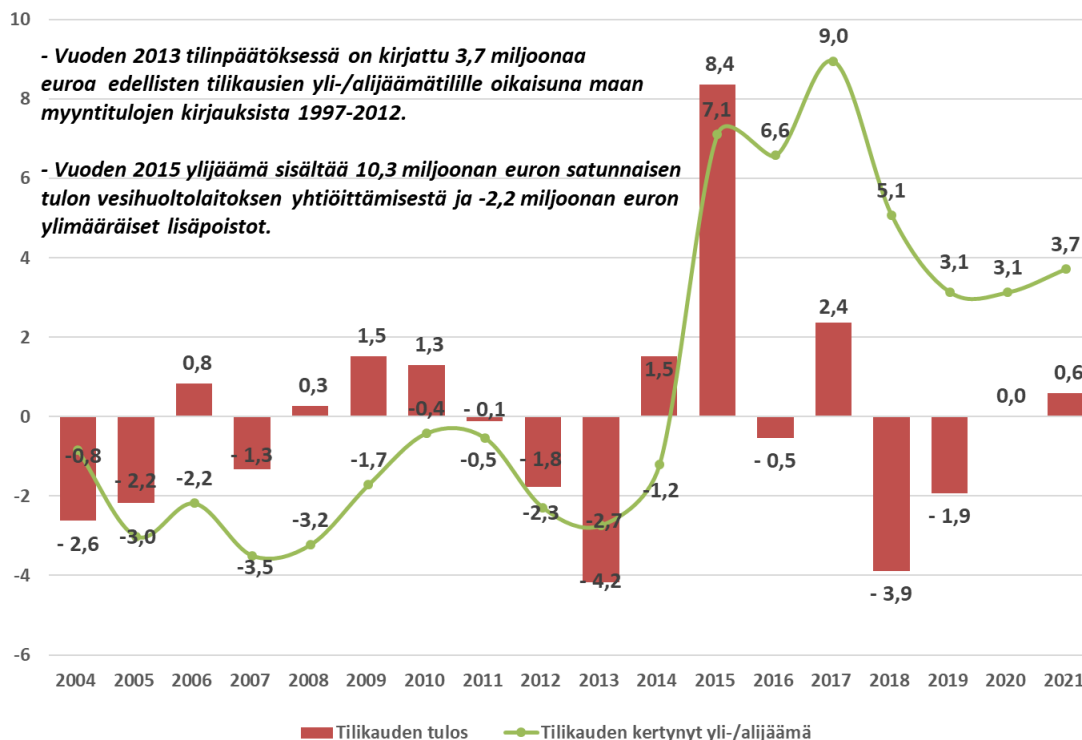
Laukaa velkaantuu ensi vuonna 4,5 miljoonaa euroa 10,1 miljoonan euron investoinneista johtuen ja lainakanta on vuoden lopussa 94,4 miljoonaa euroa, eli 4.937 euroa asukasta kohden. Kunnan lainakantaan sisältyy myös Laukaan Vuokratodeille välitetty laina, jonka määrä vuoden 2019 lopussa on 6,7 miljoonaa euroa, eli 350 euroa asukasta kohden. Kuntakonsernin lainakannan arvioidaan olevan 123,0 miljoonaa euroa, eli 6.454 euroa asukasta kohden. Laukaan kunnan lainakanta asukasta kohden mitattuna oli vuonna 2017 Suomen kuntien keskimääräisen tason yläpuolella ja kuntakonsernin lainakanta keskimääräisen tason alapuolella.

Seuraavissa graafeissa on kuvattu keskeisten talouden tunnuslukujen kehitys miljoonina euroina vuosina 2004–2021. Vuosien 2004–2017 luvut perustuvat toteutuneisiin tilinpäätöstiietoihin, vuoden 2018 luvut muutettuun talousarvioon ja vuosien 2019–2021 luvut talousarvioon ja taloussuunnitelmaan.

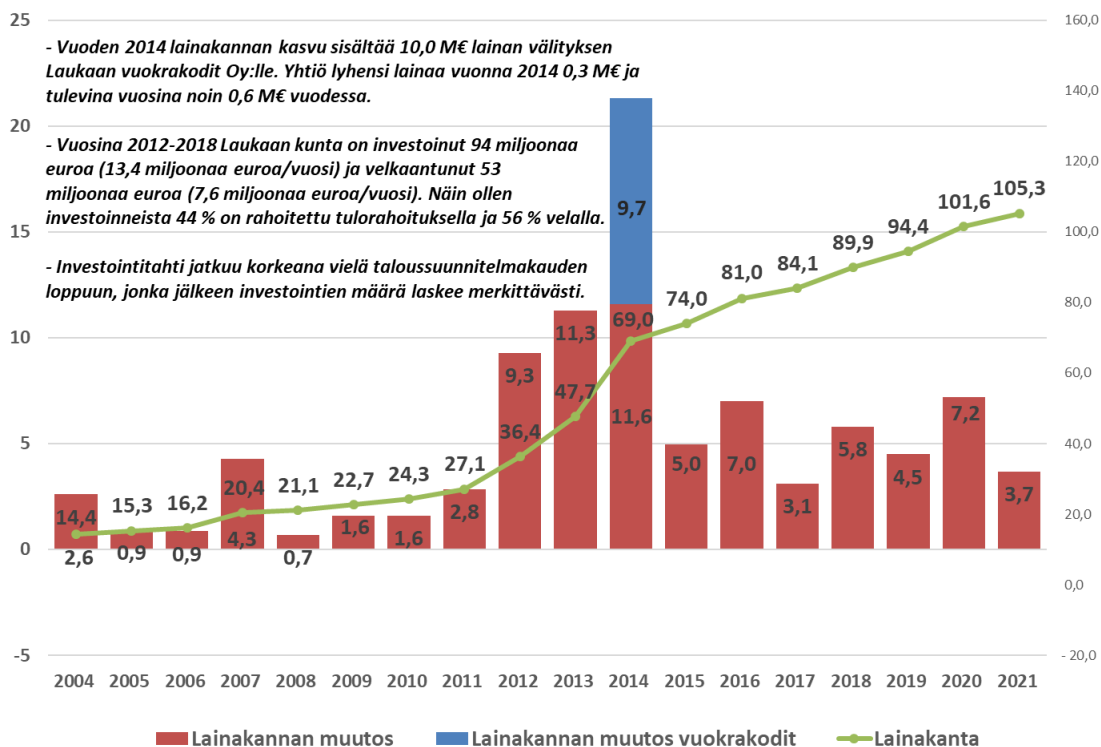
Laukaan kunnan vuosikatteen, poistojen ja investointien omahankintamenojen kehitys.

Yli-/alijäämä vuosittain ja kumulatiivisesti

Laukaan kunnan tilikauden tuloksen ja kertyneiden yli-/alijäämien kehitys.

Lainakanta ja lainojen vuosimuutos

Laukaan kunnan lainakannan muutos vuodessa ja lainakannan määrä vuoden lopussa.

1.8.1 Verotulot

Verotuloilla on merkittävä vaikutus talouteen, sillä kunnan tulopohjasta noin 60 % kertyy verotuloista. Talousarvio vuodelle 2019 ja vuosien 2020–2021 taloussuunnitelma on laadittu vuonna 2018 käytössä olevilla tulo- ja kiinteistöveroprosenteilla. Vuoden 2016 talousarvion yhteydessä kunnanvaltuusto linjasi veropolitiikkaa siten, että kuntalaisten verorasitusta ei lisätä taloussuunnittelukauden aikana eli vuosina 2016–2018. Vuonna 2019 jatketaan samalla linjalla ja kunnallisveroprosentti on näin ollen 21,50 % ja myös vuoden 2019 kiinteistöveroprosentit säilyvät vuoden 2018 tasolla. Veroennusteen pohjana on kuntaliiton kuntakohtainen veroennuste, jota on tarkennettu kunnan omilla ennusteilla muun muassa väestönkasvusta, työllisyydestä, ansiotasosta ja kiinteistöveropohjasta.

Maan hallitus on linjannut keventävänsä ansiotuloverotusta edellisen vuoden tapaan myös vuonna 2019, minkä arvioidaan heikentävän kunnallisveron tuottoa koko maan tasolla yhteensä 236 miljoonalla eurolla. Suurimpana yksittäisenä muutoksena on ansiotasoindeksin tarkistus, jonka kokonaisvaikutus on -154 miljoonaa euroa. Kunnallisveron tuottoa parantava veroperustemuutos (asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen) huomioiden arvioidaan kunnallisveron tuoton alenevan päätöspäätöksellisesti yhteensä 223 miljoonalla eurolla vuonna 2019. Kokonaisuudessaan kunnallisverojen määrä kuitenkin kasvaa. Kasvua selittää monet tekijät kuten parantunut työllisyystilanne ja työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen. Lisäksi vuoden 2018 poikkeuksellisen korkeat ennakonpalautussummat aiheuttavat varotulojen kasvua vuodelle 2019 ennakonpalautusten pienentyessä. Myös vuosille 2020 ja 2021 ennustetaan verotulojen kasvua, johon tulee suhtautua varauksella, koska uuden hallitusohjelman verolinjaukset voivat vaikuttaa ennusteisiin.

Yhteisöveron ennusteen pohjana on valtiovarainministeriön päivitetty ennuste koko maan yhteisöveron tuotosta. Vuodelle 2019 ennustetaan suhteellisesti reipasta kasvua, joka johtuu pääasiassa toimintaylijäämän hyvistä ennusteluvuista.

Edellä kuvatut ennusteet on huomioitu vuoden 2019 talousarvion verotuloennusteessa. Kunnallisveron tuotoksi arvioidaan vuonna 2019 yhteensä 63,6 miljoonaa euroa. Kunnallisverotulot kasvavat kuluvasta vuodesta 4,35 miljoonaa euroa eli 7,3 %. Yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 2,9 miljoonaa euroa ja tuotto kasvaa edellisestä vuodesta 0,25 miljoonaa euroa (9,4 %). Kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2019 säilyy edellisen vuoden tasolla 31,35 %. Kunta saa tätä jako-osuutta vastaavan osuuden kunnan alueella toimivien yritysten yhteisöveron tuotosta. Mikäli yritys toimii useammalla paikkakunnalla, niin yhteisöveron tuoton kuntaosuus jaetaan yrityksen henkilöstömäärän mukaisessa suhteessa eri kunnille. Yhteisöverokanta Suomessa on 20 prosenttia yhtiön verotettavasta tilikauden tuloksesta. Kuluvana vuonna kuntien verotulojen kehitys on ollut odotettua parempaa ja ennusteet vuodelle 2019 ovat kohtuullisen hyvät. Kunnallisveron hyvä kehitys muodostuu työllisyyden ja ansiotason positiivisesta kehityksestä johtuvasta palkkasumman kasvusta ja yhteisöveron yritysten parantuneesta tuloksentekokyvystä. Kunnallisveron osalta vertailuvuoden 2018 kertymä on poikkeuksellisen pieni muun muassa ennätysellisen suurten ennakonpalautusten vuoksi. Tosi-asiassa verokertymän vuosikohtaiset muutokset eivät ole yhtä suuria kuin verojen tilitysten vuosikohtaiset muutokset. Talousarvio ja tilinpäätös tehdään tilitettyjen verojen mukaan. Seuraavassa taulukossa on kuvattu vuoden 2019 verotuloarvio verotulolajeittain.

VEROTULOT (1000 €)				TA 2018/TA 2019	
TILIVUOSI	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	€	%
Verolaji					
Kunnallisvero	60 612	59 250	63 600	4 350	7,3 %
Yhteisövero	2 606	2 650	2 900	250	9,4 %
Kiinteistövero	4 713	5 000	5 000	0	0,0 %
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	67 930	66 900	71 500	4 600	6,9 %

Seuraavassa taulukossa on kuvattu kiinteistöveron vaihteluväli, Laukaan kiinteistöveroprosentti vuonna 2019, kiinteistöveron tuotto kiinteistöverolajeittain ja sen suhteellinen osuus koko kiinteistöveron tuotosta sekä potentiaalinen kiinteistöveron maksimituotto, jos kiinteistöverot päätettäisiin nostaa vaihteluvälin ylärajoille. Maan hallitus muutti kiinteistöverojen vaihteluvälejä 1.1.2018 alkaen siten, että yleisen kiinteistöveroprosentin ja muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin vaihteluvälin ylärajaa korotettiin 1,8 prosentista 2,0 prosenttiin. 1.1.2019 alkaen puolestaan vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin ylärajaa korotetaan 0,9 prosentista 1,00 prosenttiin. Vaihteluvälien alarajoja ei muuteta.

KIINTEISTÖVERON VAIHTELUVÄLI JA KIINTEISTÖVERO 2019

	Vaihteluväli 2019	Vero 2019	Tuotto, €	Osuus, %	Tuotto, € jos maksimi
Yleinen kiinteistövero	0,93 % - 2,00 %	1,10 %	2 170 000	43,4 %	3 945 455
Vakituisen asunnon kiinteistövero	0,41 % - 1,00 %	0,60 %	2 300 000	46,0 %	3 833 333
Muun asuinrakennuksen kiinteistövero	0,93 % - 2,00 %	1,20 %	290 000	5,8 %	483 333
Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero	2,00 % - 6,00 %	3,00 %	30 000	0,6 %	60 000
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero	0,00 % - 2,00 %	1,10 %	210 000	4,2 %	381 818
Voimalaitoksen kiinteistövero	0,00 % - 3,10 %	2,85 %	0	0,0 %	0
YHTEENSÄ			5 000 000	100,0 %	8 703 939

Kiinteistöveropohjan laajentamiseksi on käynnissä selvitystyö, jossa kartoitetaan verohallinnon ylläpitämän kiinteistöverolistan ulkopuoliset rakennukset ja saatetaan ne verotuksen piiriin. Selvitystyön tavoitteena on täsmentää kunnan paikkatietoaineistoa, laajentaa kunnan verotulopohjaa ja kohdella kiinteistön omistajia tasapuolisesti kiinteistöverotuksessa.

Kunnanvaltuusto päätti vuoden 2019 veroista kokouksessaan 12.11.2018 talousarvion vuosikellon mukaisesti.

1.8.2 Valtionosuudet

Kokonaisuutena kuntien valtionapuihin osoitetaan ensi vuonna valtion talousarvioesityksessä 10,5 miljardia euroa, josta kuntien laskennalliset valtionosuudet ovat yhteensä 9,5 miljardia euroa. Valtionavut pienenevät 3 % verrattuna vuoteen 2018. Valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen sisältyvien toimenpiteiden arvioidaan heikentävän kuntataloutta yhteensä 254 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2018.

Valtionosuusperusteissa tapahtuvat edellä kuvatut muutokset on huomioitu talousarvion 2019 valtionosuusarviossa. Laukaan kunnan valtionosuudet tulevat kokonaisuutena kasvamaan vuodelle 2019 0,4 miljoonaa euroa (1,13 %). Peruspalvelujen valtionosuuden arvioidaan kasvavan noin 57.000 euroa (0,2 %), verotuloihin perustuva tasaus kasvaa 0,35 miljoonaa euroa (3,4 %) ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien arvioidaan pysyvät ennallaan.

VALTIONOSUUDET (1000 €)	T/A/M 2018/T/A 2019				
	TP 2017	T/A/M 2018	TA 2019	€	%
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	29 120,2	28 460,5	28 517,0	56,5	0,2 %
Verotuloihin perustuva tasaus	10 284,2	10 274,7	10 629,0	354,3	3,4 %
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-2 152,4	-2 264,3	-2 264,0	0,3	0,0 %
YHTEENSÄ	37 252,0	36 470,9	36 882,0	411,1	1,13 %
muutos edellinen vuosi, €	1 107,3	-781,1	411,1		

1.8.3 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut koostuvat korkotuotoista, muista rahoitustuotoista, korkokuluista ja muista rahoituskuluista. Korkotuotoiksi on arvioitu 565.000 euroa, josta 380.000 euroa muodostuu Laukaan Vesihuolto Oy:ltä perittävistä korkotuloista ja 180.000 Laukaan Vuokrakodit Oy:ltä perittävistä korkotuloista. Muiksi rahoitustuotoiksi arvioidaan 200.000 euroa. Summa muodostuu osinko- ja osuuspääomien koroista sekä viivästyskorkotuloista.

Talousarvion korkokuluarvio on 200.000 euroa. Korkokuluarvio perustuu arvioon maltillisesta korkokehityksestä. Muihin rahoituskuluihin on varattu 10.000 euroa, johon kirjataan muun muassa viivästyskorot yms. vähäiset rahoituserät.

1.8.4 Suunnitelman mukaiset poistot

Vuoden 2019 suunnitelman mukaiset poistot perustuvat valtuuston 9.9.2014 § 55 hyväksymään poistosuunnitelman perusteisiin. Suunnitelman mukaiset poistot ovat vuoden 2019 talousarviossa 6,0 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaiset poistot kasvavat taloussuunnitelmakaudella siten, että poistojen arvioidaan olevan vuonna 2020 6,4 miljoonaa euroa ja vuonna 2021 7,0 miljoonaa euroa johtuen Laukaan kunnan laajasta investointiohjelmasta.

1.8.5 Antolainauksen muutokset

Vuoden 2019 talousarvio ei sisällä antolainasaamisten lisäyksiä. Antolainasaamisten vähennykset ovat yhteensä 635.000 euroa. Tämä koostuu valtuuston 28.4.2014 § 83 päättämästä Laukaan kunnan ja Laukaan vuokrakodit Oy:n välisestä rahoitusjärjestelystä, jossa kunnan myöntämällä 10,0 miljoonan euron antolainalla konvertoitiin Laukaan Vuokrakoti Oy:n valtiokonttorin lainoja. Velkakirjan mukaisesti lainan korko tarkistetaan 1.7.2019. Vuoden 2019 lopussa antolainan saldo on 6,7 miljoonaa euroa, eli 350 euroa asukasta kohden.

1.8.6 Lainakannan muutokset

Lainakannan muutokseksi arvioidaan vuonna 2019 yhteensä 4,5 miljoonaa euroa. Lainakanta on siten vuoden lopussa 94,4 miljoonaa euroa eli 4.937 euroa asukasta kohden. Ilman Laukaan vuokrakodit Oy:lle välitettyä rahoitusta kunnan lainakanta olisi noin 87,7 miljoonaa euroa eli noin 4.590 euroa asukasta kohden. Kunnan lainakannan odotetaan kasvavan vuoteen 2021 mennessä noin 105 miljoonaan euroon, minkä jälkeen investointitaso laskee huomattavasti ja lainamäärä kääntyy laskuun.

1.8.7 Muut merkittävät taloudelliset vastuut

Taselainojen lisäksi kunta on rahoittanut rakennushankkeita kiinteistöleasingrahoituksella. Lievestuoreelle valmistunut Laurinkylän koulu valmistui elokuussa 2018 ja siihen liittyvä 20 vuoden kiinteistöleasingsopimus on yhteisarvoltaan 15 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 käynnistyvä Laukaan kirkonkylän koulunmäen rakennushanke rahoitetaan myös kiinteistöleasingilla. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan Sydän-Laukaan koulun ja Laukaan lukion laajennusosa sekä POKE-halli. Ensimmäisen vaiheen leasingsopimuksen kokonaisarvo on 11 miljoonaa euroa. Myöhemmin toteutettavassa toisessa vaiheessa rakennetaan kirkonkylän koululle uusia tiloja. Molempien vaiheiden kiinteistöleasingsopimusten yhteisarvo on noin 30 miljoonaa euroa.

Leasingsopimusten kustannukset kohdistuvat tilojen käyttäjien eli pääasiassa sivistyspalveluiden käyttötalouden vuokriin. 20 vuoden leasingvuokrasopimuksen jälkeen kunta voi joko jatkaa leasingvuokrasopimusta edelleen 10 vuodella tai lunastaa kiinteistön jäännösarvolla tai osoittaa kiinteistölle muun ostajan.

1.9 Henkilöstö, henkilöstömäärä ja vakanssien täyttöluvat

Kunnassa on valtuuston vuonna 2014 hyväksymä henkilöstöstrategia ja kunnanhallituksen vuonna 2014 hyväksymä henkilöstöohje. Uuden kuntastrategian pohjalle rakentuvat henkilöstöstrategia ja henkilöstöohje valmistuvat vuoden 2018 lopulla tai vuoden 2019 alussa, jonka jälkeen niiden periaatteita noudatetaan.

Suunnitelmallista, tiukkaa ja todelliset henkilöstötarpeet huomioivaa henkilöstösuunnittelua jatketaan myös vuonna 2019. Vakituisen henkilöstön poistumaa hyödynnetään palvelurakenteen ja tuotantotapojen muutoksissa. Tehtäväkuvaukset päivitetään aina vakanssien vapautuessa organisaation tarpeita vastaaviksi. Sijaisia palkataan vain perusteellisen tarveharkinnan jälkeen talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Kanustuskäytäntöä palkattomiin vapaisiin jatketaan.

Talouden tasapainotusohjelman johdosta Laukaan kunnan henkilöstömäärä väheni vuosien 2014 ja 2015 aikana. Vuosina 2016 ja 2017 kunnan henkilöstömäärä kääntyi lievään nousuun. Vuonna 2018 henkilöstömäärää perustellusti kasvatettiin noin 15 henkilötyövuodella. Perusteena on ollut kasvava kunta tai merkittävä palvelutarpeen kasvu eräillä toimialoilla väestörakenteen johdosta, mm. varhaiskasvatuksessa ja vanhuspalveluissa. Painopisteenä on nostettu panostaminen ennaltaehkäisevään työhön eri palveluissa. Oman henkilökunnan lisäyksellä vähennetään ostopalveluja.

Samoilla periaatteilla toimitaan myös vuonna 2019. Vakinaisen henkilöstön määrä tulee vuonna 2019 olemaan 845 henkilötyövuotta. Erityyppisiä määräaikaista on 78 henkilötyövuotta (sairaus- ja äitiyslomansijaiset, vuosiloman sijaiset sekä muut määräaikaista). Henkilöstön lisäys tulee pääasiassa vanhusten palvelujen ja sosiaalipalvelujen henkilöstön kasvusta. Erityisesti vanhuspalvelujen varahenkilöstöjärjestelmän luominen on merkittävä muutos. Sillä parannetaan ammattitaitoisen henkilöstön saatavuutta äkillisiin sijaistarpeisiin muihin lyhytaikaisiin työsuhteisiin suhteisiin. Samalla ostopalveluja vähennetään.

Kunnan vakinaisen henkilöstön määrä kasvaa kokonaisuudessaan noin 14 henkilötyövuodella. Vuoden 2019 talousarviossa henkilöstökulut ovat 42,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä ne olivat 39,7 miljoonaa euroa ja vuoden 2018 talousarviossa 41,6 miljoonaa euroa.

Nykyiset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.2.2018 – 31.3.2020. Ne tuovat kunta-alalle monen vuoden tauon jälkeen palkankorotuksia, jotka keskittyvät vuodelle 2019. Vuonna 2019 toteutuvat 1.1. täytännönpantava paikallinen järjestelyerä, 1.4 maksettava yleiskorotus sekä 1.1. maksettava kertaluonteinen tuloksellisuuserä. Ne kasvattavat palkkakustannuksia vuoteen 2018 nähden yhteensä 2,4 %.

Työnantajan vakuutusmaksujen ja muiden henkilösivukulujen osuus palkkasummasta tulee kokonaisuutena pienenemään n. 0.5 prosenttiyksikköä kuluva vuodesta ollen yhteensä 23,3 %. Eniten pienenee työnantajan työttömyysvakuutusmaksu (-0,4 %). Eräät sivukulut vahvistuvat vasta vuoden lopulla.

Kilpailukykysovimuksen mukainen kunta-alan lomarahojen leikkaus vuosina 2017-2019 näkyy vielä vuonna 2019 henkilöstömenoja pienentävänä tekijänä.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu palvelualueittain ja tulosityksiköittäin vuodelle 2019 suunniteltu henkilöstöresurssi henkilötyövuosina.

Henkilömäärä henkilötövuosina

VUONNA 2019			
PALVELUALUE	Vakinaiset	Sijaiset	Muut määrä-aikaiset
Tulosyksikkö			
KONSERNIHALLINTO	44,30		12,00
Hallintopalvelut	25,45		
Talous- ja elinvoimapalvelut	18,85		12,00
PERUSTURVAPALVELUT	198,00	13,00	1,00
Hallinto	2,00		
Sosiaalityö ja vammaispalvelut	63,00	4,00	1,00
Vanhusten palvelut	133,00	9,00	
SIVISTYSPALVELUT	467,73	4,50	39,93
Hallinto	9,83		
Esiopetus ja varhaiskasvatus	165,50	4,50	
Perusopetus	236,50		13,80
Lukio	16,00		1,00
Kansalaisopisto	5,40		9,00
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	11,70		
Vatti	12,00		15,13
Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus	10,80		1,00
TEKNISET PALVELUT	134,79	5,19	2,10
Hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalvelut	8,35		1,00
Yhdyskuntatekniset palvelut	12,90		
Tilapalvelut	21,55		0,10
Ruoka- ja puhtauspalvelut	63,34	4,79	
Ympäristövalvonta	20,00	0,40	1,00
Yhdyskuntatekn. Investoinnit	5,00		
Talonrakennusinvestoinnit	3,65		
Yhteensä	844,82	22,69	55,03

Vakanssien täyttölupa

Viran tai toimen tullessa avoimeksi sen täyttäminen tulee valmistella tarkoin yhteistyössä palvelualueen ja henkilöstöhallinnon kesken. Vakanssia ei välttämättä täytetä samalla nimikkeellä ja tehtävillä kuin aiemmin, vaan henkilöstörakennetta muutetaan työyhteisön todellisia tarpeita vastaavaksi. Ennen vakanssien täyttämistä on saatava täyttölupa. Täyttölupan saamiseksi noudatetaan seuraavia periaatteita:

Avoimeksi tullut vakainainen virka tai toimi

Kun tehtävä täytetään *toistaiseksi*, luvan antaa kunnanhallitus. Esitys kunnanhallitukselle tulee tehdä lautakunnan käsittelyn kautta. Valmistelu suoritetaan yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa noudattaen henkilöstöohjeen periaatteita. Tällöin tehtäväkuvaus ja ehdot tarkistetaan ja päivitetään viran/toimen perustietomake.

Poikkeus: jos kyseistä vakanssia tai vakanssiryhmää koskevasta kunnanhallituksen myöntämästä täyttöluvasta on kulunut alle kaksi vuotta ennen vakanssin avoimeksi tuloa ja kyseisessä tehtävässä ja työyksikön/toimialan toiminnassa ei ole viimeisen täyttölupan jälkeen tapahtunut oleellisia muutoksia, kunnanhallituksen täyttölupaa ei tarvita. Tällöin vakanssin täyttämiseksi tarvittavan harkinnan tekee vakinaisen henkilön valinnan suorittava esimies (yksi yli yhden). Esimiehen tulee kirjoittaa rekrytointipäätökseen selvitys siitä, että täyttötarpeen perusteellinen harkinta on tehty henkilöstöohjeen mukaisesti. Tällä käytännöllä pyritään joustavoittamaan rekrytointia rutiininomaisissa tilanteissa, mutta samalla varmistetaan riittävä vakinaisen täyttötarpeen selvittely.

Kun on perustellut syyt täyttää vakinainen avoimeksi tullut tehtävä *määräaikaisesti* rajatuksi ajaksi (muutos-tilanne, toiminnan uudelleenarviointi, joiden johdosta ei ole varmuutta pysyvästä tarpeesta tai tehtävän lopullisesta tehtäväkuvasta), esimiehen tulee hankkia ratkaisulle oman esimiehensä ja henkilöstöjohtajan puolto, jonka kirjaa päätökseensä.

Määräaikaiset tehtävät

Kun tehtävä on luonteeltaan määräaikainen (esim. vakinaisen henkilön sijaisuus tai muu määräaikainen tehtävä) luvan antaa valinnan suorittavan henkilön lähin esimies saatuaan henkilöstöjohtajan puollon asialle. Täytön edellytyksenä on, että tarvittava henkilöstöresurssi on varattu talousarvioon. Usein toistuvissa välttämättömissä rutiininomaisissa tilanteissa tätä lupaa ei tarvita. Tällaisia ovat esim. tilanteet, joissa hoitohenkilöstöön kuuluvan sairastuttua on välttämätöntä palkata sijainen, jotta riittävä hoito turvataan. Näitä toistuvia tilanteita varten tulee olla sovittuna sijaisten ottamisen periaatteet ylemmän esimiehen ja henkilöstöjohtajan kanssa.

Mikäli vakanssien täyttöä koskevat periaatteet muuttuvat ja poikkeavat näistä periaatteista uudessa henkilöstöohjeessa, noudetaan henkilöstöohjeen periaatteita.

1.10 Taloussuunnitteluprosessi

Vuoden 2019 talousarvio on laadittu vuoden 2017 tilinpäätöksen, vuoden 2018 talousarviomuutosten ja taloussuunnitelmakautta koskevien talousennusteiden perusteella. Kunnanhallitus hyväksyi talousarvion vuosikellon 22.1.2018 § 7 ja antoi talousarvion laadintaohjeen 4.6.2018 § 112. Lautakunnat valmistelivat talousarvioesitykset syyskuun aikana. Vuodelle 2018 tehtävät talousarviomuutokset päätetään ja kunnanjohtajan talousarvioesitys julkaistaan kunnanvaltuuston kokouksessa 22.10.2018. Kunnanjohtajan talousarvioesityksestä käydään valtuustossa lähetekeskustelu 12.11.2018 ja samalla päätetään vuoden 2018 veroproसेnteista. Lähetekeskustelussa esitetyt valtuustoryhmien näkemykset huomioidaan talousarvion jatkovalmistelussa. Kunnanhallitus tekee talousarvioesityksensä kunnanvaltuustolle 19.11.2018 ja talousarvio hyväksytään kunnanvaltuuston kokouksessa 3.12.2018. Talousarvion hyväksymisen jälkeen lautakunnat vahvistavat oman tehtäväalueensa käyttösuunnitelmat tammikuun loppuun mennessä, jotka perustuvat talousarvion määrärahoihin. Talousarvion vuosikellossa on myös infotilaisuuksia kuntalaisille, esimiehille ja yrittäjille.

1.10.1 Muutokset suhteessa talousarviokehykseen, lautakuntien talousarvioesityksiin ja kunnanjohtajan esitykseen

Valtion talousarvioesityksen 2019 (julkaistu 14.9.2018) ja päivittyneiden veroennusteiden perusteella taloutta koskevia ennusteita on voitu täsmentää ja korjata suhteessa kunnanhallituksen kesäkuussa 2018 antamaan talousarvion laadintaohjeeseen. Seuraavassa on yhteenveto olennaisista muutoksista/poikkeamista suhteessa kehykseen ja lautakuntien esityksiin:

- Lautakunnat antoivat omat talousarvioesityksensä syys-/lokakuun 2018 vaihteessa. Talousarvioesitykset ylittivät kesällä annetun kehyksen yhteensä 1,5 miljoonaa euroa eli 1,5 %. Perusturvalautakunnan esitys ylitti kehyksen 0,28 miljoonaa euroa, sivistyslautakunnan esitys 1,02 miljoonaa euroa ja teknisen lautakunnan esitys 0,20 miljoonaa euroa. Lisäksi konsernihallinnon talousarvioesitys ylittää kehyksen 0,26 miljoonaa euroa.
- Lautakuntien esityksien jälkeen kunnanjohtajan talousarvioesitykseen lisättiin perusterveydenhuollon kustannuksia 630.000 euroa täsmentyneeseen palvelusuunnitelmaan perustuen.
- Eläkemenoperusteisiin maksuihin on tehty 1,08 % korotus.
- Verotulo- ja valtionosuusarviot on tarkistettu vastaamaan valtion talousarvioesitystä ja marraskuun kuntaliiton ennustetietoja.

- Investointiohjelma on päivitetty kuluvaan vuoden talousarviomuutoksien ja vuotta 2019 koskevien ennusteiden perusteella.
- Korkomenoarviota on voitu alentaa 0,1 miljoonaa euroa alhaisen korkotason ja korkotasoa koskevien ennusteiden vuoksi.

Lisäksi kunnanjohtajan talousarvioesityksen julkaisemisen (22.10.2018) jälkeen on tehty seuraavia muutoksia:

- Valtionosuuksien ennuste on päivittynyt ja valtionosuustulot sen myötä heikentyneet 50.000 euroa.
- Käyttötalouden toimintatuotot ovat kasvaneet noin 100.000 euroa ja toimintakulut laskeneet noin 800.000 euroa eli toimintakate on parantunut noin 900.000 euroa
 - Konsernihallinnon toimintakate on parantunut noin 110.000 euroa. Suurimpana eränä ovat metsänhoidon kasvaneet toimintatuotot (80.000 euroa).
 - Perusturvapalveluiden toimintakate on parantunut 200.000 euroa. Muutokset kohdistuvat lastensuojelun ja vanhuspalveluiden ostopalveluihin.
 - Sivistyspalveluiden toimintakate on parantunut noin 500.000 euroa. Merkittävimmät muutokset kohdistuvat perusopetuspalveluiden ja varhaiskasvatuksen alueelle.
 - Teknisten palveluiden toimintakate on parantunut noin 90.000 euroa. Muutokset kohdistuvat mm. energiankäyttöön, yksityistieavustuksiin sekä ympäristövalvonnan tuloihin.
- Investointiohjelmaa on päivitetty tarkentuneiden hankesuunnitelmien mukaisesti

1.11 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

Talousarvio koostuu kolmesta osasta: 1. yleisperusteluosa, 2. käyttötalousosa ja 3. investointiosa. Yleisperusteluosassa on kuvattu yleiset talouden kehitysnäkymät, Laukaan kunnan talouden pääpiirteet, vuoden 2019 toiminnallinen ja taloudellinen päälinja, kuntakonsernille asetetut tavoitteet sekä yleiset määräykset taloussuunnitteluprosessista. Käyttötalousosassa on kuvattu määrärahoittain taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet sekä perusteluna kuvattu sanallisesti keskeiset tekijät toiminnasta. Investointiosaan on koottu vuodelle 2019 sitovat investointimäärärahat kohteittain sekä esitetty ohjeellinen viiden vuoden investointisuunnitelma. Taloussuunnitelmavuodet eivät ole valtuustoon nähden sitovia eriä.

Talousarviossa sitovia eriä ovat tulosyksiköiden määrärahojen toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate. Investointiosassa sitovia eriä ovat investointimenot ja –tulot investointikohteittain. Lisäksi sitovia eriä ovat seuraavat tuloslaskelman rivit: verotulot, valtionosuudet, rahoituserät, suunnitelman mukaiset poistot ja tilikauden tulos sekä rahoituslaskelmassa antolainojen lisäys, antolainojen vähennys sekä lainakannan muutokset.

Muita valtuuston nähden sitovia eriä ovat toiminnalliset tavoitteet. Palvelukohtaiset toiminnalliset tavoitteet on korostettu tekstikehyksin jokaisen palvelualueen kohdalla. Toiminnalliset tavoitteet ovat palvelutuotannon vaikutuksia ja vaikuttavuutta kuvaavia, mitattavissa tai muuten todennettavissa olevia määrällisiä ja laadullisia tavoitteita.

Muut talousarviokirjan osiot, kuten sanalliset kuvaukset, tunnusluvut, graafit ja niin edelleen ovat luonteeltaan yleisperustelua, joilla kuvataan palveluiden ja toiminnan pääpiirteitä ja kehitystä. Ne eivät ole sitovia eriä, vaan informatiivista sisältöä.

Talousarvion toteutumista seurataan raportointiaikataulun mukaisesti annettavilla kuukausiraporteilla. Tilinpäätöksessä tehdään selko talousarviossa asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta kirjanpitolautakunnan antamien yleisohjeiden mukaisesti.

1.12 Talousarvioon tehtävät muutokset ja käyttösuunnitelman hyväksyminen

Valtuustolle tehtävä talousarviomuutos esitetään valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisella määrärahasolla talousarvion valmisteluajataulun mukaisesti. Lautakunnan on talousarviomuutosesityksessä selvitettävä, miksi tavoitteen saavuttamiseen varattuun määrärahaan tai tuloarvioon esitetään muutosta. Talousarvioon tehtäviä muutoksia on pyrittävä välttämään kohdentamalla toimintakuluja ja -tuottoja määrärahan sisällä käyttösuunnitelmamuutoksilla, jotta kunnan talouden kokonaisuus olisi ennustettavaa.

Lautakunnat vahvistavat käyttösuunnitelmat talousarvioon perustuen tulospaikkatasolla tulo- ja menolajeittain. Lautakunnat voivat vuoden aikana tehdä käyttösuunnitelmaan muutoksia valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa. Käyttösuunnitelmat hyväksytään tammikuun loppuun mennessä.

Tilivelvolliset viranhaltijat voivat vuoden aikana tehdä viranhaltijapäätöksellä muutoksia taloussuunnitelmaan lautakunnan vahvistaman käyttösuunnitelman puitteissa.

1.13 Kuntakonserni ja kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tavoitteet

Kuntakonserni on määritelty kuntalaissa kirjanpitolain konsernimääritelmän mukaisesti. Kuntalain 6 § mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta on kunnan tytäryhteisö. Kunnalla katsotaan olevan määräysvalta toisessa yhteisössä, kun sillä on:

- 1) enemmän kuin puolet kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen
- 2) oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 1 kohdassa tarkoitettu äänenenemmistö.

Kunta kirjanpitolain mukaisineen tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Laukaan kuntakonserni muodostuu Laukaan kunnasta, Laukaan Vesihuolto Oy:stä (100 %) Laukaan vuokratodit Oy:stä (100 %) ja Laukaan kehitysytio Oy:stä (96,69 %). Kunnan omistusosuuden lisäksi Laukaan kehitysytio omistaa yhtiön omia osakkeita 2,69 %. Kuntakonserni tarkoittaa yhteisöjä, joissa kunta voi käyttää tosiasiallista päätösvaltaa. Konsernitilinpäätökseen yhdistellään kuntakonsernin lisäksi kuntayhtymät peruspääoman mukaisessa suhteessa ja osakkuusyhteisöjen (omistusosuus 20%-50%) omistusosuutta vastaava osuus voitosta/tappiosta. Konsernitilinpäätöksessä kuntakonsernin vuositalouden toimintatuotoista ja -kuluista Laukaan kunta muodostaa noin 80 %, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri noin 10 % ja loput yhteisöt noin 10 %. Seuraavassa on kuva Laukaan kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä sekä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävistä yhteisöistä.

Yhteenveto konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Laukaan kunta		KUNTAKONSERNI	KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN YHDISTELY	
Tytäryhteisöt (yli 50 % omistusosuus)				Kotipaikka
Laukaan Vuokrakodit Oy				Laukaa
Laukaan Kehitysyhtiö Oy				Laukaa
Laukaan Vesihuolto Oy				Laukaa
Kuntayhtymät				
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä		Jyväskylä		
Keski-Suomen Liitto		Jyväskylä		
Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri		Jyväskylä		
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä		Äänekoski		
Osakkuusyhteisöt (20 % - 50 % omistusosuus)				
Asunto Oy Jokiniityntie 4		Laukaa		
Laukaan Linja-autoasemakiinteistö Oy		Laukaa		

Seuraavaksi on kuvattu tavoitteet kuntakonserniin kuuluvilla tytäryhteisöillä.

Laukaan Vesihuolto Oy

Laukaan Vesihuolto Oy:n yhtiömuotoinen toiminta on käynnistetty vuoden 2016 alusta lukien. Vesihuoltoyhtiö toimittaa asiakkailleen hyvää talousvettä ja huolehtii asiakkaiden viemäriverien poisjohtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso tuotetaan ympäristön kannalta kestäväällä tavalla, liiketaloudellisesti kannattavasti ja kohtuullisin kustannuksin. Toiminta-ajatuksen mukaan vesihuoltoyhtiön ydintehtäviin kuuluvat vesihuoltotoiminnan strateginen johtaminen ja kehittäminen sekä asiakassuhteet ja palvelujen hinnoittelu. Toiminta-ajatuksen toteuttamiseksi ydintehtäviin kuuluvat myös vesihuoltoverkostojen pitkäaikainen hallinta, vedenhankinnasta, -käsittelystä ja jäteveden poisjohtamisesta huolehtiminen. Laukaan Vesihuolto Oy tekee yhteistyötä JS-Puhdistamo Oy:n kanssa jätevesien puhdistamisen osalta ja Jyväskylän Energia Oy:n kanssa jätevesien johtamisen osalta.

Laukaan Vesihuolto Oy:n tavoitteet vuodelle 2019:

- Laukaan Vesihuolto Oy:n toiminnan ja uusien toimintatapojen kehittäminen
- Lievestuoreen siirtoviemärin sujuva käyttöönotto ja puhdistamatoiminnan lopettaminen. Uusi jätevesiratkaisu toiminnassa vuoden 2019 alusta alkaen.
- Vesihuollon palvelut tuotetaan taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.
- Kuntalaisilta perittävillä maksutuotoilla katetaan varsinaisen toiminnan lisäksi poistot ja pääomakulut. Vesihuoltoyhtiön ei ole tarkoitus tuottaa voittoa, mutta tuloksen tulee olla pitkällä aikavälillä positiivinen.
- Laitoksen omaisuuden arvo ja käyttökunto ylläpidetään jatkuvan korjauksen periaatteella ja peruskorjaustoiminnalla.
- Toiminnassa otetaan huomioon energiatehokkuus kunnan hyväksymän strategian mukaisesti.
- Yhtiö jatkaa teollisuustoimijoiden kanssa teollisuusjätevesisopimusten seurantavaihetta.
- Vesihuollossa on otettu käyttöön uusia digitaalisia välineitä liittyen viestintään, automaatioon ja verkostonhallintaan. Niiden käyttöä ja digitaalista osaamista kehitetään edelleen.

Laukaan Kehitysyhtiö Oy

Kuvaus

Laukaan Kehitysyhtiö Oy toimii kunnan omistamana kehitysyhtiönä toteuttaen kunnan elinkeinopolitiikkaa elinkeinostrategiassa määriteltäviä tavoitteiden mukaisesti.

Kunta ostaa Laukaan Kehitysyhtiö Oy:ltä palveluita elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi kunnan talousarviossa määritellyllä summalla, joka vuoden 2019 talousarviossa on 144.000 euroa. Lähtökohtana on hankkeiden toteuttaminen yhteistyössä alueen yritysten ja julkisten toimijoiden kanssa.

Yhtiön toiminnan tavoitteena ei ole tuottaa pitkällä aikavälillä taloudellista voittoa, vaan kohdentaa resurssit Laukaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksien parantamiseen. Yhtiön ulkopuolinen rahoitus perustuu osaomistuksen tuottoihin, osallistumismaksuihin, hankerahoitukseen, asiantuntijapalveluiden myyntiin jne. Osaomistajuusmalleissa yhtiö toteuttaa exit-strategiaa.

Yhtiön hallituksen puheenjohtaja on kunnanjohtaja ja hallituksen jäsenenä on kunnan luottamushenkilöedustaja sekä kolme paikallista elinkeinoelämän edustajaa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Jatketaan yhtiön strategian 2016 – 2020 mukaisten kärkihankkeiden toteuttamista:

- Tikkakoski-Vehniä alueen kehittäminen vetovoimaiseksi yritysalueeksi
- Järvinlinna-Bovalliuksen alueen kehittäminen vetovoimaiseksi asumis- ja yritysalueeksi
- VT 9 Lievestuoreen alueen kehittäminen houkuttelevaksi yritysalueeksi
- Peurungan hyvinvointialueen kehittäminen (Peurunka Center)
- Vuonteen alueen kehittäminen
- Leppäveden kehittäminen: Vihtiäläntie/Sorajyvän yritysalue ja Leppäveden liikuntapuisto
- Vesistömatkailun kehittäminen

Laukaan Vuokrakodit Oy

Laukaan Vuokrakodit Oy käsittää 48 kohdetta, joissa on 656 asuntoa. Vuokratalo kohteita on kunnan neljässä taajamassa. Yhtiön toimialana on hallinnoida, vuokrata ja rakennuttaa vuokra-asuntoja sekä vastata niiden ylläpidosta ja arvон säilymisestä. Tavoitteena on vastata kunnan vuokra-asuntokysyntään taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

Yhtiön tavoitteet vuodelle 2019

- liikevaihto, tavoite 4,8 miljoonaa euroa
- omavaraisuusaste, tavoite 2,5 %
- vieras pääoma, tavoite enintään 620 e/m²
- käyttöaste, tavoite 97 %
- vuokrasaamisten osuus liikevaihdosta, tavoite alle 1,7 %
- asukasvaihtuvuus, tavoite alle 25 %
- uudistuotannon osalta tavoitteena on rakentaa uustuotantoa kysynnän mukaan ja samalla luopua kohteista, joilla on heikko kysyntä.

1.14 Erityismääräyksiä

Hallintosäännön 44 § mukaisesti kunnanvaltuusto vahvistaa talousarviossa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan, eli hankintamenon määrän jonka alittavia hankintoja ei aktivoida taseeseen vaan kirjataan tilikauden käyttötalouden kuluksi. Hankintarajaksi vahvistetaan 10.000 euroa ilman arvonlisäveroa.

Kustannusten vyörytystä käytetään keskitetysti hoidettujen palvelujen kustannusten oikeaan kohdentamiseen. Sen tarkoituksena on antaa kustannuksista oikea kuva. Vyörytyksellä ei ole vaikutusta määrärahoihin, koska vyörytyserät käsitellään laskennallisissa erissä. Toiminta on toimittajahallintokunnan budjetoitava ja

yksin se vastaa määrärahan riittävydestä. Vyörytettävät kustannukset siirretään pääsääntöisesti kerran vuodessa.

Käteiskassan alitilittäjäoikeuden antaa osastopäällikkö. Päätöksessä on todettava:

- Kassan vastuunalainen hoitaja,
- Pohjakassan suuruus,
- Käteisen rahan enimmäismäärä,
- Onko oikeus käyttää tuloja menojen suorittamiseen

Lisäksi alitilittäjälle on annettava ohjeet, miten tilitys laaditaan, käteisvarat säilytetään ja toimitetaan kunnan pankkitilille sekä miten menetellään kassanhoitajan vaihtuessa. Kopio päätöksestä tulee toimittaa taloushallintoon. Alitilittäjän suorittamassa käteisperinnässä käytetään juoksevalla numerolla varustettuja kuitteja tai kassakonekuittia.

Ostolaskujen sähköisessä käsittelyssä keskeistä on laskun asiatarkastus ja hyväksyminen. Asiatarkastaja tarkastaa laskun oikeellisuuden (lasku on tilauksen ja tavarain tai palvelun toimituksen mukainen). Asiatarkastaja tarkastaa, että vastaanottomerkintä on tehty esimerkiksi lähetyslistaan. Vastaanottaja myös tiliöi laskun. Myös hyväksyjä voi tiliöidä laskun. Hyväksyjä vahvistaa tosittien oikeellisuuden ja vastaa määrärahan riittävydestä. Asiatarkastusta tai hyväksymistä varten saapunut lasku on käsiteltävä viipymättä.

Sisäinen laskutus hoidetaan Pro Economica –taloudenohjausjärjestelmällä ilman erillistä laskujen kierrätystä. Sisäistä tilausta tehtäessä ilmoitetaan sisäiselle toimittajalle talousarviokohta, johon meno kirjataan. Sisäinen toimittaja huolehtii menon kirjaamisen sisäisen tilaajan kustannuspaikalle ilman erillistä laskun hyväksymistä. Sisäisen tilaajan pitää valvoa kirjausten oikeellisuutta pääkirjan ja tarvittaessa tosittelijäljennösten avulla.

Pro Economica -taloudenohjausjärjestelmän käyttöoikeuksia haetaan talousjohtajalta esimiehen allekirjoittamalla tilauslomakkeella. Tositteiden hyväksyjät ja heidän sijaisensa määrää lautakunta enintään toimikaudeseen. Pankkitilien käyttövaltuudet hyväksyy hallintosäännön mukaisesti talousjohtaja.

2 KÄYTTÖTALOUSOSA

2.1 Yhteenvedo talousarvion 2019 käyttötaloudesta

TOIMINTAKULUT 2017 - 2019

1 000 euroa	TP 2017	TA/M2018	TA2019	Muutos euroa	2018-2019 %
Konsernihallinto	8 747,0	8 813,5	8 618,5	-195,0	-2,2 %
Hallintopalvelut	3 493,7	3 426,5	3 548,3	121,8	3,6 %
Talous- ja elinvoimapalvelut	5 253,2	5 387,0	5 070,2	-316,8	-5,9 %
Perusturvapalvelut	60 825,2	60 778,9	59 740,9	-1 038,1	-1,7 %
Hallinto- ja terveystalvet	31 992,5	32 108,1	32 663,4	555,4	1,7 %
Sosiaalityö ja vammaispalvelut	14 808,3	14 649,8	13 170,2	-1 479,6	-10,1 %
Vanhusten palvelut	14 024,4	14 021,1	13 907,3	-113,8	-0,8 %
Sivistyspalvelut	40 357,7	43 002,9	44 481,8	1 479,0	3,4 %
Hallinto- ja sivistyspalvelut	309,4	256,1	342,9	86,8	33,9 %
Varhaiskasvatus	12 323,6	13 687,0	14 505,3	818,3	6,0 %
Perusopetuspalvelut	22 332,1	23 092,5	23 731,3	638,8	2,8 %
Lukio	1 589,3	1 673,6	1 627,5	-46,1	-2,8 %
Kansalaisopisto	664,0	693,8	694,6	0,8	0,1 %
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	914,6	1 036,9	976,3	-60,7	-5,8 %
Vatti	1 891,0	1 950,5	1 972,9	22,4	1,1 %
Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus	333,8	612,4	631,1	18,7	100,0 %
Tekniset palvelut	16 070,2	17 104,1	17 820,5	716,5	4,2 %
Hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalvelut	2 597,7	2 882,1	2 989,7	107,6	3,7 %
Yhdyskuntatekniset palvelut	1 771,3	1 697,9	1 621,3	-76,5	-4,5 %
Tilapalvelut	6 542,6	6 995,2	7 475,4	480,1	6,9 %
Ruoka- ja puhtauspalvelut	3 855,9	4 163,8	4 280,4	116,5	2,8 %
Ympäristövalvonta	1 302,6	1 365,1	1 453,8	88,7	6,5 %
YHTEENSÄ	126 000,0	129 699,4	130 661,7	962,4	0,7 %

TOIMINTATUOTOT 2017 - 2019

	TP 2017	TA/M2018	TA2019	Muutos euroa	2018-2019 %
1 000 euroa					
Konsernihallinto	4 132,3	4 169,8	3 674,8	-495,0	-11,9 %
Hallintopalvelut	1 444,8	1 482,8	1 546,0	63,2	4,3 %
Talous- ja elinvoimapalvelut	2 687,5	2 687,0	2 128,7	-558,2	-20,8 %
Perusturvapalvelut	5 647,0	4 092,3	2 968,0	-1 124,4	-27,5 %
Hallinto- ja terveystalvet	5,5	1,4	1,4	0,0	0,0 %
Sosiaalityö ja vammaispalvelut	3 307,2	1 668,6	523,7	-1 144,9	-68,6 %
Vanhusten palvelut	2 334,2	2 422,3	2 442,9	20,5	0,8 %
Sivistyspalvelut	2 763,2	2 302,2	2 407,2	105,0	4,6 %
Hallinto- ja sivistyspalvelut	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Varhaiskasvatus	1 242,7	977,0	1 019,1	42,1	4,3 %
Perusopetuspalvelut	793,0	669,6	761,5	91,9	13,7 %
Lukio	76,3	25,0	38,0	13,0	52,0 %
Kansalaisopisto	179,0	140,0	145,0	5,0	3,6 %
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	26,0	59,3	30,4	-28,9	-48,7 %
Vatti	409,6	300,9	342,2	41,3	13,7 %
Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus	32,1	130,5	71,0	-59,5	0,0 %
Tekniset palvelut	15 201,2	16 302,9	16 747,0	444,0	2,7 %
Hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalvelut	217,7	116,5	92,1	-24,4	-20,9 %
Yhdyskuntatekniset palvelut	410,5	292,0	323,1	31,1	10,7 %
Tilapalvelut	9 430,4	10 704,7	11 085,4	380,6	3,6 %
Ruoka- ja puhtauspalvelut	4 341,2	4 341,7	4 398,4	56,7	1,3 %
Ympäristövalvonta	801,3	848,0	848,0	0,0	0,0 %
YHTEENSÄ	27 743,6	26 867,2	25 796,8	-1 070,4	-4,0 %

TOIMINTAKATE 2017 - 2019

	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	Muutos 2018-2019	
1 000 euroa				euroa	%
Konsernihallinto	4 614,7	4 643,8	4 943,7	300,0	6,5 %
Hallintopalvelut	2 049,0	1 943,7	2 002,3	58,6	3,0 %
Talous- ja elinvoimapalvelut	2 565,7	2 700,1	2 941,5	241,4	8,9 %
Perusturvapalvelut	55 178,2	56 686,6	56 772,9	86,3	0,2 %
Hallinto- ja terveystoimintapalvelut	31 986,9	32 106,7	32 662,0	555,4	1,7 %
Sosiaalityö ja vammaispalvelut	11 501,1	12 981,2	12 646,5	-334,7	-2,6 %
Vanhusten palvelut	11 690,2	11 598,8	11 464,4	-134,3	-1,2 %
Sivistyspalvelut	37 594,5	40 700,6	42 074,7	1 374,0	3,4 %
Hallinto- ja sivistyspalvelut	304,7	256,1	342,9	86,8	33,9 %
Varhaiskasvatus	11 080,9	12 710,0	13 486,2	776,2	6,1 %
Perusopetuspalvelut	21 539,1	22 422,9	22 969,8	546,8	2,4 %
Lukio	1 513,1	1 648,6	1 589,5	-59,1	-3,6 %
Kansalaisopisto	484,9	553,8	549,6	-4,2	-0,8 %
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	888,7	977,7	945,9	-31,8	-3,3 %
Vatti	1 481,4	1 649,6	1 630,7	-18,9	-1,1 %
Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus	301,7	481,9	560,1	78,2	0,0 %
Tekniset palvelut	869,0	801,1	1 073,6	272,4	34,0 %
Hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalvelut	2 380,0	2 765,5	2 897,6	132,1	4,8 %
Yhdyskuntatekniset palvelut	1 360,8	1 405,9	1 298,2	-107,6	-7,7 %
Tilapalvelut	-2 887,8	-3 709,5	-3 610,0	99,5	-2,7 %
Ruoka- ja puhtauspalvelut	-485,3	-177,8	-118,0	59,8	-33,7 %
Ympäristövalvonta	501,3	517,1	605,8	88,7	17,2 %
YHTEENSÄ	98 256,4	102 832,1	104 864,9	2 032,8	2,0 %

2.2 Konsernihallinto

2.2.1 Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

TALOUS 1 000 euroa	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	Muutos 2018 - 2019 euroa %	
Hallintopalvelut	1 444,8	1 482,8	1 546,0	63,2	4,3 %
Talous- ja elinvoimapalvelut	2 687,5	2 687,0	2 128,7	-558,2	-20,8 %
Toimintatulot	4 132,3	4 169,8	3 674,8	-495,0	-11,9 %
Hallintopalvelut	3 493,7	3 426,5	3 548,3	121,8	3,6 %
Talous- ja elinvoimapalvelut	5 253,2	5 387,0	5 070,2	-316,8	-5,9 %
Toimintamenot	8 747,0	8 813,5	8 618,5	-195,0	-2,2 %
Hallintopalvelut	-2 049,0	-1 943,7	-2 002,3	-58,6	3,0 %
Talous- ja elinvoimapalvelut	-2 565,7	-2 700,1	-2 941,5	-241,4	8,9 %
Toimintakate	-4 614,7	-4 643,8	-4 943,7	-300,0	6,5 %

Toiminnalliset tavoitteet:

Hallinto, viestintä ja tietohallinto

1.Laaditaan kuntastrategian tarkasteluun mittarit ja kehitetään strategian arviointia. Mittari: järjestetään valtuustokauden puolivälin tarkastelu ja arvioidaan onnistumista kuntastrategian tavoitteiden saavuttamisessa asetettujen mittareiden valossa.

2.Päätöksenteon valmistelun laadun varmistaminen. Mittari: Pidetään kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätöksenteosta johtuneiden oikaisuvaatimukset ja valitukset alhaisella tasolla. Lisäksi asioita jää pöydälle mahdollisimman vähän päätöksenteossa.

3.Kehitetään sähköistä viestintää ja asiointia sekä edistetään sähköisen arkistoinnin mahdollisuuksia. Mittari: Otetaan käyttöön uusia sähköisen asioinnin viestinnän muotoja ja kunnan tiedonohjaussuunnitelman laadinta etenee.

Henkilöstöhallinto

1.Henkilöstön tyytyväisyys tutkitaan. Tavoitteena tyytyväisyyden pysyminen vuoden 2015 tutkimuksen korkealla tasolla.

2.Henkilöstön saatavuus avoimiin tehtäviin säilyy hyvänä. Kaikkiin tehtäviin vähintään tyydyttävästi hakijoita. Seuranta henkilöstöraportissa.

3.Palkkalaskentapalvelut ja niihin kuuluvat tilitykset tehdään viiveittä.

4.Henkilöstön työkyky säilyy nykytasolla. Sairauspoissaolot alle 13 työpäivää/työntekijä/vuosi.

Maaseututoimi

1. Tukihakemusten- ja maksatusten käsittely MAVI:n ilmoittamissa aikatauluissa.
2. Lakisääteisten tarkastus- ja valvontatehtävien suorittaminen riittävässä laajuudessa.
3. Koulutustilaisuuksien järjestäminen viljelijöille, tavoitteena järjestää 5-8 tilaisuutta vuodessa.

Taloushallinto ja –suunnittelu

1. Parannetaan taloushallinnon toimintavarmuutta, sujuvuutta ja riskienhallintaa. Menetelmä: tehdään taloushallinnon tärkeimmistä prosesseista prosessikuvaukset sekä kriittisimmistä työtehtävistä yksityiskohtaiset työohjeet, jotka palvelevat toiminnan sujuvuutta ja sisäistä valvontaa. Onnistumisen mittaaminen: toteutuneet prosessikuvaukset ja työohjeet otettu käyttöön, laadullinen arviointi.
2. Kehitetään koko organisaation talousymmärrystä ja –osaamista. Menetelmä: tehdään hallintokunnille taloushallinnon ohjeita, joiden avulla edesautetaan kirjausten ja menettelytapojen oikeellisuutta. Onnistumisen mittaaminen: toteutuneet ohjeet ja niistä saatu palaute, laadullinen arviointi.

Hankinnat ja kehittäminen

1. Kehitetään hankintojen ja sopimusten sisäistä valvontaa. Menetelmä: luodaan malli/työkaluja sopimusperusteisten hankintojen seurannalle. Onnistumisen mittaaminen: kehitystyön laadullinen arviointi.

Maankäyttö

1. Metsätiloja hoidetaan jatkuvasti metsäsuunnitelman ja metsänhoitokonsultin esitysten mukaisesti. Tavoitteelliset hakkuutulot ovat yhteensä 560.000 euroa, josta 400.000 euroa kohdistuu talousmetsiin ja 160.000 euroa taajamien lähimetsiin/asemakaavan toteuttamiseksi tehtäviin hakkuisiin. Edellisten vuosien päätehakkuualojen uudistamiseen käytetään noin 25.000 euroa, taimikoiden/nuoren metsän hoitotöihin noin 40.000 euroa ja metsänparannustoimenpiteisiin (mm. tieverkon parannus ja terveys-/kasvatuslannoitukset) noin 25.000 euroa. Näin ollen hoitokustannuksia on yhteensä 90.000 euroa.
2. Taajamien kasvualueilta hankintaan raakamaata yhteensä noin 50 ha ja asemakaavan toteuttamiseksi tarvittavia yleisiä alueita noin 4 ha.
3. Kaavan mukaisia rakennuspaikkoja luovutetaan yhteensä noin 30 kpl, joista noin puolet vuokraamalla.
4. Maankäytön toteuttamisohjelman jalkauttaminen käytäntöön
5. Yleiskaavahankkeet:
 - Kirkonkylän yleiskaava; kaavaehdotus
 - Keski-Laukaan pohjoisosa, osa-alue I; kaavaehdotus
 - Keski-Laukaan pohjoisosa, osa-alue III; kaavaehdotus
 - Leppävesijärven rantayleiskaavan numeeristaminen ja ajantasaistaminen; kaavaehdotus
6. Merkittävämät asemakaavahankkeet
 - Leppäveden liikuntapuiston asemakaava; hyväksymisvaihe

- Leppäveden Lintumäen ja Korpelan asemakaava; ehdotusvaihe
- Vihtavuoren Kuhankosken asemakaava; ehdotusvaihe
- Lievestuoreen satama-alueen asemakaavan muutos; luonnosvaihe

Elinkeinopalvelut

- 1.Uuden elinkeinotoimen palvelumallin käyttöönottoa jatketaan yhteistyössä yrittäjien, yhteistoimintatahojen ja muiden sidosryhmien kanssa.
- 2.Tarjotaan palveluja yrityksille Keski-Suomen uusyrityskeskukseen ja Jyväskylän yritystehtaan sekä verkossa tarjolla olevien palvelujen kautta.
- 3.Edistetään Laukaassa toimivien yrittäjien verkostoitumista, kasvua ja hyvinvointia tukevia tilaisuuksia ja kehitetään kunnan elinkeinopalveluja ja yrittäjäolosuhteita.
- 4.Toteutetaan kuntastrategian tavoitteiden toteuttamiseksi kehittämishankkeita.
- 5.Hyödynnetään Laukaan Kehitysyhtiö Oy palveluita elinkeinopolitiikan tavoitteiden ja palveluiden toteuttamiseen. Laukaan Kehitysyhtiö Oy:ltä ostettavia elinkeinopalveluja kirjataan muihin yhteistoimintaosuuksiin 144.000 euroa. Lisäksi menokohdassa varaudutaan ohjelmakauden mukanaan tuomien uusien hankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä yritysten kehittämis- ja kansainvälistymispalveluihin 47.500 euroa. Yritysten perustamis- ja käynnistämisyhteistyön neuvontaan. Uusyrityskeskukseen kautta varataan 20.000 euroa sekä Visit Jyväskylän palveluiden hankintaan 28.500 euroa.

Työllistämispalvelut

- 1.Nuoren elämäntilanteen kokonaisvaltainen kartoittaminen, tarkoituksen mukaisiin palveluihin ohjaaminen, joiden tavoitteena on työ- ja koulutusurien käynnistäminen.
- 2.Työllisyysyksikkö kehittää toimintaansa aktiivisesti. Hankkeita suunnitellaan tarpeen mukaan ja haetaan rahoitusta yhteistyössä lähikuntien kanssa.
- 3.Ollaan yhteistyössä Väentuvan kanssa heidän Nousukausi -hankkeessa kuntarahoituksella.

Konsernihallinnon talousarvion kokonaisuus ja toiminta-ajatus

Kunnanhallituksen alaiset toiminnot ja talous muodostuvat kahdesta tulosityksiköstä. Hallinto- ja viestintä, henkilöstöhallinto, tietohallinto ja maataloustoimi muodostavat hallintopalvelujen tulosityksikön. Taloushallinto ja -suunnittelu, hankinnat ja kehittäminen, maankäyttö, elinkeinoyksikkö ja työllistämispalvelut muodostavat talous- ja elinvoimapalvelujen tulosityksikön. Tulosityksiköt muodostavat yhdessä konsernihallinnon palvelualueen.

Palvelualueen toiminta-ajatuksena on tuottaa kuntakonsernin johtamisen ja palvelutuotannon kannalta oleellisia hallinnollisia palveluja. Konsernihallinto huolehtii kunnan edunvalvonnan ja päätöksenteon edellytyksistä.

Konsernihallinnon talousarvion kokonaisuudessa esitetään määrärahat myös keskusvaalilautakunnalle sekä tarkastuslautakunnalle. Konsernihallinnon toimintatulot ovat vuonna 2019 yhteensä 3,7 miljoonaa euroa ja toimintakulut 8,6 miljoonaa euroa. Toimintakate on -4,9 miljoonaa euroa. Toimintakate on yhteensä 0,3 miljoonaa euroa matalampi kuin kuluvan vuoden muutettu talousarvio.

2.2.2 Hallintopalvelut

Hallintopalvelujen tulosityksikön talousarvio sisältää toimielimistä kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen toiminnan. Kunnanhallituksen alaiset vaikuttamistoimielimet kuten vanhusneuvosto ja nuorisovaltuuston sekä veteraaniasian neuvottelukunnan toiminta sisältyvät tähän osioon. Tulospaikoista hallinto ja viestintä, tietohallinto, henkilöstöhallinto ja maaseututoimi ovat tässä osiossa.

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Perustana ovat kuntalain mukaiset tavoitteet huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista ja kestävästä kehityksestä. Kunnanvaltuusto vahvistaa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista. Kunnanvaltuusto vahvistaa myös kuntakonsernin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet. Kunnanvaltuusto kokoontuu 6-8 kertaa vuodessa ja järjestää tarvittaessa koulutuspohjaisia miniseminaareja kokouksiensa yhteyteen.

Toimintakulut kunnanvaltuuston osalta ovat n. 100.000 euroa. Kunnanvaltuuston talousarviossa suurin menoerä on henkilöstökulut, jotka muodostuvat kokouksiin liittyvistä palkkioista sivukuluineen. Muita merkittäviä kuluja ovat kokouksiin liittyvät matkakorvaukset, tilavuokrat, tarjoilut, kokousmateriaalit ja valtuustoryhmille maksettava toimintatuki. Talousarviovuodelle on varauduttu kunnanvaltuuston osalta kuntastrategian puolivälin tarkastelun kustannuksiin.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus seuraa ja valvoo lautakuntia, palvelujen järjestämistä ja palvelutuotantoa sekä asetettujen tavoitteiden toteutumista. Kunnanhallitus kokoontuu keskimäärin 2 kertaa kuukaudessa, paitsi heinäkuussa jolloin se ei kokoonnu kuin tarvittaessa.

Kunnanhallituksen talousarvio sisältää toimielimen toimintakuluja sekä koko kuntaan yhteisesti vaikuttavia kuluja. Vuonna 2019 kunnanhallituksen toimintakulut ovat arviolta -727.000 euroa. Kunnanhallituksen talousarviossa merkittävän osan kuluista muodostavat kunnan yhteistoimintaosuudet, joita ovat Keski-Suomen liiton ja Kuntaliiton jäsenmaksut, niiden arvioidaan olevan vuonna 2019 yhteensä 280.000 euroa. Kunnanhallituksen henkilöstökuluihin sisältyy mm. kunnanjohtajan henkilöstökulut, kunnanhallituksen kokouksiin liittyvät palkkiot sivukuluineen ja eläkemenoperusteisia kuluja, yhteensä ne ovat noin -215.000 euroa. Kunnanhallituksen menoissa muita mainittavia menoeriä ovat lakisääteisiin kuulutuksiin liittyvät ilmoituskulut, luottamushenkilötoimintaan ja yhteiskuntasuhteiden hoitoon liittyvät menoerät sekä kunnan viestintään ja päätöksentekoon liittyvät ICT-menot.

Vanhusneuvosto, veteraaniasian neuvottelukunta ja nuorisovaltuusto

Vanhusneuvostolle ja veteraaniasian neuvottelukunnalle on varattu määrärahat kokouksiin liittyviin kustannuksiin sekä veteraaniasian neuvottelukunnan budjettiin on varattu määräraha rintamatunnuksen omaavien sotaveteraanien siivousapuun. Vanhusneuvoston toiminnan arvioidaan jatkuvan edellisen vuoden tasolla. Veteraaniasian neuvottelukunnan toimintaa kehitetään tarvittaessa yhdessä veteraaneja ja sotainvalideja edustavien järjestöjen kanssa. Nuorisovaltuusto on vakiinnuttanut asemansa. Sen toiminnassa ei ole tulossa suuria muutoksia. Nuorisovaltuuston jäsenille maksetaan kokouspalkkiot kuten vanhusneuvoston ja veteraaniasian neuvottelukunnan jäsenille.

Hallinto ja viestintä

Hallinnon ja viestinnän tulospaikka tuottaa kunnalle yleishallinnollisia palveluja kuten valmistelee kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätöksentekoa ja vastaa näiden päätösten toimeenpanosta. Tämän lisäksi

kunnan viestinnän koordinointi, neuvontapalvelut, keskusarkistopalvelut, asianhallintapalvelut sekä osallistuminen yhteiskuntasuhteiden hoitoon kuuluu hallinnon ja viestinnän tulospaikalle. Tulospaikassa työskentelee 6 henkilöä. Vuonna 2019 toimintojen arvioidaan säilyvän ennallaan. Tulospaikan toimintoja kehitetään ja yleishallinnollisia tukipalveluja pyritään tuottamaan asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti. Kehittämistyössä pääpaino on sähköisen arkistoinnin esivalmisteluissa. Hallinnon ja viestinnän tulospaikan toimintakulut ovat vuonna 2019 yhteensä -394.000 euroa. Pääosin kopiointituloista koostuvan toimintatuottojen arvioidaan olevan 14.000 euroa ja toimintakate on -380.000 euroa.

Tietohallinto

Tietohallinnon tulospaikka on kunnan sisäinen tukipalveluyksikkö ja se tuottaa kunnan organisaation tietohallinnon sekä tieto- ja viestintäliikenteeseen liittyviä palveluja. Tietohallinnon toimintatuotot muodostuvat sisäisistä laitevuokrista sekä muista myyntituotoista, jotka ovat vuonna 2019 noin -800.000 euroa. Tietohallinnon talousarvio on laadittu siten, että toimintatuotot kattavat toimintakulut ja poistot edellisvuosien investoinneista. Investointimenoihin kirjataan yli 10.000 euron investoinnit, kuten tietoliikenneverkon rakentaminen ja vuosittaiset työasema-, kopiokone- ja matkapuhelinhankinnat. Vuoden 2019 talousarvio on laadittu vuoteen 2018 verrattuna siten, että sisäiset tietohallinnon kulut kasvavat 3% tietoverkkoon liitettyjen IT-laitteiden määrän kasvaessa. Laiteluokkien yksikköhinnat tulevat pääosin laskemaan vuoden 2018 tasoon verrattuna. Sisäisten tietohallintopalvelujen laskutus tapahtuu kuukausittain ja laitemäärien muutokset huomioidaan neljä kertaa vuodessa.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinto valmistelee yhteistyössä henkilöstöpolitiikan peruslinjaukset ja luo työvälineitä ja ohjeita henkilöstöjohtamisen käytännön toteuttamiseen. Tällaisia osa-alueita ovat mm. henkilöstösuunnittelu, henkilöstön rekrytointi, palkkaus- ja palvelussuhdeasiat, henkilöstön kehittäminen, henkilöstöpalvelut, työterveyshuolto, työsuojelu, yhteistoimintamenettely ja työhyvinvointi sekä ammattitaitoisen henkilöstön saannin turvaaminen. Henkilöstöhallinto vastaa koko kunnan henkilöstön palkkalaskennasta.

Maaseututoimi

Maaseututoimen tulosityksikkö vastaa seudullisesti Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Luhangan, Muuramen, Toivakan, Uuraisten ja Laukaan maaseutuelinkeinohallinnon viranomaistehtävistä. Toimintakulut katetaan kuntien maksuosuuksilla. Maksuosuudet määräytyvät edeltävän vuoden kuntien aktiivitulojen määrien perusteella.

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta toimii vaaliviranomaisena ja vastaa vaaleihin liittyvistä järjestelyistä Laukaan kunnassa. Vuonna 2019 pidetään eduskuntavaali, Euroopan Unionin parlamenttivaalit ja mahdollisesti maakuntavaalit, mikäli laki maakunta- ja sote-uudistuksesta menee läpi eduskunnassa. Keskusvaalilautakunnan toimintamenoihin varataan 60.000 euroa vaalien järjestämistä varten sekä lautakunnan toimintaan liittyvät varat. Valtio korvaa vaaleista aiheutuneita kuluja kunnalle äänioikeutettujen henkilöiden suhteessa. Valtion korvauksen arvioidaan olevan vaaleista 60.000 euroa. Menot ja tulot ovat keskusvaalilautakunnan osalta tasapainossa.

Tarkastuslautakunta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan toimintaan ei ole arvioitu oleellisia muutoksia vuodelle 2019. Tarkastuslautakunnan toimintamenot ovat vuonna 2019 yhteensä 35.800 euroa sisältäen luottamushenkilökustannukset sekä tilintarkastusyhteisön palvelujen ostot.

2.2.3 Talous- ja elinvoimapalvelut

Taloushallinto ja –suunnittelu

Toiminta-ajatus

Taloushallinnon ja –suunnittelun tehtävänä on huolehtia kunnan talousarvion laadinnasta ja osallistua kunnan taloussuunnitteluun. Yksikkö tekee kuukausittain raportit, joilla seurataan talousarvion toteutumista.

Taloushallinnon- ja suunnittelun tulosityksikkö toteuttaa kunnan pääkirjanpidon ja tilinpäätöksen konsernitilinpäätöksineen, sekä toimittaa Tilastokeskukselle taloustilastoaineiston. Tilikauden aikana taloushallinto opastaa, konsultoi, kouluttaa ja laatii ohjeistuksia taloushallinnon kysymyksistä. Yksikkö vastaa myös taloushallinnon ohjelmiston Proeconomian pääkäyttöön liittyvistä tehtävistä.

Taloushallinto- ja suunnitteluyksikkö vastaa lisäksi ostoreskontran-, maksuliikenteen- ja rahoituksen hoidosta sekä takauksista ja perinnästä. Kunnan yleislaskutus hoidetaan myös taloushallinnossa.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen

Talous- ja elinvoimapalveluiden tulospaikkajako muuttui siten, että talous- ja omistajaohjaus -tulospaikka jakautui taloushallinnon ja -suunnittelun tulospaikaksi sekä hankintojen ja kehittämisen tulospaikaksi.

Taloushallinto ja –suunnittelu –tulospaikan tavoitteena on parantaa sekä talouden prosessien, että kirjanpitoaineiston laatua. Eri prosesseja tullaan käymään läpi ja niistä laaditaan kirjalliset prosessikuvaukset erityisesti riskienhallinnon näkökulmasta. Menettelyn avulla käydään läpi ylemmällä tasolla, miten prosessit toimivat ja miten mahdollisia ongelmatilanteita ehkäistään prosessien suunnittelun avulla. Kun prosessit on käyty läpi ja kuvattu kirjallisesti, ne viedään käytännön tasolle erilaisten ohjeistusten ja koulutusten avulla. Edellä kuvatulla menettelyllä pyritään tehokkuuteen sekä ottamaan kantaa sisäisen valvonnan kysymyksiin ja kehittämään kirjanpitoaineiston laatua koko organisaation tasolla.

Taloussuunnittelun kehittämiseen tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota, jotta ennustaminen muuttuvassa toimintaympäristössä on paremmin mahdollista. Myös kuukausittaista raportointia tullaan kehittämään analyttisemmäksi ja informatiivisemmäksi.

Tunnusluvut

Tositelaji	Kpl/vuosi
Myyntilaskut	21000
Sisäiset laskut	600
Suoritetut perintätoimenpiteet	1750
Ostolaskut	22000
Muistiotositteet	850
Käyttöomaisuusviennit	50

Hankinnat ja kehittäminen

Toiminta-ajatus

Hankinnat ja kehittäminen –tulospaikan tehtävänä on hankintaperiaatteiden ja -linjausten valmistelu kunnan yleisten kehittämislinjojen mukaisesti, hankinta-asioiden kouluttaminen, ohjeistaminen ja koordinointi sekä keskitetyistä hankinnoista huolehtiminen. Lisäksi tulospaikan tehtäviin kuuluu myös kunnan vakuutusten ja irtaimistoleasingin päivittäiset käytännön tehtävät.

Hankintojen koordinointiin ja kouluttamiseen on perustettu hankintaperiaatteiden mukaisesti hankintatyöryhmä, jossa on edustus kaikilta palvelualueilta. Hankintatyöryhmän jäsenten tehtävänä on palvelualueensa hankintojen ohjeistaminen ja käytännön työt sähköisen kilpailutusjärjestelmän osalta.

Hankinnoista pyritään tiedottamaan toimittajia ja palveluntuottajia ennen hankinnan aloittamista. Ainakin kerran vuodessa järjestetään tapahtuma, joka on suunnattu yrittäjille ja joissa käsitellään tulevia hankintoja. Tapahtuma on kulkenut nimellä Hankintafoorumi.

Kehittämisen osalta tulospaikan tehtävänä on erikseen annettujen kehittämisprojektien läpivienti.

Tulospaikalla työskentelevä hankinta- ja kehittämispäällikkö on nimetty kunnan tietosuojavastaavaksi. Tietosuojavastaavan tehtävät on määritelty EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen

Talous- ja elinvoimapalveluiden tulospaikkajako muuttui siten, että talous- ja omistajaohjaus -tulospaikka jakautui taloushallinnon ja -suunnittelun tulospaikaksi sekä hankintojen ja kehittämisen tulospaikaksi.

Hankintojen ja kehittämisen tulospaikan tavoitteena on parantaa kunnan hankintojen laatua. Hankinoissa pyritään ottamaan huomioon erilaiset hankintamenettelyt, mm. dynaamisen hankintajärjestelmän käyttö soveltuissa hankinnoissa. Lisäksi pyritään ottamaan käyttöön hankintojen suunnittelutyökalu, jolla parannetaan hankintojen aikataulutusta sekä ulkoista tiedottamista.

Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatus

Maankäytön tulosityksikkö vastaa maankäyttöpolitiikasta, maaomaisuuden hallinnasta ja talousmetsien hoidosta. Maankäytön suunnittelun tehtävänä on suunnitella ja kehittää alueiden käyttöä siten, että lain edellyttämät ja kunnan strategioissa maankäytölle määritellyt tavoitteet täyttyvät. Suunnittelun tavoitteena on tuottaa monipuolinen tonttivaranto asumiseen ja elinkeinotoimintaan, huomioiden viihtyisälle ja hyvälle asuinympäristölle asetetut tavoitteet sekä elinkeinoelämän vaatimukset. Metsäomaisuutta hoidetaan laadukkaasti ja oikea-aikaisesti.

Painopistealueet

Maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta ohjaa lainsäädännön, kuntastrategian, maankäytön rakennemallin ja maapoliittisen ohjelman lisäksi valtuuston vuonna 2017 hyväksymä kaavoitusohjelma. Vuoden 2018 aikana käynnistetty maankäytön toteuttamisohjelman laatiminen jalkautetaan käytännön työkaluksi maankäytön suunnittelun, toteutuksen ja palveluverkon yhteensovittamiseksi. Toimintamalli auttaa kunnan kasvun ohjaamisessa ja hallinnassa mm. antamalla eri toimialoille ajantasaista tietoa lähivuosien rakentamisen kohteista.

Kaavoituksen painopiste vuonna 2019 on yleiskaavoituksen lisäksi erityisesti Leppäveden ja Lievestuoreen taajamien asemakaavoituksessa. Kirkonkylän yleiskaavan muutos ja laajennus etenee ehdotusvaiheeseen. Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaavoja (osa-alue I ja III) sekä Leppäveden rantayleiskaavan muutosta valmistellaan eteenpäin.

Leppäveden Liikuntapuiston kehittämissuunnitelmaan pohjautuen laaditaan asemakaava, joka mahdollista liikuntatilojen ja -puiston rakentamisen. Taajaman tonttipulaa helpotetaan suunnittelemalla uutta asuinalueita Korpelan alueelle ja kerrostalotontteja Tiituspohjantien länsipuolelle. Lievestuoreen satama-alueen maankäytön kehittämistä edistetään asemakaavan muutoksella. Myös muita käynnissä olevia asemakaava-hankkeiden viedään eteenpäin.

Raakamaata hankitaan kasvualueilta toimivan ja taloudellisen yhdyskuntarakenteen sekä kohtuuhintaisen tonttitarjonnan turvaamiseksi. Lisäksi pyritään hankkimaan kaavan mukaisia yleisiä alueita asemakaavan toteuttamiseksi.

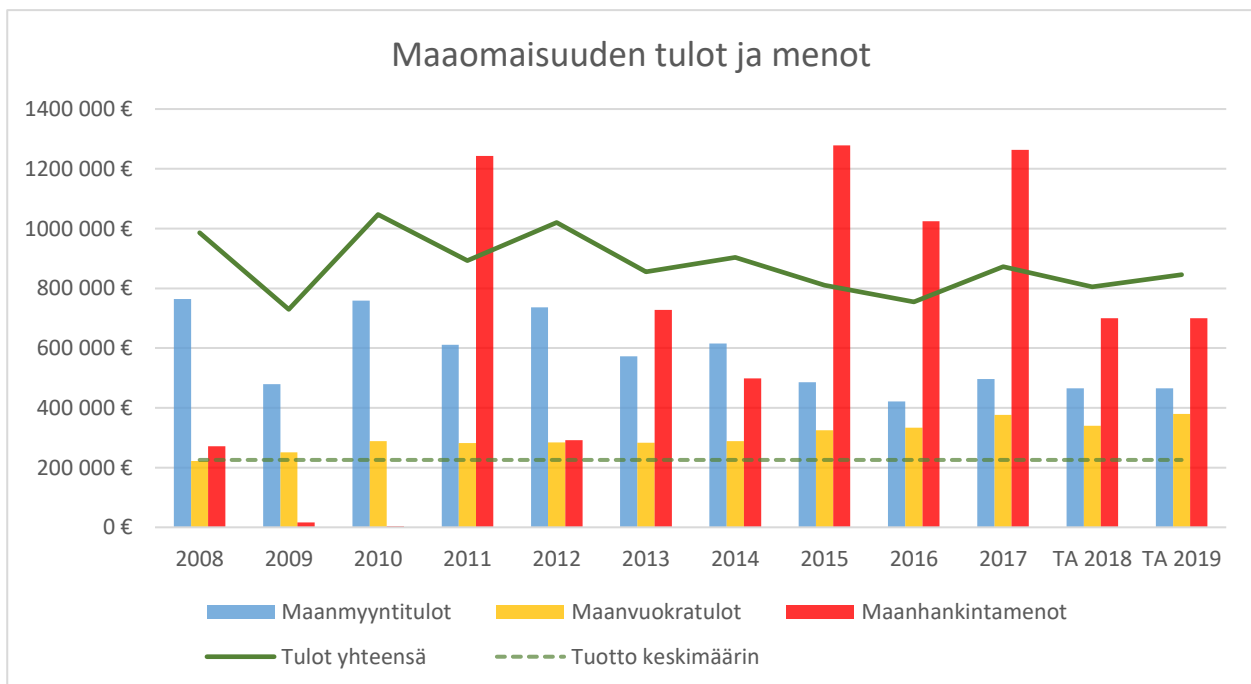
Kaavoitettuja asunto- ja yritystontteja luovutetaan rakennettavaksi myymällä tai vuokraamalla, kysynnän ja palveluverkon riittävyyden mukaan

Maaomaisuutta hallitaan paikkatietojärjestelmien ja sähköisen maaomaisuusrekisterin sekä Maanmittauslaitoksen ylläpitämän kiinteistörekisterin ja lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin avulla. Maaomaisuusrekisterissä pidetään luettelo maa- ja vesialueista sekä tehdään raportit kirjanpitoon. Maanvuokralaskutus tehdään kaksi kertaa vuodessa.

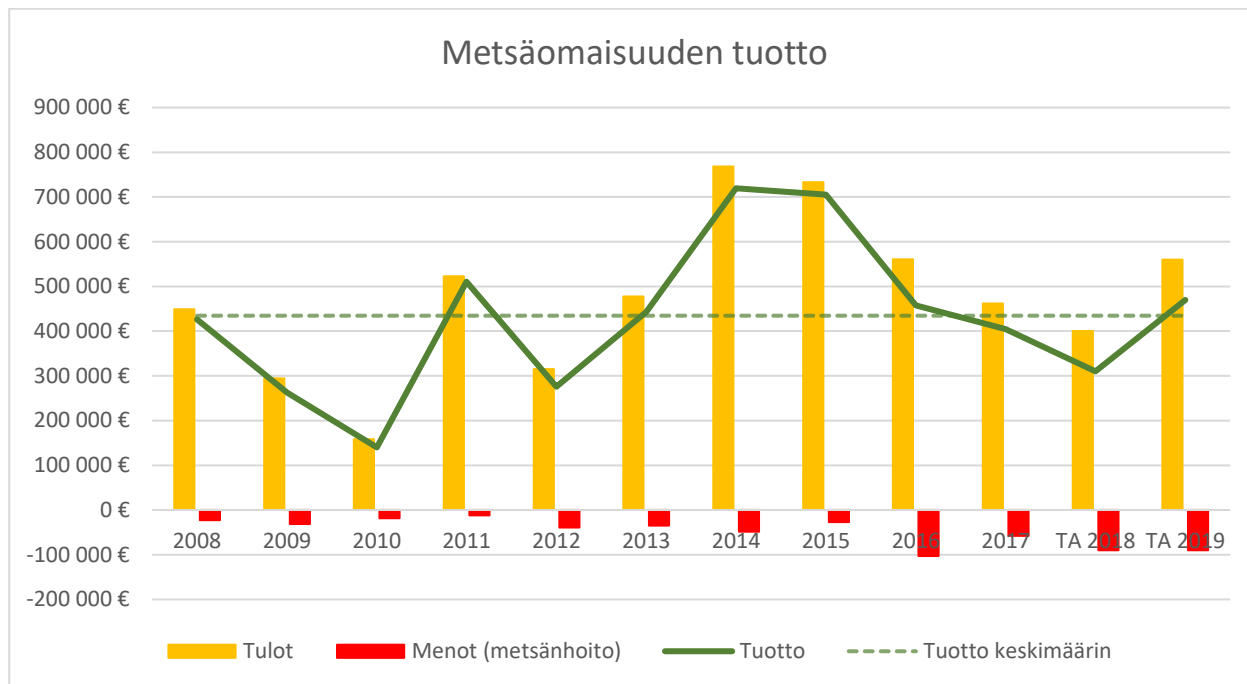
Metsäomaisuutta hoidetaan laadukkaasti siten, että se edistää metsien taloudellisten mahdollisuuksien täysimääräistä ja suunnitelmallista hyödyntämistä. Metsäomaisuuden inventointi on tehty 2011, jolloin on koottu tieto mm. puustosta, kasvupaikoista, metsälakikohteista, metsänhoitotarpeista ja puunmyyntimahdollisuuksista. Metsäsuunnitelmaa hallitaan sähköisessä verkkopalvelussa, joten suunnitelma päivittyy jatkuvasti tehtyjen toimenpiteiden mukaan ja pysyy ajan tasalla. Kunnalla on Metsä Groupin kanssa metsänhoitosopimus, joka on voimassa 31.12.2023 saakka. Sopimuksen tarkoituksena on, että Metsä Group huolehtii laadukkaasta metsänhoidosta kunnan tavoitteiden mukaisesti, ylläpitää metsäsuunnitelmaa sekä tekee vuosittain esityksen tehtävistä hakkuista ja hoitotoista. Kunta hoitaa puukauppojen kilpailutuksen itse. Hoitotyöt teetetään suoraan Metsä Groupille hoitosopimuksessa sovitulla hinnoilla. Tavoitteena on, että vuosittaiset hakkuumäärät vastaavat vuosittaista kasvua.

Vuoden 2019 talousarviossa on huomioitu uuden kavasuunnittelijan toimen perustaminen. Kasvavan ja monitaajamisen kunnan kehittämiseksi maankäyttö –yksikön resurssien riittävyys on edellytys sille, että kaavoitus ja tontinluovutus pystyvät vastaamaan annettuihin kehittämistavoitteisiin, kysyntään ja alati muuttuviin elinkeinoelämän tarpeisiin. Uuden kavasuunnittelijan työtehtävät ovat maankäytön suunnittelussa ja tonttien luovutuksessa.

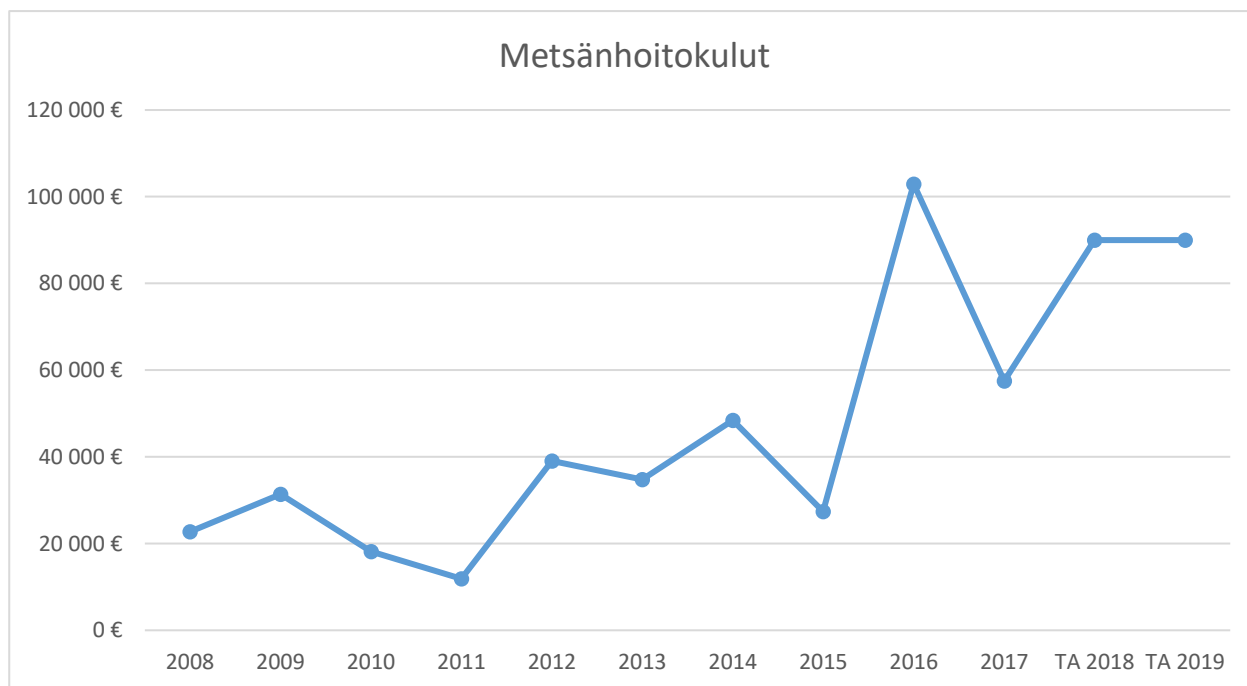
Graafit:

Maaomaisuuden tulot (käyttötalous- ja investointitulot) ja menot vuosina 2008–2017 sekä talousarvioluvut vuosilta 2018–2019.

Metsäomaisuuden tuotto vuosina 2008–2017 sekä talousarvioluvut vuosilta 2018–2019.

Metsäomaisuuden menot (metsänhoito) vuosina 2008–2017 sekä talousarvioluvut vuosilta 2018–2019.

Tunnusluvut:

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Hyväksytyt asemakaavat, ha	80	50	50
Hyväksytyt yleiskaavat, ha	11	670	530

Maanhankintamenot, euroa	1 263 585	700 000	700 000
Maanmyyntitulot (myyntivoitto), euroa	435 415	390 000	390 000
Maanvuokratulot, euroa	376 061	340 000	380 000
Hakkuutulot, euroa	462 054	400 000	560 000
Metsänhoitomenot, euroa	57 498	70 000	90 000

Elinkeinotoimi

Toiminta-ajatus

Elinkeinotoimen toteuttaman elinkeinopolitiikan tehtävänä on luoda kuntaan suotuisat olosuhteet asumiin, työskentelyyn ja yrittämiseen. Elinkeinopolitiikan onnistumisella on merkittävä rooli kunnan talouden pitkän aikavälin kestävässä kehityksessä ja palvelujen rahoituksessa. Elinkeinopolitiikan onnistuminen näkyy suotuisana väestö- ja työpaikkakehityksenä, yrityskannan kehityksenä sekä kunnan veropohjan kasvuna. Laukaan kunnan elinkeinotoimi tarjoaa tukea yrittäjyyteen ja eri toimialojen kehittämiseen. Laukaan kunta jatkaa seudullista yhteistyötä elinkeinopolitiikan harjoittamisessa.

Painopistealueet

Palvelut yrityksille toteutetaan seuraavin tavoin:

1. Aloittavan ja toimivan yrityksen palvelut
Tarjotaan yrityksille yhteistyöverkoston kautta.
2. Yritysten kehittämis- ja kansainvälistymispalvelut
Tarjotaan ensisijaisesti yhteistyöverkoston kautta ostopalveluina ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Autetaan Laukaassa toimivien yrittäjien verkostoitumista, kasvua ja hyvinvointia saattamalla yrityksiä yhteen verkostoitumistapahtumien ja sähköisten tiedotuskanavien kautta sekä tapaamalla yrittäjiä. Kehitetään kunnan elinkeinopalveluja ja yrittäjäolosuhteita säännöllisesti kokoontuvassa Laukaan kunnan ja yrittäjien kumppanuusfoorumissa.
3. Aluekehityshankkeet
Elinkeinotoimi toteuttaa kuntastrategian tavoitteiden toteuttamiseksi useita aluekehityksen kärkihankkeita, jotka on esitetty Laukaan kehitysyrityksen toimintasuunnitelmassa.
4. Sijoittumispalvelut
Laukaan kunta tarjoaa yrityksille sijoittumispalveluja: hankkii raakamaata, kaavoittaa ja rakentaa yritysalueilla tarvittavan infran, markkinoi yritysalueita ja tarjoaa apua sopivien tonttien ja toimitilojen löytämiseen.
5. Kuntamarkkinointi
Sisältää omakoti- ja yritystonttimarkkinoinnin, matkailumarkkinoinnin Visit Laukaa ja Visti Jyväskylä -matkailukonseptien kautta ja myönteistä kuntakuvaa rakentavan yleisen imagomarkkinoinnin.
6. Elinvoimaa ja työllisyyttä edistävien hankkeiden toteuttaminen Laukaan kehitysyrityksen ja Jykyä kiinteistöjen avulla
Laukaan kunta hyödyntää Laukaan kehitysyritystä ja Jykyä kiinteistöjä elinkeinopolitiikan tavoitteiden ja palveluiden toteuttamiseen.

Työllisyyspalvelut

Painopistealueet

1. Kehitetään laukaalainen ohjaamomalli

2. Saada työttömyysprosentti putoamaan alle 8 prosenttiin
3. Aktiivisesti haetaan uusia rahoitusvaihtoehtoja yhteistyökumppanien kanssa

Työllisyysyksikkö tarjoaa ja koordinoi monipuolisia ja asiakaslähtöisiä työllistymistä edistäviä palveluja erilaisissa elämäntilanteissa oleville työttömille työnhakijoille.

Työllisyysyksikön kohderyhminä ovat työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yli 300 päivää saaneet, nuoret, osatyökykyiset sekä muuta erityistä tukea työllistymiseensä tarvitsevat työnhakijat. Työllistymistä edistäviä palveluita järjestetään yhteistyössä työvoimahallinnon, Kelan, eri viranomaisten, yritysten, säätiöiden ja järjestöjen kanssa. Kunnan työllisyyspalveluja kehitetään ja uudistetaan lainsäädännön mukaan.

Työllisyysyksikkö vastaa kunnan tukityöllistämistä, työkokeilusta työpajatoiminnasta, palveluohjauksesta, kuntouttavasta työtoiminnasta, ura- ja opinto-ohjauksesta, sekä koululaisten kesätyöpaikoista.

Työllisyyskoordinaattori vastaa tukityöllistämistä ja työkokeilusta. Hän on henkilö kunnasta, joka kutsuu pitkittyvän työttömyyden johdosta haastatteluun. Hänellä on noin 160 uutta asiakasta vuodessa. Tapaamisia asiakaan kanssa on saatava olla useita vuoden aikana. Pää tavoite ohjauksessa on saada asiakas vapaille markkinoille tai koulutukseen.

Vuoden 2019 talousarvioon on varattu 0,8 miljoonaa euroa palkkatuella työllistämiseen kuntaorganisaatioon. Vuoden 2018 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna palkkatuella työllistämiseen on varattu bruttona 50.000 euroa lisää. Palkkatukea on arvioitu saatavan valtiolta 0,36 miljoonaa. Palkkatuella työllistetään noin 45 henkilötyövuotta ja noin 150 henkilöä eri pituisiin ja erilaisiin tehtäviin. Työllistettävät henkilöt ovat pääasiassa 300 päivää työmarkkinatukea saaneita tai kunnan työllistämisvelvollisuuteen kuuluvia. Lisäksi kunta maksaa järjestöille, yhdistyksille ja yrityksille 400 euroa/kuukausi/työntekijä suuruista kuntalisää niiden työllistäessä tai ottaessa oppisopimustysuhteeseen (ammattillisiin perustutkinto -opintoihin) yli 300 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneita laukaalaisia työttömiä työnhakijoita. Kuntalisää voi saada myös laukaalaisen osatyökykyisen palkkatukeen oikeutetun henkilön palkkaamiseen. Kuntalisään on varattu vuoden 2019 talousarviossa 50.000 euroa.

Palveluohjausta tarjotaan erityistä ja usein moniammatillista tukea kokonaistilanteensa kartoittamista tarvitseville työnhakijoille. Asiakkaat saavat tukea työllistymiseen, kuntoutusprosessien etenemiseen ja työ- ja toimintakyvyn selvittelyyn. Kaksi työntekijää, palveluohjaaja ja työkykykoordinaattori vastaavat asiakasprosessien etenemisestä. Palveluohjauksessa on 400 henkilöä, joista 230 on TYP asiakkaita. Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja koordinoi kuntouttavaa työtoimintaa ja ryhmävalmennusta. Kuntouttavassa työtoiminnassa on 110 henkilöä eri mittaisissa suhteissa. Lyhin kuntouttavan suhde on kolme kuukautta joko kunnan tai kolmannen sektorin toimipaikoissa.

Työllisyydenhoidon palvelurakenteen kokonaisuutta on vahvistettu hankkeiden avulla. Tällä hetkellä ESR-rahoitteinen HOHTO-hanke tarjoaa ura- ja opinto-ohjausta nuorille kolmen kunnan alueella (Laukaa, Äänekoski, Konnevesi). Hankkeen tavoitteena on juurruttaa ura- ja opinto-ohjaukseen keskittyvä tiedotus-, neuvonta- ja ohjauspalvelu osaksi hankekuntien vakituista toimintaa vuoden 2019 aikana. Hankkeet monipuolistavat työllisyysyksikön tarjoamia palveluita.

Laukaa kunta on mukana Taite työelämään- hankkeessa yhdessä Äänekosken kaupungin kanssa. Taite työelämään -hanke ESR 01.04.2018 – 31.03.2021. Taite työelämään -hankkeessa tavoitteena on kehittää Äänekosken ja Laukaan palkkatukityösuhteiden vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta luomalla uusia toimintamalleja jatkotyöllistymisen tueksi. Tärkeänä pidetään osaamisen vahvistamista, yritys- ja verkostoyhteistyön tiivistämistä sekä kehittämistä.

Laukaa kunta on mukana JAMK: vetämässä TiimiVerkko hankkeessa yhdessä Äänekosken kaupungin kanssa. TiimiVerkko – Osallisuutta verkkovalmennuksesta ESR 01.09.2018 – 31.12.2020. TiimiVerkko-hankkeessa kehitetään uudenlaisia etäkuntoutuspalveluita osaksi olemassa olevia työ- ja toimintakykyä edistäviä palveluja. Hankkeen päätavoitteena on kehittää matalan kynnyksen etäkuntoutuspalveluita työelämän ulkopuolella oleville henkilöille. Lisäksi tavoitteena on kehittää ammattilaisten etäohjaus- ja valmennustaitoja niin, että

asiakkaan voimavarat tunnistetaan ja niitä tuetaan entistä aktiivisemmalla yhteydenpidolla digitaalisten välineiden avulla. Hankkeessa on yhteensä kolme työntekijää. Laukaalla ja Äänekoskella on hankkeessa yksi yhteinen työntekijä.

Työpajatoimintaa on kehitetty tunnistamaan valmentautujien osaaminen. Palvelukuvausten teko ja tuotteistaminen on meneillään. Työpajoilla on käytössä Paikko-osaamistodistus. Todistuksen käyttöön ottaminen on vaatinut osaamisympäristön tunnistamisen, jossa määritellään muun muassa valmentajien osaaminen sekä toimintaympäristön valmiudet. Valmentautujille tehdään jakson päättyessä Paikko-osaamistodistus, jolla saa hyväksi lukuja opinnoissa tai voi todentaa omaamistaan työnantajalle. Nuorten Startissa on käytössä Valma-osaamistodistus.

Valmentautumat tulevat työpajoille pääsääntöisesti palkkatuella, työkokeilulla tai kuntouttavan työtoiminnan tai työpajan omilla sopimuksilla. Valmennusjaksot ovat yleensä kestoltaan 1-8 kuukauden mittaisia. Työpajatoimintaan osallistuu noin 220 henkilöä. Työpajat toimivat Rökkäkankaalla, kirkonkylällä ja Lievestuoreella.

Työllisyysyksikkö perustaa ja koordinoi nuorten ohjaamatoimintaa. Ohjaamosta nuoret saavat keskitetysti tarvitsemiaan palveluja. Ohjaamon henkilöstö koostuu työllisyysyksikön henkilöstöstä, TE-hallinnon asiantuntijoista, etsivästä nuorisotyöstä sekä sosiaalityön nuorten sosiaalityöntekijästä. Ohjaamo on auki yhtenä päivänä viikossa.

Ohjaamo on alle 30-vuotiaille suunnattu matalan kynnyksen palvelupiste. Toimintamalli rakentuu monialaisesti, jolloin saatavilla on eri hallinnonalojen peruspalveluja yhdestä paikasta. Tarkoituksena on, ettei nuoren tarvitse asioida monen eri viranomaistahon luona, vaan palvelut olisivat helposti saatavissa yhdestä paikasta. Nuorta tuetaan elämänhallinnassa, urasuunnittelussa, sosiaalisten taitojen ja valmiuksien kehittämisessä sekä kouluttautumisessa ja työllistymisessä. (TEM, 2016).

Laukaan kunnan työllisyysyksiköllä on useiden vuosien kokemus monialaisesta yhteistyöstä kaiken ikäisten työttömien työnhakijoiden asioissa. Työllisyysyksikkö vastaa Laukaan kunnan monialaisesta työllistymistä edistävästä palvelusta (TYP), jossa kunta, TE-hallinto ja Kela tekevät tiivistä yhteistyötä asiakkaan tilanteen edistämiseksi. Työllisyysyksikön palveluohjauksesta ja työ- ja toimintakyvyn arvioinneista vastaa palveluohjaaja (sosionomi AMK) sekä työkykykoordinaattori (terveydenhoitaja AMK). Asiakkaan tarpeen mukaan tapaamisiin kutsutaan mukaan muita asiantuntija- tai yhteistyötahoja.

Työllisyysyksikkö on tehnyt vuosien ajan yhteistyötä lähikuntien kanssa työllisyydenhoidon kehittämiseksi. Yhteisiä ESR-hankkeita on haettu ja saatu useita. Uutta virtaa-hanke (2015-2017) keskittyi katkeamattomien ja oikea aikaisten palvelupolkujen kehittämiseen nuorille ja pitkään työttömänä olleille. Hanke kehitti etenkin työ- ja toimintakyvyn ja ura- ja opinto-ohjauksen prosesseja. Hohto-hanke (2017-2020) jatkaa nuorten ura- ja opinto-ohjauksen kehittämistä. Taite-työelämään hankeen (2018-2020) tavoitteena on kehittää polkuja palkkatukityöstä pidempiaikaiseen työsuhteeseen. Alkamassa oleva TiimiVerkko hanke puolestaan kehittää kuntoutuspalveluja, joita tarjotaan verkon kautta. Erilaiset verkkopalvelut ovat lisääntymässä ja Laukaan työllisyysyksikkö haluaa olla tässä kehityksessä mukana alusta alkaen.

Työllisyysyksikön työpajatoimintaa on vahvistettu vuonna 2018 perustamalla nuorille tarkoitettu Starttipaja. Nuorten Startti tarjoaa mielekästä ja tavoitteellista toimintaa arkeen. Startilla pohditaan ja tunnistetaan omia voimavaroja, mielenkiinnon kohteita ja vahvuuksia. Nuorten Startilla kehitetään arjenhallintataitoja ja omaa hyvinvointia kokonaisvaltaisesti. Starttijakson aikana tunnistetusta osaamisesta voidaan kirjoittaa VALMA-osaamistodistus. Startin toimintaa kehitetään yhdessä nuorten kanssa vastamaan heidän toiveitaan ja tarpeitaan.

Laukaalainen ohjaamomalli on hyvin laaja ja verkostoitunut

Avustukset, yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut

Avustukset:

Jyväsrähi ry on vuonna 2000 perustettu yleishyödyllinen maaseudun kehittämissyhistys. Sen tavoitteena on aktivoida ja innostaa toiminta-alueensa asukkaita ja yhteisöjä omaehtoiseen alueensa kehittämiseen. Sen toiminta-alueeseen kuuluvat Laukaa, Muurame, Uurainen ja Jyväskylän maaseutualueet. Ohjelmakaudella 2014-2020 Jyväsrähellä on käytettävissä 3,6 miljoonaa euron julkisen rahoitus alueensa kehittämiseen. Laukaan osuus Jyväsrähen rahoituksesta perustuu maaseudulla asuvan väestön määrään. Vuoden 2019 talousarviossa Laukaan kunnan rahoitusosuudeksi Jyväsrähi ry:n toimintaan on varattu 51.200 euroa.

Työllistämisen kuntalisään on varattu vuoden 2019 talousarviossa 50.000 euroa. Lisäksi kunta maksaa järjestöille, yhdistyksille ja yrityksille 400 euroa/kuukausi/työntekijä suuruista kuntalisää niiden työllistäessä tai ottaessa oppisopimustyösuhteeseen (ammattillisiin perustutkinto -opintoihin) yli 300 päivää työmarkkinatuokea työttömyyden perusteella saaneita laukaalaisia työttömiä työnhakijoita. Kuntalisää voi saada myös laukaalaisen osatyökykyisen palkkatukeen oikeutetun henkilön palkkaamiseen.

Kyläyhdistysavustuksia on maksettu kyläyhteisöille 100 euroa yhdistystä kohden. Kyläavustusten tarkoituksena on tukea kyläyhdistysten toimintaa. Maksetun avustuksen kriteerinä on ollut toiminnan aktiivisuus.

Muut avustukset menokohtaan on varattu 2.500 euroa mahdollisia pieniä ja talousarviovuoden aikana esiintulevia ennakkoimattomia avustustarpeita varten.

Laukaan Kehitysyhtiö Oy:lle on hyväksytty KH 13.4.2015 § 90 toimintasuunnitelma, jonka mukaisesti yhtiö toimii kunnan omistamana kehitysyhtiönä toteuttaen kunnan elinkeinopolitiikkaa elinkeinostrategiassa määriteltäviä tavoitteiden mukaisesti. Kunta ostaa Laukaan Kehitysyhtiö Oy:ltä palveluita elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi kunnan talousarviossa määritellyllä summalla, joka vuoden 2019 talousarviossa on 144.000 euroa

Keski-Suomen liiton jäsenkuntien maksuosuus määräytyy edellisenä kalenterivuonna toimitetussa kunnallisverotuksessa jäsenkuntien kertyneiden ansiotulo- ja yhteisöverojen suhteessa.

Suomen kuntaliitto on kuntien yhteisenä edunvalvojana ja kehittäjänä toimiva yhdistys. Kuntaliiton tehtäviin kuuluu edunvalvonta, kehittämis- ja tutkimushankkeen ja asiantuntijapalvelut. Laukaan kunnan jäsenmaksuksi on ensi vuodelle arvioitu 65.000 euroa. Yhdistyksen valtuusto vahvistaa jäsenmaksun suuruuden ja se perustuu kunnan asukaslukuun ja kunnallisveron määrään.

Kehyskuntaverkosto on Kuntaliiton alainen suurten kaupunkiseutujen kehyskuntien yhteinen verkosto, jossa pyritään varmistamaan kehyskuntien intressien huomioiminen erilaisten kaupunkipoliittikaan vaikuttavien asioiden valmistelussa. Kehyskuntaverkostoon kuuluu noin 30 kuntaa. Laukaan lisäksi Muurame kuuluu verkostoon Keski-Suomesta.

Kunnallinen työmarkkinalaitos edustaa kuntatyönantajia valtakunnallisissa työmarkkinaneuvotteluissa ja sopii valtakunnalliset kuntien henkilöstöä koskevat virka- ja työehtosopimukset. Se antaa kunnille asiantuntijaa apua työolainsäädännön ja sopimusten soveltamisessa. Laukaan kunnan maksuosuudeksi ensi vuoden budjetissa on arvioitu 12.000 euroa.

Nelostie E75 ry pyrkii vaikuttamaan päättäjiin Nelostien kehittämiseksi. Yhdistyksen harjoittaman edunvalvontatyön keskeisimmät tavoitteet kohdistuvat tällä hetkellä Oulun ja Kemin sekä Jyväskylän ja Oulun välisen tieosuuksien merkittävään parantamiseen ja Vaajakosken pullonkaulakohtaan poistamiseen. Laukaan kunnan edustaja on yhdistyksen hallituksen jäsen.

Suomen Vesitiehdistyksen tavoitteena on vesiliikenteen ja sen toimintaedellytysten edistäminen, kehittäminen ja tarkoituksenmukainen hyödyntäminen sekä rannikolla että sisävesillä. Yhdistyksessä on mukana 25 kuntajäsentä.

Pro ystie ry edistää Valtatie 9:n liittyvää edunvalvontaan. Yhdistyksen hallituksessa on pääasiassa kuntien ja kaupunkien edustajia. Laukaan kunnalla on jäsen yhdistyksen hallituksessa.

Suomen Kuntajohtajat ry päätavoitteina on lisätä kuntajohtajan viran ammatillista arvostusta, tiedonvaihtoa ja merkitystä yhteiskunnallisena vaikuttajana sekä varmistaa, että kuntajohtajien näkemykset otetaan huomioon lainsäädännön valmistelussa. Kuntaliitto tekee yhteistyötä Suomen Kuntajohtajat ry:n kanssa.

Keski-Suomen Kylät ry on kylien ja asukas yhdistysten yhteenliittymä. Yhdistys vastaa 23 keskisuomalaisen kunnan kylä- ja asukas yhdistysten edunvalvonnasta, koulutuksista, kylärekisteristä ja neuvonnasta. Laukaan kunta on ry:n kannatusjäsen.

Suomen Keksijäin Keskusliitto KEKE ry on suomalaisten keksijäyhdistysten valtakunnallinen keskusjärjestö. Liiton tarkoituksena on keksijöiden ja keksintötoimintaa edistävien yhdistysten valtakunnallisena keskusjärjestönä mm. tukea suomalaisia keksijöitä, edistää ja kehittää keksintötoimintaa, toimia jäsentensä aatteellisenä ja ammatillisena yhdyssiteenä ja edistää keksijöiden yhteistoimintaa sekä keksintöjen hyödyntämisen yleisiä edellytyksiä. Laukaan kunta on jäsen yhdistyksessä elinkeinotoimen kautta.

Maanpuolustuskiltojen liitto ry ylläpitää ja kasvattaa kansalaisten maanpuolustustahtoa, levittää maanpuolustustietoutta sekä osallistuu vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutuksen ja sen kehittämiseen. Laukaan kunnan edustaja on kutsuttuna jäsenenä liitossa.

Avustukset ja jäsenmaksut, Konsernihallinto	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	Muutos	
				€	%
Avustukset, yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut	472 405	519 185	561 045	41 860	8,1 %
Avustukset yhteisöille	88 905	105 940	105 300	-640	-0,6 %
Jyväsräihi ry	46 500	51 200	51 200	0	0,0 %
Työllistämisen kuntalisä yhteisöille ja yrityksille	37 800	50 000	50 000	0	0,0 %
Sotainvalidien Veljesliitto, Laukaan osasto	640	640	0	-640	-100,0 %
Kyläyhdistysavustukset (100 euroa/yhdistys)	1 700	1 600	1 600	0	0,0 %
Muut avustukset	2 265	2 500	2 500	0	0,0 %
Yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut	383 500	413 245	455 745	42 500	10,3 %
Laukaan Kehitysyhtiö Oy	80 000	120 000	144 000	24 000	20,0 %
Keski-Suomen Liitto	229 424	216 000	231 000	15 000	6,9 %
Suomen Kuntaliitto	60 448	64 000	65 000	1 000	1,6 %
Suomen Kuntaliitto/Kehyskuntaverkosto	0	0	2 500	2 500	
KT Kuntatyöntekijät	12 595	12 000	12 000	0	0,0 %
Nelostie E75 ry	379	390	390	0	0,0 %
Suomen vesitietoyhdistys ry	280	280	280	0	0,0 %
Pro ystie yhdistys ry	200	200	200	0	0,0 %
Suomen Kuntajohtajat ry	0	200	200	0	0,0 %
Keski-Suomen Kylät ry	100	100	100	0	0,0 %
Suomen keksijäin Keskusliitto ry	49	50	50	0	0,0 %
Maanpuolustuskiltojen liitto ry	25	25	25	0	0,0 %

2.3 Perusturvapalvelut

2.3.1 Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet:

Hallinto- ja terveystalvet	5,5	1,4	1,4	0,0	0,0 %
Sosiaalityö ja vammaistalvet	3 307,2	1 668,6	523,7	-1 144,9	-68,6 %
Vanhusten talvet	2 334,2	2 422,3	2 442,9	20,5	0,8 %
Toimintatulot	5 647,0	4 092,3	2 968,0	-1 124,3	-27,5 %
Hallinto- ja terveystalvet	31 992,5	32 108,1	32 663,4	555,4	1,7 %
Sosiaalityö ja vammaistalvet	14 808,3	14 649,8	13 170,2	-1 479,6	-10,1 %
Vanhusten talvet	14 024,4	14 021,1	13 907,3	-113,8	-0,8 %
Toimintamenot	60 825,2	60 779,0	59 740,9	-1 038,1	-1,7 %
Hallinto- ja terveystalvet	-31 986,9	-32 106,7	-32 662,0	-555,4	1,7 %
Sosiaalityö ja vammaistalvet	-11 501,1	-12 981,2	-12 646,5	334,7	-2,6 %
Vanhusten talvet	-11 690,2	-11 598,8	-11 464,4	134,4	-1,2 %
Toimintakate	-55 178,2	-56 686,7	-56 772,9	-86,3	0,2 %

Toiminnalliset tavoitteet:

1. Hoitoketjujen toimivuus erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalityönten välillä. Mittarina tarvittavan määrääkaisen jatkohoitopaikan järjestyminen viiveettä, maksimiodotusaika perustasolla 5 vrk.
2. Jonottajien määrä ympärivuorokautiseen hoitoon (max 5 jonottajaa).
3. Tavoitteena on, että yli 75 –vuotiaista kotona asuvien osuus ylittää 89 % vuoden 2019 loppuun mennessä.
4. Tavoitteena on vähentää ympärivuorokautisen hoidon osuutta siten, että yli 75 –vuotiaista on ympärivuorokautisen hoidon piirissä vuoden 2019 loppuun mennessä on max 11 %
5. Kotihoidon välittömän työajan osuus on vähintään 55% vuoden 2019 loppuun mennessä.
6. Omana työnä toteutettu perhetyön osuus toteutuu vähintään 95%.
7. Sijaishuollossa perhehoidon lisääminen siten, että sijoituksista vähintään 15% toteutuu perhehoidossa.
8. Laaja hyvinvointikertomus valmistuu talousarviovuoden aikana ja hyvinvoinnin tavoitteet on määritelty.
9. Valmistaudutaan sote- ja maakuntauudistukseen osallistamalla maakunnan eri työryhmiin ja yhteisten toimintamallien valmisteluun ja käyttöönnottoon.

Toiminta-ajatus:

Toiminnan tarkoituksena on edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia, itsenäistä selviytymistä, terveyttä ja sosiaalista turvallisuutta.

Painopistealueet:

1. Vanhuspalveluiden palvelurakennemuutostusta jatketaan ja rinnalla kehitetään ja uudistetaan kotihoidon toimintamalleja
2. Ennaltaehkäisevien palveluiden ja varhaisen tuen lisääminen kaikissa tulosityksiköissä
3. Avohoitopalveluiden ensisijaisuus kaikissa palveluissa
4. Uudistetun palveluohjaus- ja palvelutarvearvioprosessin juurruttaminen ja toimivuuden varmistaminen
5. Talouden hallittavuus ja resurssiviisaat ratkaisut

Toiminnalliset muutokset:

Vahvistetaan ennaltaehkäisevää työtä perhepalveluissa, aloitetaan perhetyössä avoperhekuntoutus ja määräämiskäiset toimet (yksi perhetyöntekijä ja yksi perheohjaaja) vakinaistetaan perheohjaajiksi sekä perustetaan yksi uusi perheohjaajan toimi. Omalla avoperhekuntoutuksella pystytään välttämään ostopalveluiden käyttöä ja ennaltaehkäisemään mahdollisten raskaiden lastensuojelutoimenpiteiden tarvetta.

Ennaltaehkäisevä päihdetyö sekä kotona tehtävä mielenterveys- ja päihdetyö käynnistetään ja palkataan mielenterveys- ja päihdetyöhön kaksi (2) ohjaajaa. Syntyvät kustannukset katetaan vähentämällä päihde- ja mielenterveystyön asumispalvelujen ostoja.

Vammaispalveluiden kotiin tehtävää työtä uudistetaan ja resurssina palkataan yksi (1) määräämiskäinen ohjaaja kotona tehtävään työhön. Ennen toimintavuoden päättymistä arvioidaan toiminnan tuloksia ja resurssin jatkotarvetta.

Psykoterapiakeskus Vastaamon kanssa tehdyn pilottihankkeen kokemusten pohjalta arvioidaan perheterapeutin viran perustamistarvetta 1.8.2019 lukien.

Perustetaan vanhuspalveluihin varahenkilöyksikkö, jossa 9 lähihoitajaa ja 1 sairaanhoitaja. Kustannukset katetaan talousarvioon varatun sijaismäärärahan ja työvoiman oston varauksista.

Kotihoidon yöhoito otetaan käyttöön jatkuvana toimintana koko kunnan alueella ja perustetaan resurssina kaksi lähihoitajan tointa. Kustannukset katetaan vähentämällä ympärivuorokautisen asumisen ostopalvelujen käyttöä.

2.3.2 Hallinto- ja terveyspalvelut

Toiminnan kuvaus:

Hallinto

Perusturvapalvelujen hallinnon menoihin on varattu määrärahat lautakunnan ja vammaisneuvoston toimintaan sekä henkilöstö- ja käyttömenot hallintohenkilöstölle (2 henkilötyövuotta). Perusturvalautakunta koostuu 10 – 11 kertaa vuodessa ja vammaisneuvosto 4 – 6 kertaa vuodessa. Perusturvalautakunnan talousarviossa on sotiemme veteraanien kuntoutukseen ja avustuksiin varattu kunnan määräraha. Hallintopalveluissa hoidetaan myös valtiokonttorin kuntoutusmäärärahalla tehtävään kuntoutustoimintaan liittyvät tehtävät yhteistyössä Keski-Suomen seututerveyskeskuksen kanssa.

Perusterveydenhuolto

Perusterveydenhuollon palvelut laukaalaisille tuottaa sairaanhoitopiirin alainen liikelaitos Keski-Suomen seututerveyskeskus. Seututerveyskeskuksen tuottamia perusterveydenhuollon palveluja ovat hoitajan, lääkärin ja fysioterapeutin vastaanottotoiminta, lääkäripäivystys, neuvolapalvelut, kouluterveydenhuolto, suun terveydenhuollon palvelut, mielenterveyspalvelut, akuutti sairaalahoito ja kuntoutus. Seututerveyskeskus siirtyi lokakuussa 2017 asiakkaan tarpeeseen pohjautuvaan uudistuneeseen vastaanottomalliin, lisäksi seututerveyskeskus on mukana kunnan lasten ja nuorten hyvinvointikeskustoiminnan (Hype) kehittämisessä ja toiminnassa.

Perusterveydenhuollon palvelujen ostoon kuntayhtymältä on vuodelle 2019 varattu 11,7 miljoonaa euroa, joka on 0,2 miljoonaa euroa pienempi, kuin seututerveyskeskuksen palvelusuunnitelman mukainen kuntaosuus. Hoitotarvikemenojen osuus perusterveydenhuollon kustannuksista on 0,5 miljoonaa euroa.

Erikoissairaanhoido

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri tuottaa erikoissairaanhoidopalvelut laukaalaisille. Sairaanhoitopiirin perustehtävänä on tarjota kansallisiin ja kansainvälisiin suosituksiin perustavaa, luotettavaa, turvallista ja vaikuttavaa hoitoa potilaan parhaaksi. Lähtökohtana on sairaala, jossa annetaan potilaiden tarvitsema tutkimus, hoito ja kuntoutus kokonaisvaltaisesti ja tehokkaasti.

Tavoitteena on, että tutkimus, hoito ja kuntoutus lähtevät potilaan tarpeista ja potilasta tuetaan olemaan aktiivinen oman sairautensa hoidossa. Potilaan terveyttä ja hyvinvointia edistetään yhteistyössä perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen kanssa.

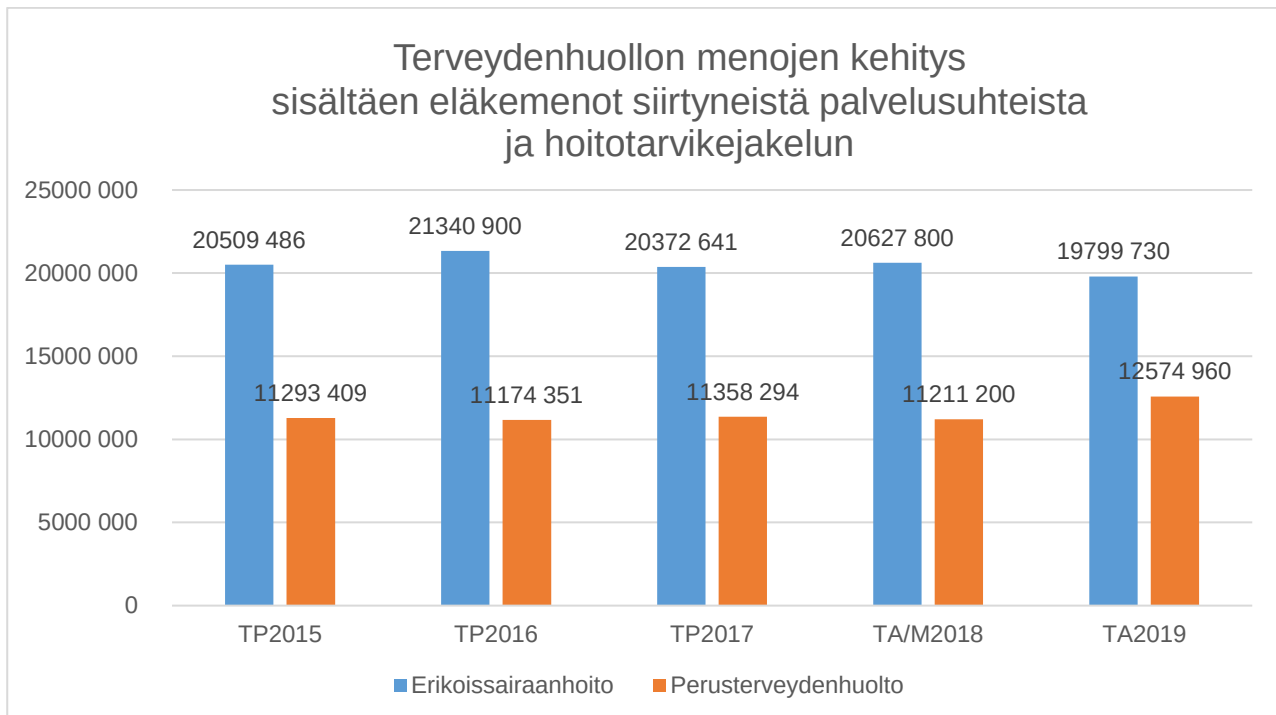
Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Erikoissairaanhoidon palvelutuotannon volyymimäärän arvioidaan toimienpiteistä huolimatta edelleen kasvavan, syynä ovat mm. väestön ikääntyminen ja sairastavuuden kasvu. Sairaanhoitopiiri luo yhdessä jäsenkuntien kanssa yhteisen toimintamallin, jolla pyritään tunnistamaan paljon palveluita käyttävistä asiakkaista ne, joiden hoito ja palvelu voidaan pääsääntöisesti toteuttaa perusterveydenhuollossa. Uusien toimintamallien kehittäminen tukee asiakkaan ohjautumista tarvetta vastaavaan palveluun, millä on myös merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Vuonna 2019 otetaan käyttöön kiinteä laskutus jäsenkunnilta. Kunkin kunnan osuuden määrittelyn perusteista ovat kunnan väestömäärä (10%) ja edeltävien vuosien palvelujen käyttö (90%). Laukaan osalta laskutuksen muutos vuoden 2019 palvelusuunnitelmassa on -2,4 %, kun kalliiden hoitojen tasausta ei ole huomioitu.

Laukaan talousarviossa on erikoissairaanhoidon palvelujen ostoon varattu 19,8 miljoonan euron suuruisen määräraha, joka vastaa sairaanhoitopiirin palvelusuunnitelman mukaista esitystä. Seututerveyskeskukselle siirtyvien psykiatrian toimintojen osuus 0,4 miljoonaa euroa on siirretty perusterveydenhuoltoon. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä sairaanhoitopiirin ylijäämä oli 7,9 miljoonaa euroa. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuusto päätti kokouksessaan 1.6.2018, että vuoden 2017 tilikauden ylijäämä kirjataan taseeseen omaan pääoman tilikauden ylijäämäksi. Tulevien vuosien talousarviovalmistelussa tavoitteena on, että kuntayhtymällä ei ole yli- eikä alijäämää maakuntien aloittaessa toimintansa sotevalmistelun niin edetessä. Tämän hetkisen arvion mukaan vuoden 2021 alusta.

Sairaanhoitopiirin organisaatorakenne muuttui 1.9.2018 alkaen perustuen palvelualueisiin (konservatiivinen palvelualue, operatiivinen palvelualue, psykiatria, päivystys ja ensihoito, sairaalapalvelut, tuotannon palvelut, johtamisen palvelut). Vuonna 2019 toiminnan kehittäminen jatkuu merkittävästi liittyen maakunta- ja sotevalmisteluun sekä uuden sairaalan Novan suunnitteluun Potilas ensin –strategian mukaisesti.

Graafit:**2.3.3 Sosiaalityö ja vammaispalvelut****Toiminnan kuvaus:**

Sosiaalityön ja vammaispalvelujen tehtävänä ja tavoitteena on turvata kuntalaisille perustuslain mukainen oikeus ihmisarvoisen elämän edellyttämään välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Sosiaalityön ja vammaispalvelujen perustana ovat ihmisoikeudet, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus. Painopiste on itsenäistä suoriutumista tukevissa peruspalveluissa, avun ja tuen antaminen kaikkein heikoimmassa asemassa oleville ihmisille.

Sosiaalityön ja vammaispalvelujen tulosityksikön palveluja ovat aikuis- ja perhesosiaalityö, kotouttaminen, lastensuojelun sosiaalityö, vammaisten palvelut, päihdehuolto, sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut, perhetyö ja lastenvalvojan palvelut. Vuonna 2018 vahvistettiin ja organisoitiin uudella tavalla sosiaalityön ja vammaispalvelujen tiimityötä. Uusia virkoja perustettiin; johtavan sosiaalityöntekijän virka (vastaavasti sosiaalityöntekijän virka lakkautettiin), sosiaaliohjaajan virka tukihenkilötyöhön, kaksi sosiaalityöntekijää ja yksi sosiaaliohjaaja alkuarviointityöhön. Keskeisenä haasteena sosiaalityössä näkyy perheiden monialaiset vakavat ongelmat.

Tiimejä ovat vammaispalvelutiimi, aikuis- ja perhesosiaalityön tiimi, lastensuojelutiimi, arviointitiimi ja perhetyön tiimi. Johtava sosiaalityöntekijä organisoii ja koordinoi asiakastyötä lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain nojalla palveluita saavien osalta. Vammaispalvelutiimissä oma tiiminvetäjä ja perhetyössä vastaava perheohjaaja vastaavat asiakastyön sujuvuudesta ja koordinoinnista ja tiimien käytännön toimintaedellytyksistä. Tiimien tarkoitus on vastata asiakkaiden tarpeisiin mahdollisimman hyvin ja matalalla kynnyksellä.

Työtä määrittävät laissa määritellyt määrääjät, joita on noudatettava ja lakisääteisistä velvoitteista on huolehdittava. Asiakkaiden oikeus saada hyvää ja laadukasta sosiaalityötä pitää turvata. Alkuvuodesta 2018 on jouduttu ostamaan sosiaalityötä Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koskesta ja perhetyötä sekä tukihenkilötyötä yksityisiltä palveluntuottajilta. Vuoden 2018 elokuusta alkaen kaikki virat ja toimet on saatu täytettyä.

Lastensuojelussa hyviä tuloksia tuoneen sosiaaliohjauksen kokemuksia hyödynnetään sosiaaliohjauksen kehittämiseksi myös muissa tiimeissä. Tässä painottuu ohjaus, neuvonta ja saavutettavuus niin asiakkaiden kuin viranomaisten taholta. Asiakaskeskeisyys on sosiaalihuollon keskeisin arvoperusta ja siitä huolehditaan erityisesti. Palveluja järjestetään asiakkaan tarpeista lähtien mahdollisimman toimivasti.

Sosiaalihuoltolain uudistus ja sen tuomat velvoitteet näkyvät palvelualueella edelleen. Sosiaalihuoltolain mukaiset ilmoitukset avun tarpeesta olevista henkilöistä ovat lisääntyneet merkittävästi. Ilmoitukset koskivat pääsääntöisesti lapsiperheitä. Lastensuojelussa lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoi merkittävästi talousarviovuonna 2017. Ilmoitusten määrä on vuonna 2018 laskenut vuodesta 2017 ja arviona on, että vuosittain ilmoitukset tulee jonkin verran laskemaan vuodesta 2017. Uusia lasten kiireellisiä sijoituksia ja huostaanottopäätöksiä on jouduttu tekemään edelleen vuonna 2018, kuitenkin määrä on vähentynyt vertailuvuodesta 2017. Talousarviovuonna 2019 olemassa olevista sijoituksista siirtyy jälkihuoltoon neljä nuorta.

Perhetyö

Perhetyötä kehitetään vastaamaan perheiden erilaisia tuen tarpeita uusien työmuotojen ja -menetelmien suunnittelulla ja käynnistämällä sekä selkiyttämällä ja vahvistamalla perhetyön työskentelyä. Henkilöstön osaamista vahvistetaan ammatillisen lisäkoulutuksen avulla. Työskentelymenetelmiä syvennetään erityisesti perheen kokonaistilanteen arvioinnin sekä varhaisen vuorovaikutuksen tukemisen osalta.

Uutena toimintamuotona käyttöön otetaan kotiin annettava avoperhekuntoutus ja toteutusta varten määräämälläiset toimet (yksi perhetyöntekijä ja yksi perheohjaaja) vakinaistetaan perheohjaajiksi sekä perustetaan yksi uusi perheohjaajan toimi. Perheille, joilla on tarve intensiiviseen, laaja-alaiseen, kotiin annettavaan tukeen kehitetään uudenlainen työskentelymalli perhetyön ja ympärivuorokautisen, laitoksessa tapahtuvan perhekuntoutuksen välimaastoon. Tämänkaltaisen palvelun tarve on ollut kasvussa, ja toteutettu aiemmin ostopalveluna. Asiakkaiden mahdollisimman saumattoman palveluketjun takaamiseksi ja ostopalveluiden kustannusten kasvun hillitsemiseksi avoperhekuntoutus suunnitellaan ja käynnistetään osana kunnan omaa palveluvalikkoa. Palkkavaraukset kahden työntekijän osalta ovat sisältyneet jo vuoden 2018 talousarvioon määrärahkaisina resursseina.

Sosiaalihuoltolain mukaista perhetyötä sekä lapsiperheiden kotipalvelua uudistetaan. Tavoitteena on tarjota varhaisessa vaiheessa suunnitelmallista, oikea-aikaista ja oikeanlaista tukea perheille näiden tilanteen ja tuen tarpeen mukaan. Oikein kohdennettu ja oikea-aikainen tuki voi auttaa estämään perheiden, lasten ja nuorten ongelmien syntymistä ja syvenemistä.

Talousarviovuoden 2018 toukokuussa aloittaneen alkuarviointitiimin toimintaa vakiinnutetaan talousarviovuoden aikana. Tiimi on vastannut asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnin ja kiireellisten asioiden hoitamisesta ja jo lyhyen toimintakauden aikana osoittautunut toimivaksi toimintamalliksi ja tämän toimintamallin työskentelyä kehitetään edelleen saatujen kokemusten pohjalta.

Nuorten päihdeongelmien ennaltaehkäisyyn ja hoitoon suunnattu sairaanhoitaja on aloittanut syksyllä 2018 perusterveydenhuollon palveluissa ja uutta palvelumuotoa mallinnetaan ja hyödynnetään suunnitelmallisesti sosiaalityön nuorten asiakkaiden palveluketjuissa sekä luodaan toimiva asiakkaita palveleva tapa vastata palvelualueen tuen tarpeisiin.

Sosiaalityön mielenterveys- ja päihdepalveluiden palvelurakennetta tulee uudistaa, koska palvelurakenteesta puuttuu avohoidon tukemiseen tarvittava resurssi. Asiakkaan kotona tehtävään työhön perustetaan kaksi (2) avohoidossa toimivaa ohjaajaa. Avohoitoon ohjattujen palvelujen avulla saadaan vähennettyä paineita raskaimpien palveluiden käytölle. Syntyvät palkkakustannukset katetaan raskaimpiin palvelumuotoihin varatusta määrärahasta.

Sosiaaliohjauksen toimintamallia arvioidaan ja sitä kehitetään edelleen asiakastarpeiden ja saatujen kokemusten pohjalta. Neuvonta toteutetaan toimistolla ja kotikäynneillä. Lisäksi uutena palvelumuotona otetaan käyttöön sähköinen yhteydenottolomake.

Maahanmuuttajatyössä Kuhankosken perhekodin toiminta päättyi 31.7.2018, koska kodin asukkaista suurin osa saavutti täysikäisyyden ja siirto jatkoasumiseen tuli ajankohtaiseksi. Kotouttamistyö ja maahanmuuttajatyö jatkuvat edelleen käsittäen Laukassa asuvat maahanmuuttajat. Sosiaalityöhön palkattu määräaikainen sosiaaliohjaaja jatkaa työtään omissa kodeissa asuvien maahanmuuttajien parissa ja hänen tehtävänä on tukea ja ohjata omissa kodeissa asuvia turvapaikanhakijoita. Syntyvät kustannukset korvataan Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa tehdyn korvaussopimuksen mukaisesti.

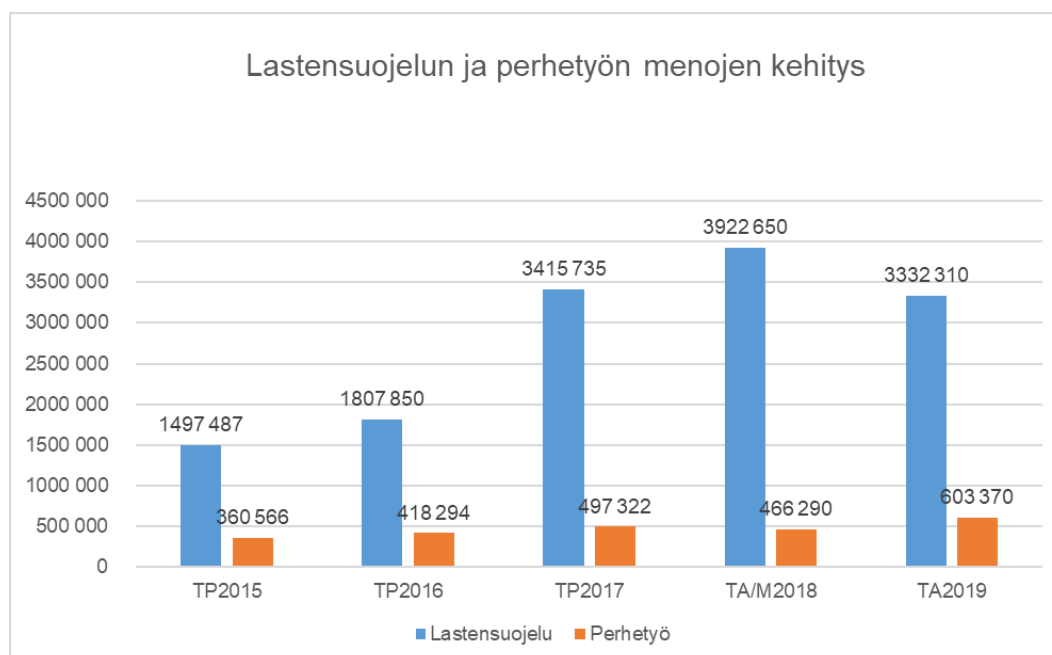
Vuonna 2018 vammaispalveluissa tehtiin kehitysvammaisten asumisen Tarve-selvitys. Selvityksessä esiin nousseita tulevaisuuden asumistarpeita suunnitellaan talousarviovuoden aikana sekä arvioidaan avohoidon asumisen tuen muotoja. Lisäksi vastataan muihin Tarve-projektissa esiin nousseisiin toimenpidesuosituksiin, joita ovat mm. erityistä tukea tarvitsevan nuoren itsenäistymisprosessia tukeva esite, itsenäisen asumisen ohjauksen kehittäminen, tuetun asumisen tarpeen ja määrän selvittäminen, eri toimialojen välisen yhteistyön kehittäminen sekä sen selvittäminen, miten asiakkaat läheisineen toivovat asiakasosallisuuden/asiakkaiden kuulemisen tapahtuvan jatkossa Laukaassa.

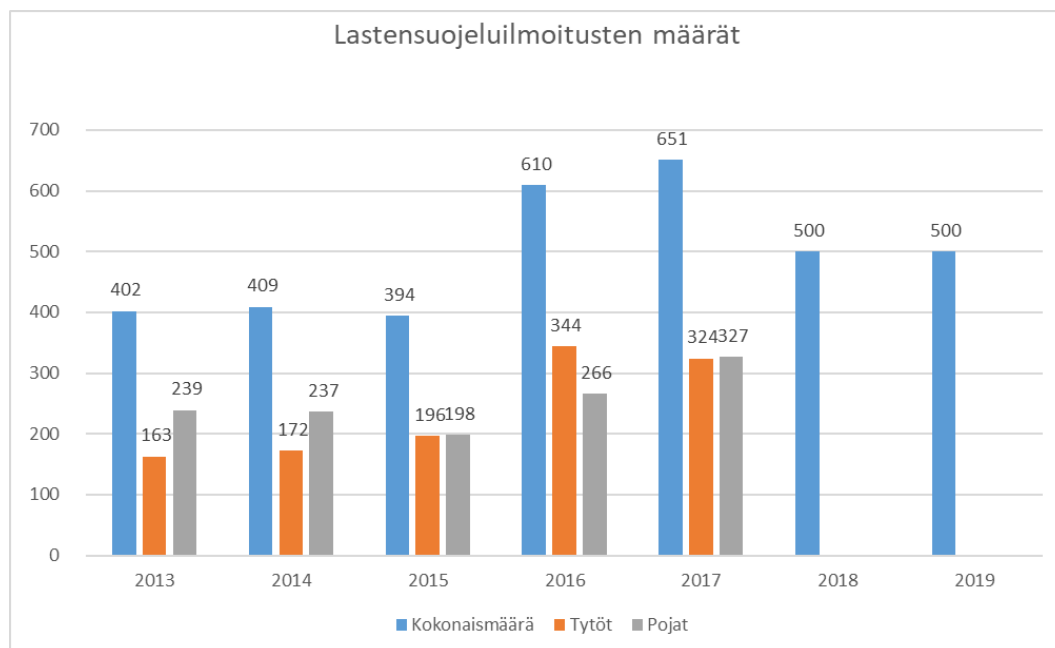
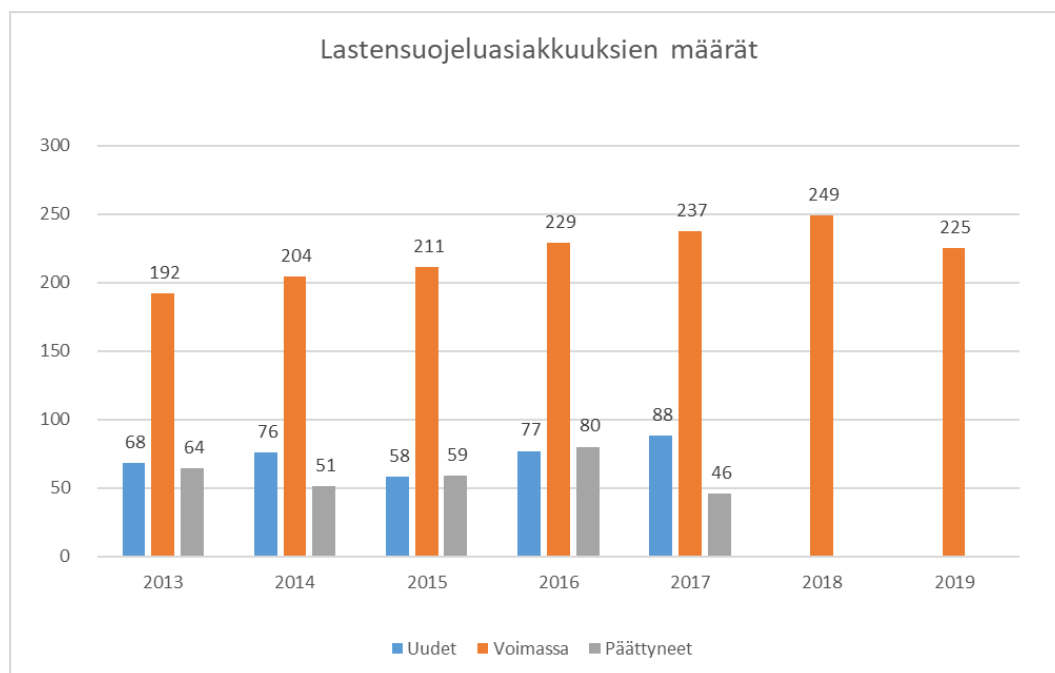
Talousarviovuoden aikana vammaispalvelutiimi on mukana maakunnallisten omaishoidon tuen kriteereiden valmistelussa, kehitysvammaisten asumisen palvelusetelin sääntökirjan ja palvelukuvausten valmistelussa, sekä Keski-Suomen vammaispalvelun palvelujen myöntämiskriteerit työryhmässä. Lisäksi osallistutaan Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen vammaispalvelutyöryhmän kokouksiin, joissa käsitellään em. asioita.

Vammaispalvelutiimiä uudistetaan siten, että perustetaan yksi määräaikainen ohjaajan toimi vammaispalvelun kotona tehtävään työhön. Muutoksella pyritään hillitsemään erityisesti henkilökohtaisen avun ja omaishoidon tuen ostopalvelujen kustannuksia. Lisäksi työpanosta käytetään ammatilliseen tukihenkilötoimintaan ja vammaisen lapsen tarpeesta lähtevään perhetyöhön. Saatujen kokemusten kautta arvioidaan tehtävän mahdollista vakinaistamista.

Lokakuussa 2018 Psykoterapiakeskus Vastaamon kanssa aloitetun lyhytpsykoterapian pilottihanketta jatketaan talousarviovuonna ja sitä kehitetään saatujen kokemusten ja arviointien pohjalta. Pilottihankkeen jatkotarvetta arvioidaan ennen määräajan 30.6.2019 päättymistä. Mikäli kokemukset ovat ennaltaehkäisevää työtä tukevia, arvioidaan myös perheterapeuttin vakanssin perustamista 1.8.2019 lukien sosiaalityöhön. Sosiaalityössä näkyy perheiden moninaiset ja laaja-alaiset ongelmat. On hyvin tärkeää löytää uudenlaisia ja oikea-aikaisia avunmuotoja perheille ilman raskaampia toimenpiteitä.

Graafit:

Tunnusluvut:

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Lapsia ja nuoria sijaishuollossa (perhehoito, laitoshoido ja ammatilliset perhekodit)	46	26 varaus 49 09/18 mennessä	39	35	35

Lapsia ja nuoria lastensuojelun avohuollon asiakkaina	196	200	185	180	175
Kunnan tuottamat kehitysvammaisten palveluasumispaikat	28	28	28	28	28
Ostetut kehitysvammaisten palveluasumispaikat	28	27	30	30	30
Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnan asiakkaat oma toiminta	55	52	52	52	55
Ostetun työ- ja päivätoiminnan asiakkaat	13	14	14	14	16
Vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu/työnantajamalli	60	55	56	56	56
Vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen palvelutalossa/kotona/intervallit	29	28	31	31	31
Vammaispalvelulain mukaiset asunnonmuutostyöt	16	15	14	14	14
Vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut	258	248	250	250	250

2.3.4 Vanhustenpalvelut

Toiminnan kuvaus:

Vanhusten palvelujen tuloksikkoo tukee ikääntyneiden sekä pitkäaikaissairaiden itsenäistä, omatoimista ja toimintakykyistä elämää omassa kodissa tai kodinomaisessa asumisympäristössä. Laukaassa vanhusten palvelujen toiminnan painopisteenä on ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen ja kotihoidon palveluiden uudistaminen. Lähtökohtana on, että ikääntyneet asukkaat pystyvät asumaan turvallisesti omassa kodissaan mahdollisimman pitkään omatoimisesti tai kotona asumista mahdollistavien palvelujen avulla. Kotona asumista tukevia palveluja ovat seniorineuvonta, muistihoitajan palvelut, päivätoiminta, omaishoito, kotihoito ja asiakkaan kuntoutumista tukevat lyhytaikaiset hoitojaksot kuntoutumisyksikössä. Ympäri vuorokautista asumispalvelua tarjotaan Kuuselassa ja Liisan ja Antin pirtissä.

Silloin kun kotona asuminen ei ole enää mahdollista kattavienkaan kotona asumista tukevien palvelujen turvin, eikä ikääntynyt asiakas kuitenkaan ole sairaalahoidon tarpeessa, hän on oikeutettu ympärivuorokautisen asumisen palveluihin.

Laukaan ikäihmisten määrä kasvaa ennusteiden mukaan vuoteen 2040 mennessä niin, että yli 75-vuotiaiden määrä yli kaksinkertaistuu nykytilanteeseen verrattuna ja samassa ajassa 85-vuotiaiden määrä lähes kolminkertaistuu. Koska ikä on muistisairaouden riskitekijä, ennusteiden mukaisesti keskivaikea tai vaikea muistisairaus esiintyy näissä ikäryhmissä noin joka neljännellä henkilöllä. Laukaan tämän hetkessä palvelurakenteessa 75-vuotta täyttäneistä laukaalaisista on kotihoidon palvelujen piirissä 16,7 prosenttia (valtakunnallinen tavoite 13-14 %) ja asumispalvelujen piirissä on 13 prosenttia (valtakunnallinen suositus kahdeksan prosenttia).

Vanhusten palvelujen yleinen neuvonta ja ohjaus, asiakkuuksien hallinta ja palveluihin ja palveluissa ohjaaminen tehdään keskitetysti Asta-yksikössä. Neuvonnan, palveluohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin keskeisenä tavoitteena on varmistaa asiakkaalle oikeat palvelut, oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa ja siten välttää tarpeetonta ja liian raskasta palvelua sekä hillitä kustannusten nousua. Palvelutarpeen arviointi toteutetaan asiakkaan kodeissa sekä tarvittaessa Kuuselan arviointi- ja kuntoutusyksikössä, Akussa. Tarkkaan ja huolelliseen palvelutarpeen arviointiin perustuvat asiakkaalle suunnatut palvelut ovat yksilöllisiä ja ensisijaisena tavoitteena on asiakkaan kotona asumisen mahdollistaminen. Asiakkaalle myönnettyihin palveluihin

liittyvät palvelupäätökset tehdään Asta -yksikössä. Asta -yksikkö toimii myös palvelujen laadun seurannassa ja -valvonnassa. Asta -yksikkö on eriytetty vanhusten palvelujen muusta palvelutuotannosta.

Vanhusten palveluissa tehdään työtä voimavaralähtöisellä ja kuntouttavalla toimintamallilla. Tämä tarkoittaa asiakkaan mielipiteiden kuulemistä häntä itseään koskeissa asioissa ja hänen omien voimavarojensa hyödyntämistä ja vahvistamista. Lähtökohtana on myös omaisten, läheisten ja koko elinpiirin huomioiminen ikäihmisen hyvän ja turvallisen elämän suunnittelussa ja järjestämisessä. Ympäristöön ja rakenteisiin vaikuttaminen tapahtuu organisaatorajat ylittävällä yhteistyöllä kunnan muiden toimialojen kanssa.

Vanhuspalvelujen kustannusten kasvua on pystytty hillitsemään samanaikaisesti, kun palvelutarve on kasvanut. Muutosta on saatu aikaan oman toiminnan tehostamisella ja ostopalveluiden vähentämisellä sekä ponnistamalla ennaltaehkäisevään ja kuntouttavaan toimintaan ja kotihoidon palvelujen uudistamiseen. Merkittävässä osassa on palveluohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen. Kotihoidossa tarvepohjaisen toimintamallin käyttöönotto, pilotoitu yöhoito kirkonkylän alueella, Vivago-hyvinvointiteknologian tehokas hyödyntäminen ja uuden arviointi- ja kuntoutusyksikön toiminta ovat tukeneet ja vahvistaneet kotona asumisen edellytyksiä.

Asiakkaiden nopeat kotiuttamiset niin perusterveydenhuollosta kuin myös erikoissairaanhoidosta ovat edellyttäneet toimivia palveluprosesseja. Sairaalahoido tulee kysymykseen vain niin kauan, kun asiakkaan lääketieteellisen hoidon tarve on olemassa. Sairaalassa keskimääräinen hoitopäivien määrä on oleellisesti laskenut viime vuosina, ollen tällä hetkellä esimerkiksi Laukaan terveyskeskuksen vuodeosastolla vain noin 3,5-4 päivää hoitajaksoa kohden. Sairaalaan kotiutuminen toteutuu hyvin nopeasti ja palveluketju terveydenhuollon ja sosiaalihuollon kesken on toimiva ja asiakkaan kotiutumista ja kuntoutumista tukeva. Toimintatapa on asiakaslähtöinen ja perusteltu myös talouden näkökulmasta ja lisäksi vanhuspalvelulain ja sosiaalihuoltolain hengen mukainen.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Vanhusten palveluissa toiminnan painopistettä ja palvelutarjontaa vahvistetaan edelleen ennaltaehkäisevissä palveluissa sekä kotona asumista tukevilla yksilöllisissä palveluissa. Palveluprosesseja arvioidaan ja uudistetaan edelleen, jotta pystytään vastaamaan asetettuihin tavoitteisiin.

Omaishoito

Omaishoidolla on merkittävä vaikutus säännöllisten kotihoito- ja asumispalvelujen tarpeen siirtämiseen tai välttämiseen. Omaishoitoa vahvistetaan siten, että varaudutaan viiden uuden asiakkaan tuen myöntämiseen ja lisäksi omaishoidon vapaapäivien tuottamiseen tarvittaessa palvelusetelillä.

Omaishoitajien jaksamista tuetaan työntekijän säännöllisillä kotikäynneillä ja yhteydenpidolla. Omaishoitajille järjestetään talousarviovuoden aikana 1-2 virkistyspäivää. Virkistyspäivän suunnittelu ja toteutus pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan järjestö- ja oppilaitosyhteistyönä.

Vanhusten palvelut tekevät yhteistyötä Laukaan omaishoitajat Samaria ry:n, muistiyhdistyksen, SPR:n vapaaehtoistoiminnan ja Laukaan seurakunnan kanssa omaishoitoperheille suunnattujen toimintapäivien ja vertaistukisryhmien toteutuksessa. Laukaan kunta osallistuu Yhdessä ei olla yksin –Keski-Suomen hyvinvointihankkeeseen.

Toimintakyvyn tukeminen ja kuntoutus

Asiakkaan toimintakykyä tukevaa toimintaa kehitetään ja tehostetaan. Vanhusten palveluissa työskentelevien kahden fysioterapeutin, toimintaterapeutin sekä kahden lähihoitajan resurssi muodostaa kuntoutustiimin. Kuntoutustiimi keskitetään yhden palvelupäällikön alaisuuteen, jolloin se on tehokkaasti koordinoitu. Kuntoutustiimin työpanos tilataan Asta-yksiköstä asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti kuten kaikki muutkin vanhusten palvelut. Kuntoutustiimin lähiesimiehenä toimii palvelupäällikkö, joka on vapautunut palveluasumisen ostojen tehtävästä niiden siirryttyä asiakasvastaavan tehtäviin.

Kuntoutustiimin lähihoitajien työpanos kohdentuu ensisijaisesti tukemaan asiakkaiden kotiutumisten onnistumista sekä erilaisiin akuuttien ongelmien ratkaisuun asiakkaan omassa kodissa. Kuntoutustiimin tavoitteena on tukea ja palauttaa asiakkaan toimintakyky sellaiseksi, että asiakas pärjää mahdollisimman pitkään itsenäisesti kotona asuen. Kuntoutuksen painopiste siirtyy entistä vahvemmin sairaalasta tai yksiköstä asiakkaan arkeen, hänen asuin- ja elinympäristöön. Kuntoutustiimin työpanos on oleellinen vanhusten palvelujen kevyemmän palvelurakenteen toteutumisessa.

Kuntouttavat arviointijaksot on tarkoitettu uusille, palveluiden piiriin valikoituville asiakkaille ennen säännöllisten palvelujen aloittamista. Tavoitteena on asiakkaan toimintakyvyn arviointi ja tarvittavien palvelujen laajuuden määrittäminen. Vastaavasti tehostetulla kotikuntoutuksella pyritään palauttamaan asiakkaan heikentynyttä toimintakykyä ja siten parannetaan kotona asumisen mahdollisuuksia.

Ennakoiva työ ja päivätoiminta

Ennakoivaa työtä vahvistetaan lisäämällä yhteistyötä järjestöjen, kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten toimijoiden kanssa. Talousarviovuoden aikana vanhusten palvelut kutsuvat yhteistyöverkoston suunnittelukoukseen, jossa tehdään yhteinen toimintasuunnitelma.

Kuntalaistilaisuuksia järjestetään kaksi kertaa vuodessa kaikille ikäihmisten palveluista kiinnostuneille. Kuntalaistilaisuuksien sisällöksi valikoituu ikäihmisten elämään liittyviä ajankohtaisia ja tarkoituksenmukaisia aiheita. Tilaisuudet toteutetaan yhteistyössä Eloisaa-toiminnan kanssa. Tilaisuuksissa halutaan kuulla kuntalaisten ajatuksia, toiveita ja palautetta palvelujen sisällöistä. Vanhusneuvoston kanssa käydään aktiivista keskustelua. Vanhusneuvostolla on merkittävä rooli kuntalaisten kuulemisessa omien taustayhteisöjensä kautta.

Ikäihmisten päivätoimintaa on toteutettu kolmena päivänä Laukaassa ja kahtena päivänä Lievestuoreella kahden lähihoitajan resurssilla. Toiminta on vanhusten palvelujen strategian mukaista ja tukee ikäihmisten kotona asumista ja sillä on vaikutus kotihoidon palvelutarpeeseen. Talousarviovuoden tavoitteena on, että päivätoiminnan palvelupäivien määrää lisätään ja lisäksi selvitetään yhteistyön mahdollisuuksia kolmannen sektorin kanssa.

Kotihoito

Maakunnallinen Kukoistava kotihoito -hanke päättyy joulukuussa 2018. Hankkeessa sovittujen asioiden kehittämistä tulosyksikössä jatketaan ja syntyneiden jo käyttöön otettujen toimintatapojen juurruttamista jatketaan. Tarvepohjainen toimintamalli, joka määrittää sen, että oikea määrä hoitajia on oikeassa paikassa oikea-aikaisesti sekä kotihoidon tarjoaminen 24/7 –periaatteella vakiinnuttaminen pysyväksi toiminnaksi ovat Laukaassa kotihoidon kehittämistyön painopistealueina.

Kukoistava Kotihoito-hankkeen aikana on saatu toiminnan johtamisen ja kehittämisen työkaluksi NHG:n (Nordic Health Group) verkkopohjainen raportointisovellus, jonka käyttöä Laukaassa jatketaan myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Laukaan kotihoidossa on aloitettu syksyllä 2017 yöhoitopilotointi. Toiminta-alueena on ollut rajattu alue, pääsääntöisesti Laukaan keskustan läheisyydessä olevat palvelutarpeet. Saatujen kokemusten ja asiakastarpeiden pohjalta toiminta on päädytty vakinaistamaan ja lisäksi palvelualueutta tulee laajentaa siten, jotta pystytään vastaamaan asiakkaiden yöaikaiseen palvelutarpeeseen koko Laukaan kunnan alueella. Yöhoidon laajentaminen koko Laukaan kunnan alueelle edellyttää kahden uuden lähihoitajan toimen perustamista. Kotihoidon yöhoidon avulla voidaan siirtää asumispalvelujen tarvetta oleellisesti. Aiheutuvat kustannukset ketaan vanhusten palvelujen talousarvion sisältä palveluprosesseja uudistamalla. Kotihoidon asiakasmaksujen taso arvioidaan talousarviovuoden aikana.

Leppävesi-Vihtavuori alueen kotihoidon palvelut on tuotettu ostopalveluna. Määräaikainen sopimus päättyy 31.1.2019. Palvelutoiminnan jatkon toteuttamistapaa arvioidaan. Vaihtoehtoina on toiminnan kilpailuttaminen syksyllä 2018 tai palvelun tuottaminen omana toimintana 1.2.2019 alkaen. Mikäli palvelutoiminta palautetaan sopimuskauden päätyttyä kunnan omaksi toiminnaksi, vaatii siirto viiden uuden lähihoitajan toimen

perustamista. Tässä vaihtoehdossa kustannukset katetaan kotihoiton ostopalveluihin varatusta määrärahasta.

Asumispalvelut ja arviointi- ja kuntoutusyksikkö

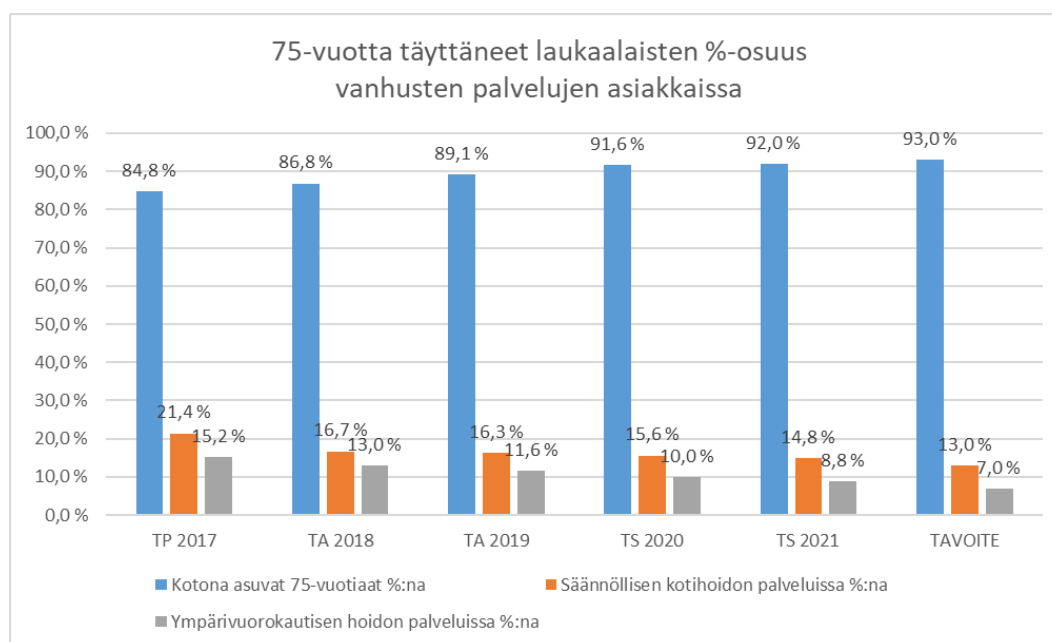
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen hoidon muutosta jatketaan siten, että paikkoja vähennetään hallitusti talousarviovuoden aikana vähentämällä 19 paikkaa. Tämä tapahtuu huolellisen asiakasohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin keskittämällä sekä vahvistamalla asiakkaiden toimintakykyä ja kotihoitoa. Asumispalvelujen paikkoja käytetään edelleen mahdollisuuksien mukaan lyhytaikaisen hoidon tarpeisiin, esimerkiksi hoidontarpeen arviointiin, kuntoutukseen ja omaishoidon vapaapäivien toteutukseen. Tällä mahdollistetaan entistä useamman asiakkaan nopea siirto erikoissairaanhoidosta ja terveyskeskussairaalaan. Lisäksi yksiköissä on mahdollisuus tuottaa saattohoitoa. Kuuselan Aku - yksikössä on 13 lyhytaikaiseen arviointi- ja kuntoutukseen erikoistunutta paikkaa, jossa toteutetaan muun muassa vaativia kuntouttavia arviointijaksia. Aku-yksikön paikkojen käyttöä tehostetaan vastaamaan tarkoituksenmukaisesti lyhytaikaishoidon tarpeeseen. Asumispalvelujen asiakasmaksujen taso arvioidaan talousarviovuoden aikana.

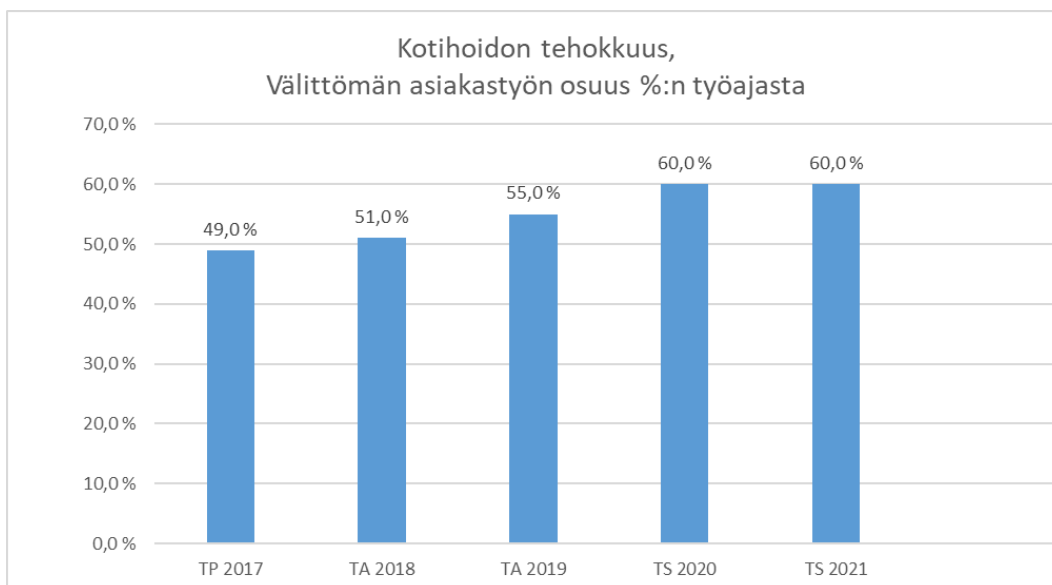
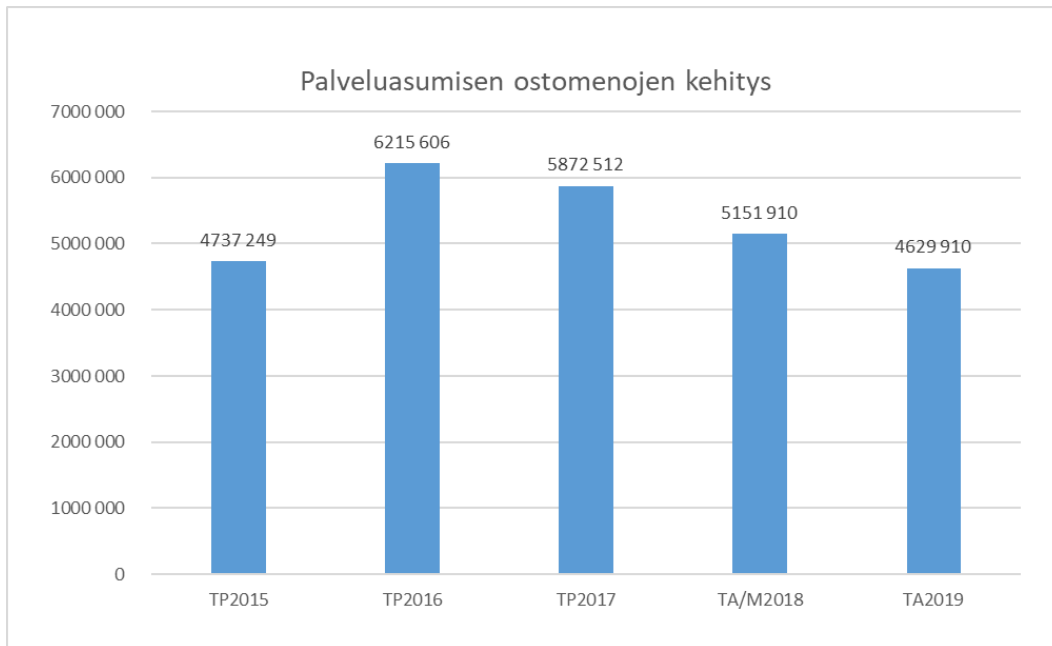
Henkilöstö

Varahenkilöstötoimintaa uudistetaan niin, että se eriytetään omaksi yksiköksi. Yksikköön perustetaan yhdeksän lähihoitajan ja yksi sairaanhoitajan toimi. Varahenkilöpoolin työntekijät ovat vakituksessa työsuhteessa kuntaan. Pooli vastaa pääasiassa äkillisiin, lyhyisiin poissaoloihin vanhuspalvelujen eri yksiköissä. Oma varahenkilöstö poistaa lyhytaikaisten sijaisten ja ostotyövoiman tarvetta ja varmistaa toiminnan laatua. Kustannukset katetaan tulosyksikön sisäältä, siirtämällä sijaistyövoiman palkkaukseen varattua määrärahaa sekä työvoiman vuokraukseen varattua määrärahaa vakinaisen henkilöstön palkkavaraukseen. Varahenkilöstön lähiesimiehenä toimii palvelupäällikkö, joka on vapautunut palveluasumisen ostojen tehtävästä niiden siirryttyä asiakasvastaavalle.

Vanhuspalveluissa vahvistetaan henkilöstön osaamista vertaiskehittämisellä ja koulutuksella. Ajankohtaisia teemoja talousarviovuodelle ovat asiakkaan toimintakyvyn edistäminen ja tukeminen, asiakkaan kuntoutustarpeen arvioiminen, henkilöstön ergonomia ja turvallisuus, mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden hoito, lääkehoidon osaaminen sekä saattohoito. Saattohoito-osaamisen vahvistaminen mahdollistaa laadukkaan saattohoidon koko vanhuspalveluissa.

Graafit:

Tunnusluvut:

SUORITTEET	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
75-vuotta täyttäneet laukaalaiset	1437	1496	1535	1601	1687
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet %:na (valtakunnallinen tavoite 92-93 %)	84,8	86,8	89,1	91,6	92,0
Kotihoito					
Säännöllisen kotihoidon piirissä olevat yli 75-vuotiaat asiakkaat %:na (valtakunnallinen tavoite 13 %)	21,4	16,7	16,3	15,6	14,8

Kotihoidon tehokkuus, välittömän asiakastyön osuus %:na työajasta	49	51	55	60	60
Ympäri vuorokautinen asuminen ja hoito					
Asiakkaiden määrä, yli 75-vuotiaista	218	195	176	161	149
palvelun piirissä olevat yli 75-vuotiaat asiakkaat %:na (valtakunnallinen tavoite 7-8 %)	15,2	13,2	10,9	8,4	8
Omaishoidon tuki					
Omaishoidon tuen saajat, yli 75 vuotiaat	42	52	57	62	67
Omaishoidon tuen piirissä olevat, yli 75-vuotiaat asiakkaat %:na	2,9	3,5	3,7	3,9	4
Päivätoiminnan asiakkaat, koko vuosi	98	85 (31.7.)	110	110	110

2.4 Sivistyspalvelut

2.4.1 Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

TALOUS	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	Muutos 2018 - 2019	
1 000 euroa				euroa	%
Hallintopalvelut				0,0	
Varhaiskasvatus	1 298,2	977,0	1 019,1	42,1	4,3 %
Perusopetuspalvelut	550,6	669,6	761,5	91,9	13,7 %
Toisen asteen koulutus	61,0	25,0	38,0	13,0	52,0 %
Kansalaisopisto	140,0	140,0	145,0	5,0	3,6 %
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	24,1	59,3	30,4	-28,9	-48,7 %
Vatti	401,8	300,9	342,2	41,3	13,7 %
Lasten ja nuorten hyvinvointik	0,0	130,5	71,0	-59,5	
Toimintatulot	2 475,7	2 302,3	2 407,2	104,9	4,6 %
Hallintopalvelut	287,3	256,1	342,9	86,8	33,9 %
Varhaiskasvatus	12 689,2	13 687,0	14 505,3	818,3	6,0 %
Perusopetuspalvelut	22 020,0	23 092,6	23 731,3	638,7	2,8 %
Toisen asteen koulutus	1 494,8	1 673,6	1 627,5	-46,1	-2,8 %
Kansalaisopisto	622,5	693,8	694,6	0,8	0,1 %
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	962,1	1 036,9	976,3	-60,6	-5,8 %
Vatti	2 077,3	1 950,5	1 972,9	22,4	1,1 %
Lasten ja nuorten hyvinvointik	244,2	612,4	631,1	18,7	3,1 %
Toimintamenot	40 397,4	43 002,9	44 481,9	1 479,0	3,4 %
Hallintopalvelut	-287,3	-256,1	-342,9	-86,8	33,9 %
Varhaiskasvatus	-11 391,0	-12 710,0	-13 486,2	-776,2	6,1 %
Perusopetuspalvelut	-21 469,4	-22 423,0	-22 969,8	-546,8	2,4 %
Toisen asteen koulutus	-1 433,8	-1 648,6	-1 589,5	59,1	-3,6 %
Kansalaisopisto	-482,5	-553,8	-549,6	4,2	-0,8 %
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	-938,0	-977,6	-945,9	31,7	-3,2 %
Vatti	-1 675,5	-1 649,6	-1 630,7	18,9	-1,1 %
Lasten ja nuorten hyvinvointik	-244,2	-481,9	-560,1	-78,2	16,2 %
Toimintakate	-37 921,7	-40 700,6	-42 074,7	-1 374,1	3,4 %

Toiminnalliset tavoitteet:

Varhaiskasvatus

1. Varhaiskasvatuksen piirissä on 1293 lasta, joka on 65,3 % kaikista 0-6-vuotiaista lapsista. Kunnallisessa päivähoitossa on 660 lasta, ostopalveluissa 53 lasta ja yksityisessä päivähoitossa 580 lasta. Yksityisiä kerhopalveluja järjestetään 137 lapselle.

Tavoitteena on, että kaikki kunnalliset päivähoitopaikat ovat täynnä.

2. Lakisääteistä kotihoidon tukea maksetaan keskimäärin 410 lapsesta kuukaudessa. Se on 20,7 % kaikista 0-6-vuotiaista lapsista.

3. Varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen jatkuu edelleen kaikkiin varhaiskasvatustyösköihin koulutuksen, vertaistyöskentelyn, tiimitöiden ja jaetun pedagogisen johtamisen avulla. Jokaiselle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa.

4. Varhaiskasvatuslain mukaan huoltajille on säännöllisesti järjestettävä mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin. Uudistamme asiakaskyselyä huomioimalla huoltajien osallisuuden varhaiskasvatuksen suunnittelussa ja kehittämisessä. Sen lisäksi kehitämme kokonaisvaltaista arviointia yhdistäen sen laadunhallintaan ja -kehittämiseen.

5. Kasvun ja oppimisen tuen saatavuuden varmistaminen siten, että erityistä tukea tarvitseville lapsille voidaan tarjota heidän tarpeidensa mukaista tukea jo varhaisessa vaiheessa ennen koulun aloittamista.

6. Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) kehittämiseen liittyvät laitehankinnat, sähköisen asioinnin ja dokumentoinnin kehittäminen. Digitutor toiminnan kehittäminen ja jatkumon turvaaminen.

7. Varhaiskasvatuksen valtakunnallisen tietovarannon Vardan käyttöönotto Opetushallituksen aikataulun mukaisesti.

Perusopetus

1. Peruskouluissa annetaan opetusta 4850 tuntia viikossa (1,80 h/oppilas)

2. Laskennallinen opetusryhmien koko on alakouluissa 18 oppilasta ja yläkouluissa 21 oppilasta. Opetusryhmien kokoa kasvatetaan maltillisesti.

3. Erityisopetusta mukaan luettuna vammaisten lasten opetus, alkuluokka ja joustavan perusopetuksen ryhmät annetaan 731 viikkotuntia.

4. Tukiopetusta annetaan 49 viikkotuntia. Koulukerhotoimintaan käytetään 74 viikkotuntia, joista n. 54 tuntia kattaa Opetushallituksen myöntämä tuki.

5. Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 9. luokilla syksyllä 2019. Seurataan uuden opetussuunnitelman ja tuntijaon toimivuutta.

6. Jatketaan oppilashuollon kokonaisvaltaista ja moniammatillista kehittämistyötä paikallisesti ja alueellisesti. Vahvistetaan oppilashuollon toimintaedellytyksiä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi olemalla mukana Laukaan lasten ja nuorten hyvinvointi- ja perhekeskus HyPe:n toiminnassa.

7. Perusopetuksen kehittämistoiminnan painopisteenä ovat arvioinnin kehittäminen, tieto- ja viestintätekniikka ja uudet digitaaliset oppimisympäristöt sekä perusopetuksen johtamisjärjestelmä. Koulutuksen järjestäjän kehittämissuunnitelma valmistuu vuoden 2019 aikana.

8. Koulutilat suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä tilapalvelun kanssa.

Toisen asteen koulutus

1. Laukaan lukiossa annetaan opetusta 350 kurssia viikossa (1,39 h/opiskelija).

2. Varmennetaan sähköisten oppimisympäristöjen ja arvioinnin käytön osaamista sekä ylioppilaskirjoitusten vaatimien teknisten järjestelyiden toimintaa.

3. Huolehditaan koko lukioyhteisön hyvinvoinnista.

4. Osallistutaan aktiivisesti ja eri osapuolia osallistaen uusien tilojen suunnitteluun yhdessä tilapalvelun kanssa.

Kansalaisopisto

1. Laukaan kansalaisopiston tavoitteena on tarjota monipuolisia, matalan kynnyksen harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin sekä sosiaalisen vireyden ylläpitämiseen eri puolilla Laukaan kuntaa. Tavoitteena on järjestää ikääntyvien yliopiston luentoja Laukaassa yhteistyössä lähikuntien kansalaisopistojen kanssa ja verkkoluentojen osalta Jyväskylän kesäyliopiston kanssa. Lisäksi toteutuneiden opetustunti- ja kurssimäärien säilyttäminen ennallaan ja sitä myöten opiston elinvoimaisuuden varmistaminen on keskeinen ja tärkeä seikka tulevan vuoden tavoitteissa. Henkilöstökoulutuksen järjestämistä on tarkoitus toteuttaa suunnitellusti erilaiset koulutustarpeet huomioiden.
2. Toteutuneiden opetustunti- ja kurssimäärien säilyttäminen ennallaan ja sitä myöten opiston elinvoimaisuuden varmistaminen on keskeinen ja tärkeä seikka tulevan vuoden tavoitteissa. Henkilöstökoulutuksen järjestämistä on tarkoitus toteuttaa suunnitellusti erilaiset koulutustarpeet huomioiden.
3. Taiteen perusopetuksessa otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma 1.8.2018 alkaen. Tavoitteena on uutta opetussuunnitelmaa noudattamalla mennä kohti tasa-arvoisempaa ja tasalaatuisempaa opetustarjontaa huomioimalla mm. oppilaiden tarpeita ja valmiuksia, paikallista kulttuuriperintöä ja taiteenalan kansallisia ja kansainvälisiä muutoksia.
4. Vuoden 2019 tavoitteena on näkyvyyden lisääminen mm. kehittämällä tiedottamista ja markkinointia talouden sallimissa rajoissa. Tarkoituksena on hyödyntää aiempaa enemmän mm. sosiaalista mediaa markkinointikanavana, luoda opistolle oma logo/ tunnus sekä löytää uusia tapoja ja paikkoja opiston toiminnan esille tuomiseen.
5. Opetushallitus on käynnistänyt erityisavustuksen aikuisten perustaitojen ja digitaalisten taitojen vahvistamiseen 3.9.2018. Tarkoituksena on hakea opintotietotyypistä avustusta, ja mikäli sitä myönnetään, käynnistää ja toteuttaa hanketta suunnitelmallisesti vuoden 2019 aikana. Hankkeen myöntämisen avustuksen käyttöaikaa on 31.12.2020 saakka.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

1. Kirjaston toimipisteiden aukiolotunteja 10 000 tuntia, joista osa itsepalveluaikaa ja omatoimiaikaa, lainausten määrä 310 000. Koululuokkien ja muiden ryhmien opetustunteja 90 kertaa, osallistujia 2000. Kirjasto- ja kulttuuritapahtumia yhteistyössä (sisältäen satutuokiot) 70. Jaetaan kulttuuriavustuksia 16 200 euroa kulttuuritoimijoille.

Vapaa-aikatoimi

1. Liikuntatilojen käyttöaste 85-90 % aukiolo- ja käyttöaikana.
2. Jaetaan 77.900 euroa perus- ja kohdeavustuksia järjestöille.
3. Uusien tapahtumien luominen osallistamalla nuoria. Esimerkkinä nuorilta tulleen toiveen perusteella järjestää mopomiitti Laukaassa keväällä 2019.
4. Vuoden 2019 aikana tavoitteena on kerätä tietoa leiritoiminnasta ja kehittää toimintaa vastaamaan enemmän lasten ja nuorten sekä heidän vanhempiensa toiveita. Toiveita kuunnellaan niin leirien ajankohden kuin teemojen ja sisältöjen suhteen. Leirien sisältöjä pyritään päivittämään ajanmukaisemmaksi ja laadukkaammaksi.
5. Kulttuurikujeita laajennetaan talotoiminnan ja koululaisesitysten lisäksi koko perheille esimerkiksi tapahtumien avulla. Tuodaan tapahtumaviikot näkyviksi ja kasvatetaan kävijämääriä.

Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus

1. Laukaan lasten ja nuorten hyvinvointikeskus HyPessä yhdistyvät lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat palvelut hallintorajat ylittäen. Tavoitteena on tarjota saavutettavia ja oikea-aikaisia palveluja

matalalla kynnyksellä asiakaslähtöisesti. Laukaan lasten ja nuorten hyvinvointi ja perhekeskuksessa toteutetaan ja kehitetään lasten, nuorten ja perheiden palveluja osana muuttuvaa kunnan toimintaympäristöä ja palvelurakennetta. Vuoden 2019 toiminnan keskeisin tavoite on yhteistyön laajentaminen, toiminnan jalkauttaminen eri taajamiin sekä palvelujen monipuolisuuden säilyttäminen ja kasvattaminen.

Toiminta-ajatus:

Sivistyspalveluiden tehtävänä on huolehtia laadukkaista päivähoitopalveluista, perusopetuksesta, lukio-opinnoista, kirjasto-, kulttuuri-, kansalaisopisto-, liikunta-, nuoris- ja kulttuuripalveluista. Toimintaan kuuluu myös liikunta-, nuoris- ja kulttuurijärjestöjen avustaminen.

Painopistealueet:

1. Sivistyskunta -2020 laatiminen Laukaan kuntastrategian pohjalta.
2. Oppilaiden ja opiskelijoiden oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen.
3. Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja perhekeskus HyPen yhteistyöverkostojen laajentaminen, toiminnan jalkauttaminen ja monipuolisten palvelujen säilyttäminen ja lisääminen.
4. Lasten ja nuorten ennaltaehkäisevään ja varhaiseen tukeen resursointi jo ala- ja yläkoulun nivelvaiheessa erityisnuorisotyöntekijän tehtävän myötä.
5. Osallisuuskasvatus ja vaikuttaminen on keskeinen nuorisotyön menetelmä. Nuorisovaltuuston toiminta on vakiinnuttanut asemansa kunnan toiminnassa ja se säilyy vahvana osana kunnallista päätöksentekoa ja nuorten osallisuutta.
6. Kirjasto tekee suunnitelmallista yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja koulujen sekä muiden toimijoiden kanssa ja kehittää hakeutuvia kirjastopalveluja resurssien mukaan.
7. Kirjasto tarjoaa tiloja maksutta laukaalaisten toimijoiden käyttöön ja järjestää tapahtumia kuntalaisille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
8. Kirjasto kehittää omatoimiasioimista lähikirjastoissa.
9. Kulttuuripalvelut mahdollistaa paikallista kulttuuritoimintaa myöntämällä avustuksia.
10. Vahvan lukio-opetuksen ylläpitäminen ja kehittäminen Laukaassa sekä toisen asteen koulutuksen yhteistyön jatkaminen Keski-Suomessa.
11. Henkilöstön kehittäminen ja täydennyskoulutus sekä hyvinvoinnin tukeminen.
12. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön kehittäminen
13. Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen monipuolisilla varhaiskasvatuspalveluilla. Palvelujen riittävyys, subjektiivisen päivähoito-oikeuden toteutuminen asiakaslähtöisesti sekä lasten ja huoltajien osallisuus ovat toiminnan keskiössä.
14. Lasten kasvua, oppimista ja hyvinvointia tuetaan varhaisen puuttumisen sekä riittävien varhaisten tukitoimien avulla. Samalla edistetään koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista.
15. Leppäveden liikuntapuiston rakentaminen aloitetaan.
16. Uuden nuorisotalon ja monitoimitaloon siirtymisen myötä kehitetään toimintaa palvelemaan asiakkaita paremmin, madalletaan kynnystä saavuttamaan mahdollisimman laajan kävijäkunnan. Tiivistetään yhteistyötä koulun ja muiden toimijoiden kanssa. Kehitetään toimintaa tiloihin sopiviksi.

Avustukset	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	Muutos	
Sivistyspalvelut				euroa	%
Avustukset kotitalouksille ja yhteisöille	4 699 600	5 058 190	5 960 820	902 630	17,8
Lasten kotihoidon tuki	1 400 000	1 378 000	1 023 000	-355 000	-25,8
Päivähoidon palveluraha	2 980 500	3 393 300	4 661 320	1 268 020	37,4
Lasten joustava ja osittainen hoitoraha	112 500	127 930	135 000	7 070	5,5
Lasten yksityisen hoidon tuki	65 000	14 760	10 000	-4 760	-32,2
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	67 300	65 000	65 000	0	0,0
Liikuntajärjestöt	56 050	46 700	41 000	-5 700	-12,2
Nuorisojärjestöt	12 270	21 800	16 500	-5 300	-24,3
Erillisavustukset nuorisotoimi	9 500	9 500	9 000	-500	-5,3

Lasten kotihoidon tuki

Lasten kotihoidon tukea maksetaan alle 3-vuotiaasta lapsesta, joka ei ole kunnallisessa päivähoidossa. Lasta voi hoitaa jompikumpi vanhemmista tai hoito on järjestetty muuten yksityisesti. Tukea maksetaan myös kotona hoidettavista alle kouluikäisistä sisaruksista.

Päivähoidon palveluraha

Yksityinen päivähoito on vaihtoehto kunnalliselle päivähoidolle. Palveluraha sisältää lakisääteisen yksityisen päivähoitoon hoitorahan, tulosidonnaisen hoitolisän ja palvelurahan. Palveluraha kattaa erotuksen laskennallisesta lapsen hoitomaksusta kunnan määrittämään yksityisen päivähoitoon kattohintaan saakka.

Joustava ja osittainen hoitoraha

Joustavaa hoitorahaa maksetaan silloin, kun vanhempi tekee töitä viikoittain keskimäärin 30 tuntia viikossa tai enintään 80% normaalista kokopäivätyön työajasta ja hoitaa lopun aikaa perheen alle 3-vuotiaasta lasta. Osittaista hoitorahaa maksetaan, kun vanhempi tekee töitä enintään 30 tuntia viikossa lapsen hoidon vuoksi. Osittaista hoitorahaa maksetaan 1. ja 2. luokalla olevasta lapsesta.

Yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tukea maksetaan, jos perheen alle kouluikäistä lasta hoitaa kunnan hyväksymä palkattu hoitaja ja lapsi ei ole samaan aikaan kunnallisessa

Avustukset yhteisöille aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen

Lievestuoreen Setlementti ry on saanut avustusta leikkikoulun ja koululaisten (1. ja 2. vuosiluokan oppilaille) aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen. Leppävedellä avustettuna toiminnan järjestää Turvallinen iltapäivä ry.

Liikuntajärjestöt

Perusavustus

Perusavustusta on saanut 12 liikuntajärjestöä. Avustus myönnetään alle 18 –vuotiaiden toiminnan järjestämiseen edellisen vuoden toimintakertomuksen ja tulevan vuoden toimintasuunnitelman mukaa. Perusavustus tapahtuu sähköisesti Seuraverkon kautta.

Kohdeavustus

Kohdeavustusta on saanut 7 liikuntajärjestöä. Avustus myönnetään alle 18 –vuotiaiden toiminnan järjestämiseen. Kohdeavustus maksetaan jälkikäteen kerran vuodessa joulukuussa. Avustus on jaettu kahteen kokonaisuuteen.

Koulutusavustus

Koulutusavustusta myönnetään urheiluseuran omaan koulutustoimintaan sekä piiri- tai keskusjärjestöjen tai muuhun koulutustoimintaan osallistumista varten, jonka katsotaan avustavan liikuntatoimintaa. Koulusavustus maksetaan 100 % takaisin. Käytännöllä pyritään seuroja tukemaan ammattimaisen valmentajan tai ohjaajan hankintaan.

Toimitila-avustus

Muualta kunnan alueelta vuokratut tilat alle 18-vuotiaille korvataan harkinnan mukaisesti, mikäli kunnan omistamissa tiloissa ei voi harjoittaa tarpeellista harjoitustoimintaa. Vuokrat maksetaan tositteiden mukaan.

Yhteistoiminta-avustus

Järjestön henkilö on esiintyjänä Vatin järjestämässä tilaisuudessa Laukaan kuntalaisille. Järjestöllä on toiminta- tai esittelypiste Vatin järjestämässä tilaisuudessa. Yhteistoiminnassa järjestö ja Vatti järjestää kaikille kuntalaisille suunnatun tapahtuman.

Yksityiset

Nuorten urheilijoiden kannustusstipendit, jotka lautakunta myöntää hakemuksiin perustuen.

Nuorisojärjestöt

Avustusten myöntämistavat ovat samat kuin liikuntajärjestöille myönnettävissä avustuksissa. Avustusmuotoja ovat perus-, kohde- ja yhteistyöavustus.

Perusavustusta on saanut viisi nuorisojärjestöä ja kohdeavustusta on saanut neljä nuorisojärjestöä

Erityisavustus

Erityisavustusta on saanut 4-H yhdistys.

2.4.2 Hallintopalvelut

Toiminnan kuvaus:

Laukaan kunnan hallinto-organisaatio uudistui v. 2017 alusta alkaen. Uudistuksen vaikutuksia sivistystoimen hallinnossa muokataan edelleen. Hallintopalveluiden rakennetta ja tehtäviä selkiinnytään vastaamaan ajan vaatimuksia ja muuttunutta hallintorakennetta.

Kuntalassa sijaitsevassa sivistystoimen hallinnossa hoidetaan esiopetus ja varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, lukioon, kansalaisopistoon, kirjasto ja kulttuuripalveluihin, vapaa-aikatoimeen sekä lasten ja nuorten hyvinvointikeskukseen liittyviä yhteisiä asioita. Hallintopalvelussa valmistellaan ja pannaan täytäntöön sivistyslautakunnan päättämiä asioita. Sivistystoimen hallintopalvelut vastaavat suunnittelu-, valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, sekä sivistystoimen talous- ja henkilöstöpalveluista.

2.4.3 Päivähoito ja varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus:

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on järjestää monipuolisia ja laadukkaita lasten varhaiskasvatuspalveluja siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin perheiden tarve edellyttää. Palvelut järjestetään varhaiskasvatustlain, päivähoitoasetuksen ja perusopetuslain mukaisesti.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä kunnallisesti että yksityisesti. Maksuttomaan esiopetukseen osallistuvat kaikki kuusivuotiaat. Yksityiset kerhopalvelut täydentävät varhaiskasvatuspalveluja.

Laukaassa on kunnallisia päiväkoteja kahdeksan, yksityisiä päiväkoteja yhdeksän sekä yksi ostopalvelupäiväkot. Kunnallisia ryhmäperhepäiväkoteja on yksi ja yksityisiä kolme. Kerhotoimintaa järjestetään kunnan jo-
kaisessa taajamassa Kirkonkylällä, Leppävedellä, Lievestuoreella ja Vihtavuoressa. Kunnallisia perhepäivähoi-
tajia on yhteensä 59 ja yksityisiä perhepäivähoitajia 16. Esiopetusta järjestetään varhaiskasvatuksen toimin-
tana kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa. Yksityistä päivähoitoa tuetaan palvelurahalla.

Päivähoidon vastuualueeseen kuuluu myös lasten kotihoidon tuki. Tukea maksetaan perheelle, jonka alle 3-
vuotias lapsi ei ole kunnallisessa päivähoidossa. Kotihoidon tuen maksatuksen hoitaa KELA.

Varhaiskasvatusta järjestetään kokopäiväisenä, osapäiväisenä tai osaviikkoisena huomioiden perheen hoi-
don tarve. Ilta- ja vuoroa järjestetään asiakkaille ostopalvelupäiväkodissa ja yksityisissä päiväkodeissa.
Tilapäistä hoitoa, korkeintaan viisi päivää kuukaudessa, tarjotaan perheille, jotka eivät tarvitse pysyvää päi-
vähoitopaikkaa. Varhaiskasvatuksen seudullinen yhteistyö lähikuntien kanssa mahdollistaa joustavien päivä-
hoitopalvelujen käytön yli kuntarajojen. Varhaiskasvatus vastaa myös erityistä tukea tarvitsevien päivähoito-
lasten kasvatuksellisiin ja kuntoutuksellisiin tarpeisiin. Varhaiskasvatus on myös osa lastensuojelun tukitoi-
mia ja ennaltaehkäisyä.

Syntyvyyden laskusta huolimatta varhaiskasvatuksen lapsimäärän ennustetaan nousevan. Siihen vaikuttaa
mm- muuttoliike ja lasten osallisuusasteen nousu. Varhaiskasvatuksen osallisuusasteen arvioidaan nousevan
lähes 10 %:lla. Vuonna 2017 osallistumisaste oli 55,7 % ja vuoden 2019 oletus on 65,3 %. Kotihoidon tuella
olevien lasten määrän ennustetaan laskevan edelleen ja alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvavan varhais-
kasvatuksessa.

Kysyntään vaikuttavat myös huoltajien työllisyystilanne, huoltajien valinnat eri palvelumuotojen ja lasten hoi-
don tukien välillä sekä muuttoliike. Palvelujen kysynnän vaihteluihin vastataan sopeuttamalla kunnallisia var-
haiskasvatuspalveluja.

Uusi varhaiskasvatuslaki astui voimaan 1.9.2018. Laki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta päätöksen teossa.
Laissa määritellään myös uusi, muuttunut varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne ja kelpoisuudet. Henkilös-
törakenteen osalta siirtymäaika on vuoteen 2030. Henkilöstörakenteen muutoksen suunnittelu aloitetaan
ensi vuonna.

Varhaiskasvatus osallistuu yhdessä ruokapalvelun kanssa varhaiskasvatuksen ruokailusuositus ja ruokakas-
vatus kehittämishankkeeseen.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Varhaiskasvatuksen maksutulot arvioidaan kasvavan 36 000€:lla.

Henkilöstökuluihin esitetään 85.300 euron lisäystä. Esitys kattaa Satavuon päiväkodin toisen ryhmän henki-
löstömenojen lisäyksen.

Varhaiskasvatuksen varahenkilöjärjestelmää vahvistetaan yhden uuden vakinaisen varahoitajan palkkaami-
sella.

Palvelujen ostoihin esitetään 36.420 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna vuoro- ja iltahoitoa tarvitsevien
lasten määrän kasvun vuoksi.

Avustuksiin kotitalouksille esitetään 618.830 euron korotusta. Summa sisältää kotihoidon tuen ja yksityisen
hoidon tuen vähennyksen sekä päivähoidon palvelurahan korotuksen.

Avustuksiin yhteisöille esitetään 19 000 euron vähennystä, jolloin luovutaan sopimuksesta lasten leikkitoimin-
nan järjestämisestä Lievestuoreen Setlementti ry:n kanssa.

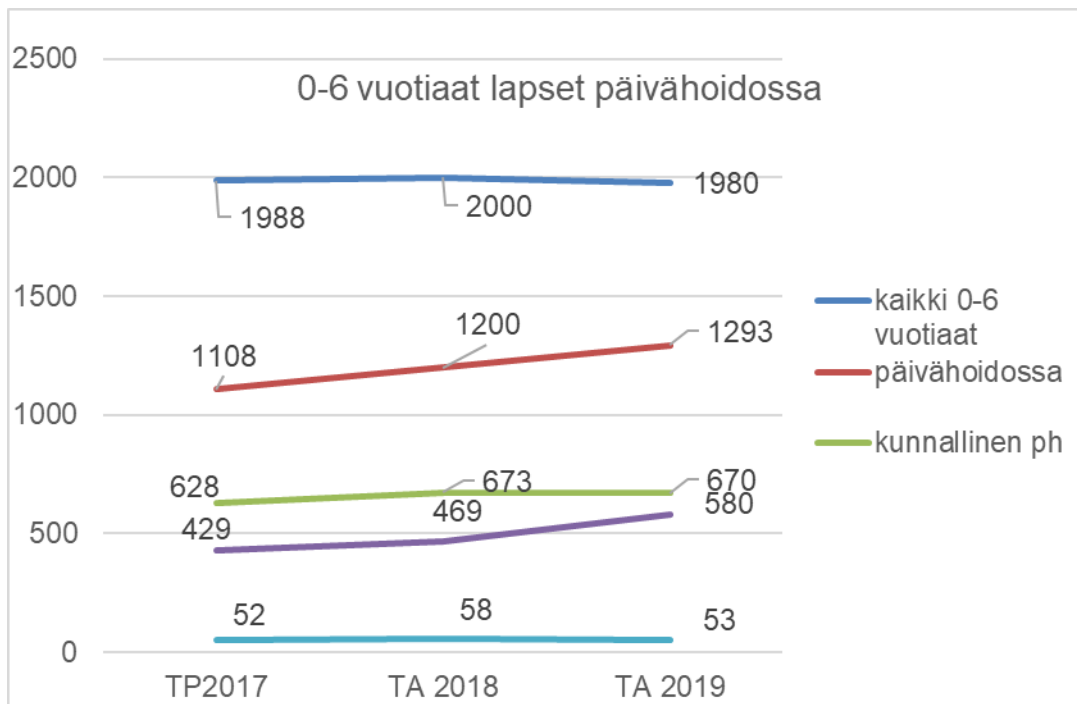
Viimeisen vuoden aikana on kotihoidon tuella ollut 185 lasta vähemmän kuin edellisinä vuosina ja samaan
aikaan yhä useampi alle 3-vuotias lapsi on siirtynyt varhaiskasvatuksen palvelujen piiriin.

Päivähoidon palvelurahan korotus johtuu yksityisessä päivähoitossa olevien lasten määrän kasvusta ja kunnan maksaman palvelurahan osuuden noususta. Lisäykseen on varauduttu yksityisissä päiväkodeissa Pilke Tähtiin ja Sävelmaa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäivähoidossa. Vuoro- ja iltahoidon tarpeen lisääntyminen sekä palvelun tarpeiden muuttuminen osa-aikaisista kokoaikaisiksi vaikuttavat palvelurahaan määrään korottavasti.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen aleneminen vaikuttaa kunnan maksaman palvelurahan määrään. Asiakkaiden maksamat maksuosuudet palvelujen tuottajille pienenevät ja vastaavasti kunnan osuus palvelurahan määrässä kasvaa.

Satavuon päiväkodin ja Kuhamäen päiväkodin vuokrat ovat huomioitu lisäyksenä talousarviossa sisäisissä vuokrissa.

Graafi:

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TA 2019
0-6 vuotiaat lapset kunnassa. Kuntarekisteri –Efficatietojärjestelmä	1988	2000	1980
Lapsia päivähoitossa yhteensä *	1108	1200	1293
- % 0-6 vuotiaista	55,7 %	59,5 %	65,3 %
- kunnallisessa päivähoitossa	627	673	660
- yksityisessä ostopalveluissa	52	58	53
- palvelurahalla	429	469	580
Esiopetus yhteensä	217	320	266
- kunnallisessa esiopetuksessa	143	218	163
- yksityisessä ostopalvelussa	10	12	9
- palvelurahalla esiopetuksessa	64	90	94
Kerhotoiminta 2-5v, palveluraha	158	175	137
Lasten kotihoidon tuki, lapsia 31.12	509	595	410

*Lapsia päivähoitossa yhteensä ei sisällä kerhotoiminnan lapsia.

2.4.4 Perusopetuspalvelut

Toiminnan kuvaus:

Peruskoulut luovat yhdessä kotien kanssa vankan perustan lasten ja nuorten kehittymiselle yksilöiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antavat heille hyvät perusvalmiudet jatko-opinnoille. Edistämme yhdessä vanhempien kanssa oppilaiden oppimista ja hyvinvointia.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Talouden suunnittelu

Vuoden 2019 keskeisenä tavoitteena on parantaa edelleen perusopetuksen toiminnan ja talouden yhteyttä. Kustannusten kertymistä ja seurantaa tehdään tiiviisti kuukasitasolla määrääjain tehdyillä raportoinneilla. Budjetoinnissa tutkitaan muita tapoja reaaliaikaisen ja realistisen talousseurannan toteuttamiseksi. Talouden suunnittelun perusteina olevien oppilasennusteiden laadintaprosessi kuvataan ja uudistetaan.

Oppilasmäärän kehitys

Peruskoulun oppilasmäärä on 20.9.2018 tilanteen mukaan 2700 oppilasta. Oppilasmäärän kasvun ennustetaan taittuvan niin, että syksyllä 2019 peruskouluissa opiskelee 2720 oppilasta. Taloussuunnitelma on laadittu siten, että uusia opetusryhmiä ei tarvitse perustaa syksyllä 2019. Opetustunteja vähennetään n 44 tuntia v. 2018-2019 tasosta opetusryhmiä yhdistelemällä ja jakotunteja vähentämällä. Lisäksi oppilaiden saaman opetuksen määrään esitetään muutosta 1.8.2018 alkaen niin, että vuosiluokkien 5-6 osalta siirrytään opetussuunnitelman määräämiin minimiintuntimääriin, jolloin Laukaan perusopetuksessa annettavan opetuksen kokonaismäärä laskee 226 vuosiviikkotuntiin. Tämä aiheuttaa tarpeen uudistaa opetussuunnitelma ainakin vuosiluokkien 5-6 osalta. Tilanne arvioidaan keväällä 2019 seuraavan lukuvuoden opetusresurssipäätöksessä.

Valkolan koulun tilannearvio

Laukaan kunnanvaltuusto päätti 7.12.2015, että Valkolan koulu jatkaa kolmen perusopetusryhmän kouluna 31.7.2019 saakka. Lisäksi valtuusto päätti, että Valkolan koulun tilanne arvioidaan uudelleen vuoden 2018 aikana ja viimeistään talousarvion 2019 valmistelun yhteydessä. Valkolan koulun tilannetta on arvioitu työryhmässä, jossa on ollut edustus luottamushenkilöistä, viranhaltijoista ja oppilaiden vanhemmista. Valkolan koulun oppilasennuste on seuraava:

Lv.	Oppilaita (1-6 lk)
2018-2019	40
2019-2020	37
2020-2021	42
2021-2022	35
2022-2023	32

Ennusteen mukaan Valkolan koulussa on kolme perusopetusryhmää 31.7.2021 saakka. Tämän perusteella työryhmä esittää Valkolan koulun toiminnan jatkamista kolmen opetusryhmän kouluna.

Koulutuksen järjestäjän kehittämissuunnitelma

Laukaan kunnassa valmistui uusi kuntastrategia 2017-2021. Sivistyspalvelut ovat keskeisin osa kunnan peruspalveluita, joten sen vuoksi sivistyslautakunta on päättänyt, että palvelualueelle laaditaan koulutuksen kehittämissuunnitelma –sivistyskunta 2020. Valmisteleva työryhmä on esittänyt, että tehtävää laajennetaan

sisältämään koko sivistyspalveluiden kokonaisuuden. Opetushallitus on laatinut yhteisen mallin kuntien kehittämissuunnitelmin tueksi ja tukee siihen liittyvää koulutusta. Laukaan kunta on mukana edellä olevassa Sivistyskunta 2020 –valmennuksessa. Tavoitteena on, että sivistyspalveluiden kehittämissuunnitelma valmistuu vuoden 2019 aikana.

Arvioinnin kehittäminen

Koulutoimessa kokeillaan erilaisia oppilasarvioinnin työkaluja. Erityisenä haasteena on oppimisen jatkuvan arvioinnin toteuttaminen uuden opetussuunnitelman mukaisella tavalla ja siihen haetaan ratkaisuja erityisesti sähköisistä arviointimenetelmistä. Arvioinnin kehittämisestä vastaa arviointityö-ryhmä, ja kokeilut erilaisilla arviointijärjestelmillä tehdään kouluilla.

Digitalisaation edistäminen

Tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittämistä tuetaan varaamalla 50.000 euroa laitehankintoihin (investointiosa) ja henkilökunnan koulutukseen. Tavoitteena on taata Laukaan kunnan oppilaille ja opetustoimen henkilöstölle tasa-arvoiset mahdollisuudet oppia ja kehittää tieto- ja viestintätekniikan taitojaan uuden opetussuunnitelman mukaisesti ja hyödyntää digitaalisia oppimisympäristöjä. Laukaan kunta on saanut suoraa tukea Opetushallitukselta digitutor-toimintaan. Vuoden 2019 budjettiin varataan 54.700 euroa digitutor-toiminnan jatkamiselle.

Koulurakentaminen

Vuoden 2018 aikana ovat valmistuneet Satavuon ja Lievestuoreen koulujen uudisrakennukset. Lievestuoreella rakennushanke jatkuu vanhan koulun purkutöillä ja piharakentamisella vuonna 2019. Vihtavuoren koulun laajennuksen suunnittelu on käynnissä ja Laukaan kirkonkylän Koulumäen suunnittelu on myös jo käynnistynyt. Koulunmäen hankesuunnitelma sisältää kokonaissuunnitelman Kirkonkylän koulun, Sydän-Laukaan koulun ja Laukaan lukion tilatarpeiden toteuttamisesta. Lisäksi hankesuunnitelmassa huomioidaan mm. Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopiston järjestämä am-matillinen koulutus ja vapaan sivistystyön koulutus. Lievestuoreen Tervämäen koulukiinteistön sekä Kuhaniemen koulun osalta hankesuunnittelu on käynnistymässä. Koulurakentamisen yhteydessä pitää varautua siihen, että koulun henkilöstön työaikaa varataan suunnittelu- ja rakentamisvaiheen aiheuttamiin työtehtäviin.

Perusopetuksen johtamisjärjestelmä

Sivistystoimen hallinnossa täytetiin 1.8.2018 alkaen kaksi tehtävää; perusopetuksen opetuspäällikkö, joka on uusi tehtävä ja sivistystoimen hallinto- ja talouspäällikkö. Henkilöstöresurssin lisäyksen myötä hallinnon tehtävät järjestetään uudelleen, ja selkiytetään sivistysjohtajan, opetuspäällikön ja hallinto- ja talouspäällikön tehtäväkuvaukset. Tavoitteena on koulujen laadukkaan toiminnan teho-kas johtaminen ja tukeminen.

Kulttuurilaukka

Kulttuurilaukka on Laukaan kulttuurikasvatussuunnitelma joka kattaa kaikki perusopetuksen osallistujat esikareista ysluokkalaisiin. Kulttuurilaukka takaa jokaiselle laukaalaiselle lapselle ja nuorelle tasavertaisen osallisuuden ympäröivään kulttuuriin ja kulttuuriseen yleissivistykseen.

Kulttuurilaukka perustuu pääsääntöisesti oman kunnan kulttuuritarjontaan, vahvuuksiin, kulttuuriperintöön sekä lasten omaehtoiseen toimintaan ja kokemuksiin. Se antaa kehykset systemaattiselle koulun ja kulttuuritoimijoiden yhteistyölle. Kulttuurikasvatussuunnitelma päivitetään kulttuurityöryhmässä lukuvuosittain, ja sen toteutumisesta kouluilla huolehtivat koulujen kulttuurivastaavat. Kulttuurilaukan toteuttamiseen varataan 15.000 €.

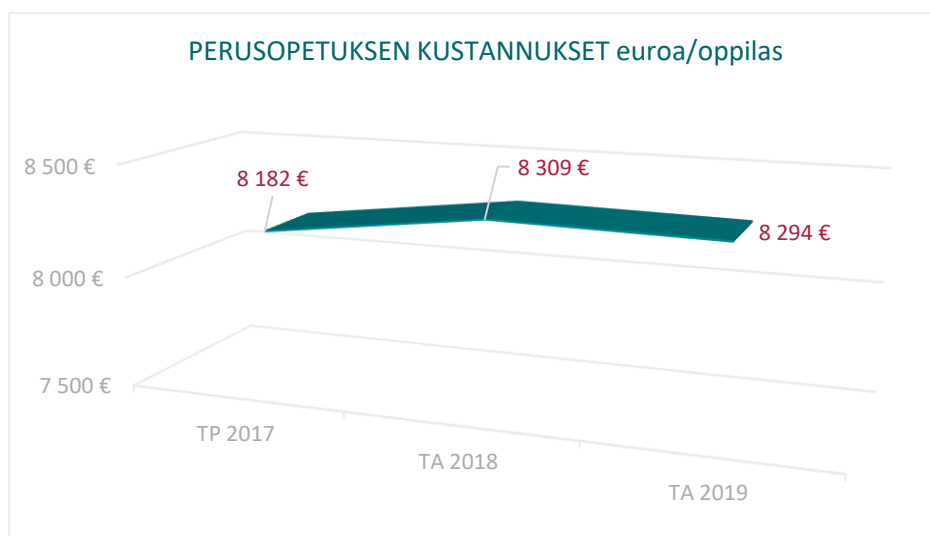
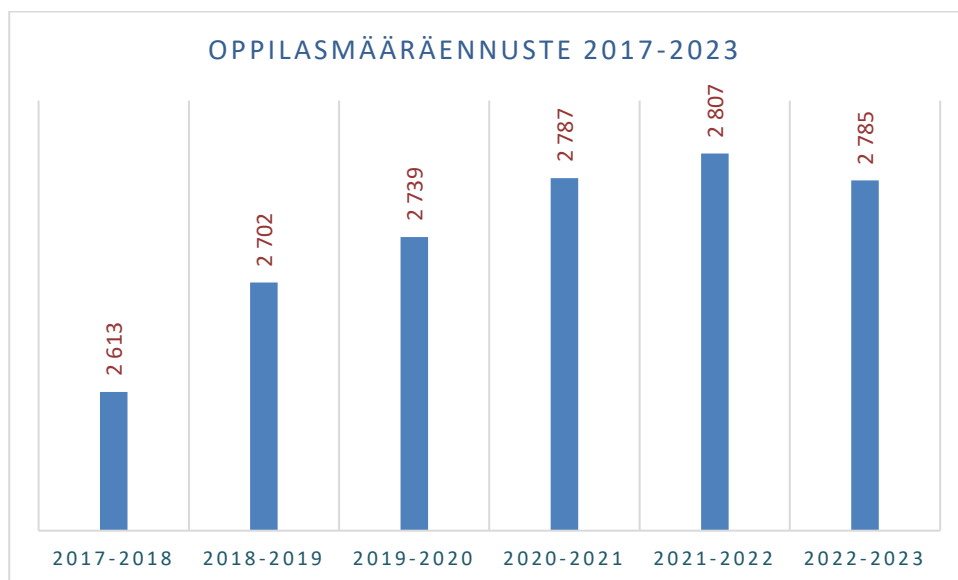
Liikkuva koulu

Laukaan perusopetuksen Liikkuva koulu –hankkeen puitteissa tehdään koulukohtaiset liikkumisen edistämissuunnitelmat, parannetaan oppilaiden liikkumismahdollisuuksia, päivitetään koulujen piha-kartat sekä koulutetaan oppilaita ja opettajia liikunnallisiin työmenetelmiin. Hanke sai rahoitusta vuo-sille 2018-2019 yhteensä 40 000 €. Kunnan omarahoitusosuus hankkeessa on 43 570 €. Toimenpiteet hankkeessa kohdistuvat pääasiassa vuodelle 2019, joten avustusosuudesta 20 000 € ja omarahoitusosuudesta 35 000 € siirretään v. 2019 talousarvioon.

Perusopetuksen kustannusten karsiminen v. 2019

Perusopetuksen kustannuksia karsitaan vuosiluokkien 5-6 opetuksen määrän vähentämisen lisäksi v. 2019 ajaksi poistamalla oppilaiden luokkaretkien ja leirikoulujen luokka-avustukset, laskemalla kouluruokailun kustannuksia 2 %, järjestämällä yksi opettajien VESO-koulutuspäivä kustannusneutraalisti, vähentämällä kалustohankintoja ja koulun tekemiä tutustumis- ja toimintaretkiä, järjestämällä henkilökunnan koulutukset kustannusneutraalisti sekä vähentämällä erilaisten ostopalveluiden käyttöä. Lisäksi vähennetään tukiovetustunteja 2 vuosiviikkotuntia ja sijaisten käytön käytäntöjä tehostamalla vähennetään sijaiskustannuksia.

Graafit:

Tunnusluvut:

Oppilaskohtaiset kustannukset	TP2017	TA/M2018	TA2019
Perusopetuksen oppilasmäärä luokat 1-9	2529	2569	2720
Vuosiviikkotunnit	4597	4650	4830
Koulujen esiopetuksen oppilaiden määrä	103	100	90
Esiopetuksen kustannukset euroa/esiopetuksen oppilas	5825	5380	6954
Iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden lukumäärä	192	190	218
Iltapäivätoiminnan ohjaustuntien määrä	15706	15000	17939
Kuljetusoppilaiden määrä	870	880	916
Koulukuljetuskustannukset euroa / kuljetusoppilas	1600	1760	1750
Kiinteistömenot euroa / oppilas	1450	1593	1739
Ruokapalvelumenot euroa / oppilas	577	593	587
Vuosiviikkotuntien määrä/oppilas	1,82	1,81	1,78
Kustannukset / vuosiviikkotuntia	4461	4692	4767
Perusopetuksen kustannukset euroa / oppilas	8182	8309	8294

2.4.5 Toisen asteen koulutus**Toiminnan kuvaus:**

Lukiokoulutuksen tehtävä on järjestää ja kehittää laadukasta toisen asteen opetusta Laukaan kunnassa sekä jatkaa ja edistää toisen asteen koulutuksen yhteistyötä Keski-Suomessa. Lukion toimintaa ohjaavat lukiolaki ja -asetukset, opetussuunnitelmien perusteet sekä tuntijaot ja ylioppilastutkintoa koskevat säädökset. Uusi lukiolaki uusine velvoitteineen astuu voimaan 1.8.2019.

Laukaan lukiolla on johtokunta, johon kuuluu huoltajien lisäksi henkilökunnan, opettajakunnan ja opiskelijakunnan edustajat. Johtokunta hyväksyy opetussuunnitelmamuutokset ja lukuvuoden toimintasuunnitelman sekä arvioi lukuvuoden toimintasuunnitelman toteutumista. Lisäksi johtokunnalla on tärkeä rooli lukion kehittämisen yhteydessä opettajakunnan ja opiskelijoiden kanssa.

Laukaan lukiossa korostetaan yhteisöllisyyttä ja sekä opiskelijoiden että henkilöstön hyvinvoinnista huolehtimista. Hyvinvointi on valittu toiminnan painopisteeksi. Laukaan lukio on Liikkuva oppilaitos (OKM:n hanke).

Opiskelijoita osallistetaan koulun toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen. Opettajainkokouksissa on edustus opiskelijakunnan hallituksesta, ja työryhmiin pyydetään opiskelijajäseniä. Aktiivista vaikuttamista korostetaan myös tuomalla esiin nuorisovaltuuston työtä ja tekemällä yhteistyötä Haloo-Laukaa! -hankkeen kanssa.

Opiskeluhuollon eri toimijoiden (ryhmäohjaajien, aineenopettajien, opinto-ohjaajan, rehtorin, opiskeluhoitohenkilökunnan ja ulkopuolisten asiantuntijoiden) yhteistyön ja tehtäväjaon toimivuutta arvioidaan lukuvuoden päättyessä. Opiskeluhoitosuunnitelman toimintaperiaatteita kehitetään arvioinnin pohjalta.

Opetuksen ja sen arvioinnin kehittämiseen liittyy sähköisten oppimisympäristöjen ja sähköisen arvioinnin monipuolinen ja laaja käyttö.

Monimuotoinen kansainvälinen toiminta on osa lukion arkea. Eri oppiaineiden tunneilla on kansainvälisiä vieraita sekä livenä että verkon välityksellä, ja opettaja- ja opiskelijavaihtoa Laukaan lukiolla on Tasmaniaan ja Kanadaan. Englannin kielen ja äidinkielen yhteistyönä järjestetään kirjallisuuden opintomatka Irlantiin, ja Kosovossa Drenasin kaupungissa sijaitsevan lukion kanssa jatketaan yhteistyötä erityisesti saksan opintojen

yhteydessä. Uskonnon ja ranskan kielen yhteinen opintomatka järjestetään (TA-vuoden 2018 puolella, syyslukukaudella 2018) Etelä-Ranskaan. Opintomatkan toteutuksessa tehdään yhteistyötä Laukaan seurakunnan kanssa.

Toisen asteen yhteistyötä tehdään sekä JAO:n että POKE:n kanssa. Työelämä ja yrittäjyys tuodaan osaksi lukiolaisten opintoja opintojen ohjauksen sekä aineenopetuksen yhteydessä ja lisäksi erillisinä teemapäivinä, opintokäyntien yhteydessä ja kutsumalla vieraita oppitunneille.

Talousarviovuonna 2019 jatketaan pedagogista kehittämistä. Oppiaineiden välistä yhteistyötä lisätään entisestään tarjoamalla mahdollisuutta samanaikaisopetukseen.

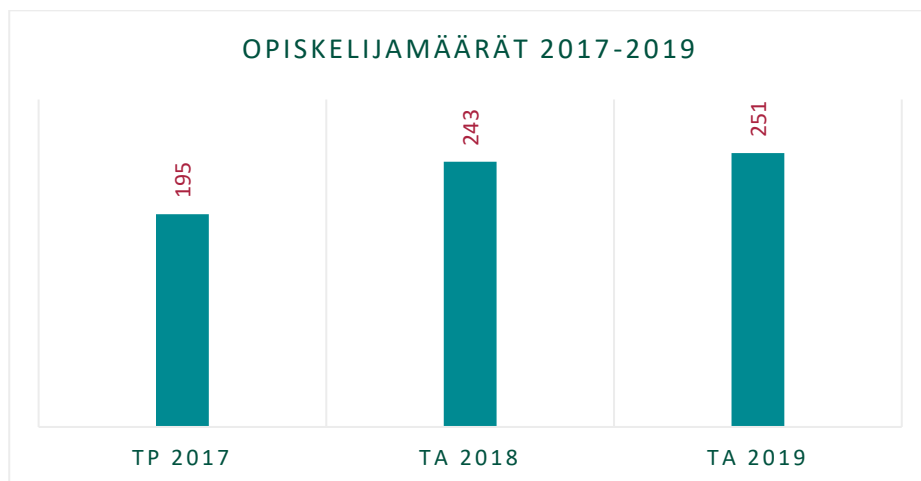
Lukiossa on viimeisten vuosien aikana toteutettu uudistuksia. Henkilökunta on hoitanut kiireisellä aikataululla isoja valtakunnalliselta taholta ohjattuja ja määrättyjä uudistuksia onnistuen erinomaisesti. Talousarviovuoden 2019 aikana on edelleen pidettävä painopisteenä henkilökunnan jaksaminen. Rakennushankkeen suunnittelutyö on koordinoitava huolella. Sähköisten koejärjestelyjen edellyttämien käytännön tehtävien työnjakoa on uusittava.

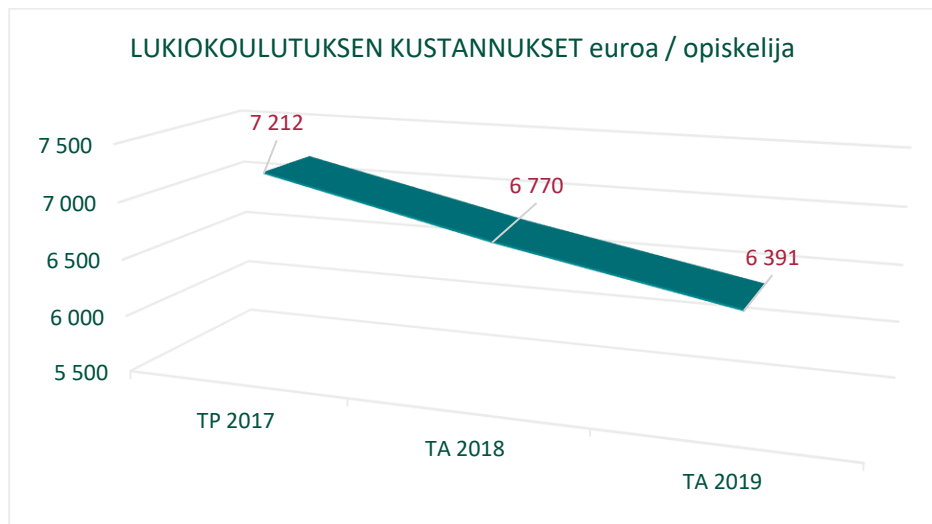
Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Laukaan kunta saa yksikköhintarahoitukseen perustuvaa lukiokoulutuksen valtionosuutta v. 2019 n. 1.300.000 euroa ja kunta käyttää nettona n. 1.600.000 euroa lukiokoulutuksen järjestämiseen. Näin ollen kunta tukee lukiokoulutusta 300.000 euroa vuonna 2019.

Ylioppilaskirjoitusten muuttuvat täysin sähköisiksi keväällä 2019. Opiskelijoita ohjataan hankkimaan omat koneet heti lukio-opintojen alussa. Koulun käytössä olevat kannettavat tietokoneet ovat vara-koneita niin oppitunneilla kuin ylioppilaskirjoituksissakin. Opiskelijoiden kustannusten vähentämiseksi oppikirjalainaa-moa laajennetaan ja kehitetään.

Gaafit:

Tunnusluvut:

Opiskelijakohtaiset kustannukset	TP2017	TA/M2018	TA2019
Opiskelijamäärä	195	243	251
Opetustuntien määrä	290	340	360
Opetustuntien määrä / opiskelija	1,48	1,40	1,43
Kiinteistömenot euroa/opiskelija	996	806	780
Ruokapalvelumenot euroa/ opiskelija	604	588	569
Kustannukset euroa/opiskelija	7212	6770	6391

2.4.6 Kansalaisopisto

Toiminnan kuvaus:

Laukaan kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää toiminta-alueensa asukkaiden tarpeisiin perustuvaa ja kaikkien saatavilla olevaa monipuolista opetusta luoden mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Opiston tarkoituksena on vapaan sivistystyön lain mukaisesti edistää toimialueensa asukkaiden kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen sekä itsensä kehittämiseen tarjoamalla heille monipuolisia koulutuspalveluja. Opisto järjestää myös tilauskoulutusta ja osallistuu erilaisiin koulutusta tukeviin alueellisiin kehittämishankkeisiin.

Laukaan kansalaisopisto järjestää toiminta-alueensa asukkaiden tarpeisiin perustuvaa ja kaikkien saatavilla olevaa monipuolista opetusta, joka luo mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Opetuksen painopiste on taide- ja taitoaineissa kuten kädentaidoissa, kuvataiteissa, musiikissa, tanssissa ja liikunnassa. Lisäksi kansalaisopisto järjestää alueensa koulutustarpeen mukaan monipuolisia ihmisten hyvinvointia ja terveyttä edistäviä opintoja, kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia edistäviä tieto- ja viestintätekniikan opintoja sekä kansainvälistymistä tukevia kieliopintoja. Opisto osallistuu myös ikääntyvien yliopiston luentojen järjestämiseen yhteistyössä Äänekosken, Karstulan ja Saarijärven kansalaisopistojen kanssa sekä verkkoluentojen osalta Jyväskylän kesäyliopiston kanssa. Kansalaisopisto tarjoaa lisäksi

lasten ja nuorten yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetuksen mukaista opetusta käsityössä, kuvataiteessa ja teatteritaiteessa.

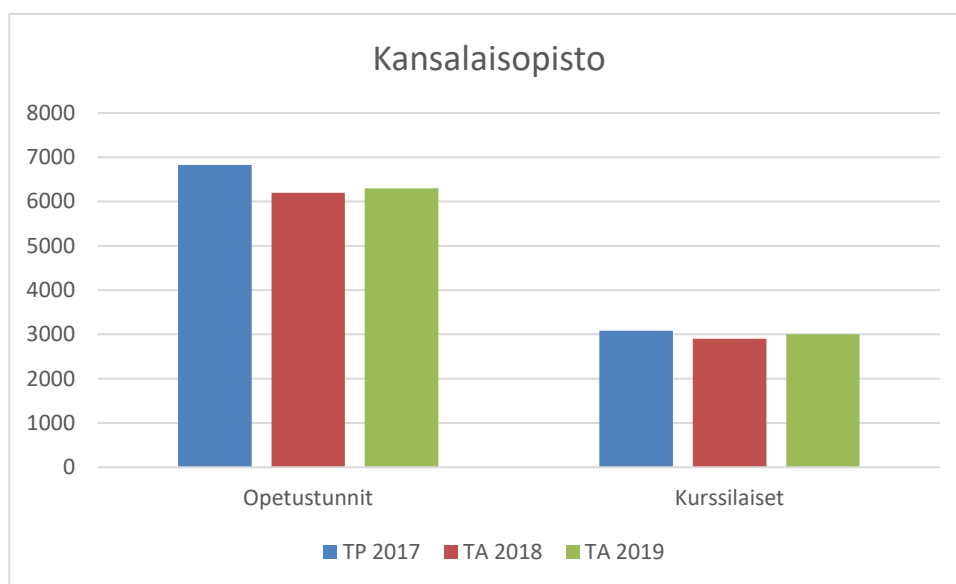
Kuntahenkilöstöä opisto palvelee järjestämällä henkilöstökoulutusta.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

1. Opetustuntimäärää vähennetään 50-70 tuntia tavoitteena alhaisemmat kustannukset opetuksen toteutuksessa
2. Viertolan käytöstä opetustilana luovutaan kevätkauden 2019 päätyttyä tavoitteena alhaisemmat kustannukset opetustoiminnan järjestämisessä.

Kansalaisopistojen valtionosuuksia on leikattu valtakunnallisesti, mikä vaikuttaa myös Laukaan kansalaisopiston saamaan valtionosuuteen vähenevästi.

Graafit:

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019
Kansalaisopisto			
Vaikuttavuusnäkökulma			
Opetustuntien määrä	6828	6200	6300
Kurssilaisten määrä (brutto)	3080	2900	3000
Asiakasnäkökulma			
Opintoryhmien määrä	284	250	260
Opiskelijamäärä/ opintoryhmä	11	12	12
Prosessinäkökulma			
VO=valtionosuus (valtionosuustunnit)	259.441	250.000	250.000
Käyttökustannukset/ opiskelija (VO huomioiden)	136 (53)		
Kustannukset/oppitunti (VO huomioiden)	66 (25)		
Taiteen perusopetus			
Vaikuttavuusnäkökulma			
Opetustuntien määrä	662	600	600

Kurssilaisten määrä	181	180	180
Asiakasnäkökulma			
Opintoryhmien määrä	21	19	19
Opiskelijamäärä/ opintoryhmä	9	10	10
Prosessinäkökulma			
Käyttökustannukset/ opiskelija	100		
Kustannukset/oppitunti	27		

2.4.7 Kirjastotoimi

Toiminnan kuvaus:

Kirjastolaissa määritellään yleisen kirjaston tehtäviksi:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Laukaan kirjasto pyrkii vastaamaan kirjastolaissa asetettuihin tavoitteisiin mahdollisimman kattavasti. Kokoelma pidetään ajantasaisena ja monipuolisena. Aineistoja tuodaan esiin mm. aineistonäyttelyin, kirjavinkkauksin etenkin koululaisille ja tarjoamalla asiakkaille maksuton lukupiiri. Oman aineistokokoelman lisäksi kannustetaan muiden tietosisältöjen ja kokoelmien pariin. Kirjasto on enemmän kuin aineistokokoelma: verkkokirjastossa on mm. kirjasuosituksia ja pääsy e-aineistoihin. E-aineistot kehittyvät jatkuvasti.

Lain mukaan yleisen kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjasto on syrjinnästä vapaa alue. Kirjastossa on turvallista. Kirjasto mahdollistaa kaikille tasa-arvoisen pääsyn tiedon lähteille. Kirjaston tiloja kehitetään ja kirjasto tarjoaa kuntalaisille tiloja kokoontumiseen ja harrastamiseen. Kirjasto tarjoaa tilan ja mahdollisuuden esittäytymiseen myös taide- ja kulttuuritoimijoille. Kirjasto parantaa ihmisten elämänlaatua ja lisää hyvinvointia. Kirjaston verkkopalvelut ja laitteet antavat mahdollisuuden sähköisten palvelujen käyttöön myös niille asukkaille, joilla ei ole itsellään laitteita ja verkkoyhteyksiä. Kirjasto tarjoaa monipuoliset aineistot, sekä laadukkaan asiakaspalvelun.

Kirjastojen lukupaikat muun muassa lehtisälissä ja muualla kirjastoissa ovat paljon käytettyjä. Kirjaston tilat toimivat myös yhteisöllisenä kohtauspaikkana ja tiloissa kokoontuvat maksutta monet yhdistykset ja ryhmät. Kirjastoissa järjestetään tapahtumia yhdessä muiden toimijoiden kanssa; säännöllisesti järjestettävät satutuokiot, ja monenlaisia teemapäiviä. Kirjasto tukee ja mahdollistaa opiskelua ja harrastuksia sekä virkistystä ja elämyksiä.

Kirjastopalveluja Laukaassa tarjoaa pääkirjasto, kaksi lähikirjastoa ja kirjastoauto. On tärkeää, että kirjastopalvelut ovat myös niiden kuntalaisten ulottuvilla, jotka ovat lähipalvelujen ja julkisen liikenteen varassa. Kirjastoauto toimii kyläkoulujen koulukirjastona. Keski-kirjastoverkon laajentumisen myötä toiminnallinen yhteistyö koskee kaikkia Keski-Suomen kuntien kirjastoja. Samaa kirjastokorttia voi käyttää yli 50 kirjastossa. Kirjastokortin saadakseen ei tarvitse asua Laukaassa tai Keski-Suomessa, vaan kortin saavat kaikki sitä pyytävät.

Yhteistyö koulujen kanssa on suunnitelmallista: luokat saavat tiedonhaun ja kirjastonkäytön opetusta sekä kirjavinkkausta. Lainattavana on useita koulusarjoja, kouluille kootaan toiveiden mukaisesti aineistopaketteja ja teemalistauksia. Lisäksi kirjasto kutsuu Kulttuuriopetus suunnitelman mukaisesti kaikki Laukaan tokaluokalaiset kirjastoon sanataidetuokioon tai toivottaessa jalkautuu kyläkouluille, sekä tarjoaa kirjavinkkauksen

kaikille seiskaluokille. Kirjastossa toimii lukion oppikirjalainaamo. Kirjasto toimii koulun kumppanina ja osallistaa mahdollistaa hyvän lukutaidon oppimista, tukee koulutyötä ja lukuharrastusta. Yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa kehitetään edelleen. Koululuokat ja päiväkotiryhmät käyttävät kirjastoja myös kirjaston asiakaspalveluaikojen ulkopuolella ja tarvittaessa kirjaston henkilökunta jalkautuu esim. kouluille, päiväkoteihin ja perhekerhoihin, joten aukiolotuntien määrä ei täysin kuvaa toiminnan laajuutta.

Kulttuuripalvelut:

Kulttuuripalvelut pyrkivät siihen, että kuntalaiset voivat olla osallisia kulttuurista ja taiteesta. Kulttuuripalvelut lisää taiteen saavutettavuutta ja yhteiskunnallista tasa-arvoa. Kulttuurihyvinvoinnin näkökulma tulee vahvistumaan tulevaisuudessa.

Kunnan kulttuuripalvelut mahdollistavat paikallisten kulttuuri- ja taidetoimijoiden toimintaa myöntämällä avustuksia.

Kunnassa toimii julkisen taiteen työryhmä, jonka tavoitteet ovat taideohjelman luominen, taiteen edistäminen eri palvelualueilla, taiteen tutuksi tekeminen, Prosenttiperiaatteen edistäminen Laukaan kunnan uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa, sekä esitysten tekeminen taidehankinnoista. Työryhmä kokoontuu tarvittaessa ja sen painopiste on talousarviossa vahvistettujen investointien hankinnoissa. Työryhmän kokoonpanossa Laukaan kunnan viranhaltijoita, kunnanhallituksen edustaja, sivistyslautakunnan edustaja, nuorisovaltuuston edustaja, sekä vahva edustus taiteen kentältä.

Hankkeet:

Opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahat mahdollistavat kirjasto- ja kulttuuripalvelujen kehittämistä ja uusien palvelumuotojen kokeiluja. Vuonna 2018-2019 kirjastossa on yksi Opetus- ja kulttuuriministeriön / Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviranomaisen osin rahoittama hanke: Kirjastosta elämän ensi sivuilla –hanke on lukemisen edistämiseen keskittyvä hanke jossa toteutetaan mm. lasten ja nuorten maksuttomia kirjoittamis- ja kirjallisuusryhmiä ja päiväleirejä kesällä sekä vierailaan perhekerhoissa ja päiväkodeissa.

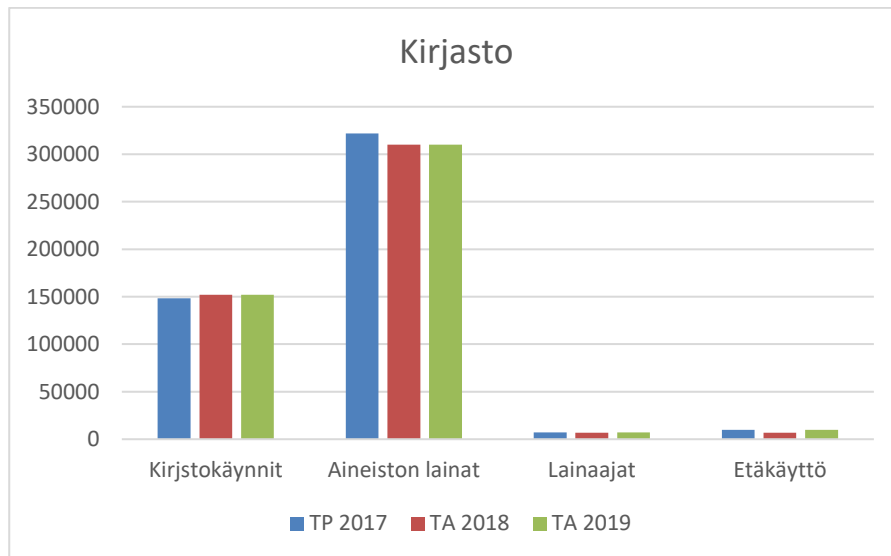
Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Leppäveden lähikirjaston palvelun saatavuuden parantaminen laajentamalla lähikirjasto omatoimikirjastoksi iltaisin ja viikonloppuisin.

Vihtavuoren kirjaston suunnittelu

Vihtavuoren kirjastotoiminnan suunnittelu on ajankohtaista vuosina 2018-2020 Vihtavuoren koulun uudisrakennuksessa mukana oleva kirjasto valmistuu ja avautuu asiakkaille 2021. Kirjastoautopalvelu ei riitä korvaamaan aikaisemmin lakkautettua kirjastoa vaan koululla, päiväkodeilla ja Vihtavuoren asukkailla on tarve julkiselle tilalle ja yleiselle kirjastolle. Uuden rakennuksen myötä ja Vihtavuoren taajaman kehittyessä nykyaikainen omatoimikäyttöön vahvasti perustuva kirjasto lisää alueen vetovoimaisuutta entisestään. Kirjasto on paljon enemmän kuin aineistokokoelma Nykyaikainen kirjasto on turvallinen ja moneen taipuva tila, joka mahdollistaa ja lisää yhteisöllisyyttä ja parantaa mahdollisuuksia aktiiviseen kansalaisuuteen.

Vihtavuoren lähikirjasto on avautuessaan kahden toiminnassa olevan lähikirjaston kaltainen kirjasto. Vuonna 2021 Laukaassa toimii pääkirjaston lisäksi Lievestuoreen, Leppäveden ja Vihtavuoren lähikirjastot joiden henkilöstöresurssi, kokoelma ja palveluajat- sekä omatoimijat ovat keskenään saman suuruiset. Kuitenkin jokaisella kirjastolla on ja omaleimaisuutensa ja painopisteensä kokoelmassa ja toiminnassa, joka nousee alueen asukkaiden ja toimijoiden tarpeesta. Toimintakulut vuodessa ovat jatkossa noin 170 000 euroa.

Graafit:**Tunnusluvut:****Kirjasto**

Tunnusluku	TP 2017	TA /M2018	TA 2019
Kirjastokäynnit	148 370	152 000	146 500
Aukiolotunnit	6015	6000	9 500
Aineiston lainat	322 040	310 000	300 000
Lainaajat	7013	6900	6500
Lainat / asukas	17	17	17
Etäkäyttö	9957	6900	10 000
Ryhmien opetustunnit	147	95	100
Tapahtumat	70	70	70
Kirjastoaineisto, kpl	142 926	140 000	130 000
Vuosihankinta, kpl	5219	6000	5 200

Kulttuuri

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Myönnettyt avustukset	3348	12 000	7 650

2.4.8 Vapaa-aikatoimi

Toiminnan kuvaus:

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on järjestää liikunta-, nuoriso- ja lastenkulttuuripalveluja. Tavoitteena on edistää vapaa-ajantoimintojen harjoittamista, harrastamista ja edistää asukkaiden hyvinvointia, sekä edistää palvelujen saatavuutta ja lisätä vapaa-ajan palvelujen käyttöä.

Liikuntapalvelujen perustehtävänä on luoda kuntalaisille liikuntaedellytyksiä ja siten edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Liikuntapalvelujen toiminnassa painotetaan lasten ja nuorten liikuntaedellytysten sekä seurojen toimintaedellytysten turvaamista. Alle 18-vuotiaiden liikuntaseuroissa harrastavien nuorten harjoitusvuorot ovat maksuttomia. Yksityisille käyttäjille ulkoliikuntapaikat ovat maksulliset.

Vapaa-aikatoimen lapsi- ja nuorisotyön luonne on ennaltaehkäisevää. Sen tavoitteena on eri toimintojen kautta tukea ja auttaa eri elämänvaiheissa sekä ohjata heitä aktiivisiksi kansalaisiksi ja osaksi toimivaa yhteiskuntaa. Kontaktit ja turvallisen aikuisen läsnäolo on tärkeää.

Nuorisotilat ovat neljässä taajamassa. Nuorisotalotoiminnan tavoitteena on tukea nuorten vapaa-ajan toimintaa, päihteettömyyttä, lisätä nuorten aktiivista osallistumista ja osallistamista sekä tarjota nuorille turvallinen paikka vapaa-ajan viettämiseen. Nuorisotalotoimintaan kuuluvat nuorten illat, 5.- 6.-luokkalaisten iltapäivät, nuorisokahvilat noin joka toinen perjantai, erilaiset tapahtumat sekä bänditilat. Nuorisotalot ovat näkyvillä myös sosiaalisessa mediassa, useimmilta taloilta löytyy mm. facebook ja instagram.

Laukaan kunta on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriön avustusta kolmevuotiseen Haloo Laukaa! - nuorisotiedotuksen kehittämishankkeeseen ajalle 15.8.2016-31.7.2019. Haloo Laukaa! -kehittämishankkeen painopisteenä on nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen käynnistäminen ja kehittäminen. Hanke painottuu nuorten tieto- ja neuvontatyöhön hyödyntäen nuorten osallistamista ja verkkonuorisotyön menetelmiä. Hankkeen päätöskauden tavoitteena on toiminnan juurruttaminen osaksi Laukaan kunnan tieto- ja neuvontapalveluja.

Multamäen leirikeskus tarjoaa mainiot puitteet leiritoiminnalle. Vatti järjestää vuosittain noin 40 eri lasten ja nuorten leiriä koululaisten loma-aikoina. Leireille osallistuu vuosittain 5-15-vuotiaita lapsia noin 700 henkeä. Lasten ja nuorten ohjattuja liikuntakerhoja ja uimakouluja järjestetään kesällä taajamissa ja haja-asutusalueilla.

Koulunuorisotyötä toteutetaan Laukaan ylä- ja alakouluilla. Koulunuorisotyön menetelmiin kuuluvat koulupäivän aikana toteutettava välituntitoiminta, 7-luokkalaisten toimintapäivät ja osana oppilashuoltotyöryhmää toimiminen sekä muu yhteistyö (mm. teemalliset oppitunnit, erilaiset tapahtumat sekä ryhmäytystoiminta). Koulujen kanssa tiiviissä yhteistyössä toteutetaan myös pienryhmätoimintaa, jonka tarkoituksena on tukea koulujen oppilashuollollisia toimenpiteitä. Toiminnan tavoitteena on kehittää elämänhallinnallisia taitoja, saada vertaistukea ja edistää nuoren hyvinvointia. Pienryhmätoimintaa toteutetaan monialaisena yhteistyönä mm. perhetyön ja seurakunnan kanssa. Vuosittainen Elämyksellinen hyvinvointireitti (entinen Päihdeputki) –tapahtuma kiertää vuorovuosin kirkonkylän, Vihtavuoren ja Lievestuoreen taajamissa niin, että jokainen yläkoululainen pääsee kiertämään yläkoulunsa aikana hyvinvointireitin. Tapahtuma toteutetaan yhteistyössä Humanistisen ammattikorkeakoulun, EHYT ry:n, seurakunnan ja kunnan toimijoiden kanssa.

Nuorille järjestetään retki- ja tapahtumatoimintaa ympäri vuoden, mutta erityisesti koulujen loma-aikoina. Retkitoiminta kohdistuu perheille sekä nuorille. Kohteena voi olla mm. huvipuistot, aktiviteettiparkit sekä erilaiset toiveena tulleet kohteet.

Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia kuntalaisia tavoitetaan ja ohjataan liikunnan pariin yhteistyössä terveystoimen kanssa. Kunnossa Kaiken ikää –vertaisohjattuja liikuntaryhmiä on tarjolla kylillä eri puolilla Laukaata.

Erityisryhmien liikunta tarjota senioreille, myös toimintakyvyltään alentuneille senioreille liikuntaa ryhmissä kuntosali, kevennetty jumppa, vesiliikunta ja senioritanssi viikoittain. Muille erityisryhmille pitkäaikaissairaille, liikunta- ja kehitysvammaisille lähinnä vesiliikuntaa viikoittain tuetusti ja ohjatusti. Yhteistyötä koulun harjaantumisopetuksen, mielenterveys poliklinikan, veteraanijärjestön kanssa.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Kirkonkylän koulun yhteyteen valmistuu uusi kamppailulajien sali. Salissa on mattopinta. Sali tarjoaa hyvät harjoittelumahdollisuudet judolle sekä karatelle. Sali tuo myös uusia mahdollisuuksia kehittää terveysliikunnan sekä erityisliikunnan toimintoja.

Leppäveden liikuntapuiston rakentaminen aloitetaan. Ensimmäisessä vaiheessa tehdään tekonurmikenttä ja luistelualueet. Leppäveden liikuntapaikkojen hoitajan määräaikainen tehtävä vakinaistetaan.

Kerhotoimintaa on tarjottu Tiituspohjan taajamassa, Lievestuoreella ja Vehniällä. Tavoitteena on Kerhotoiminnan kehittäminen siten, että kerhoja järjestetään koko Laukaan alueella sivukylät huomioiden. Kerhojen sisällöissä huomioidaan lasten ja nuorten toiveet. Laukaa on yksi kolmesta kunnasta, joka on yhdessä Keski-Suomen liikunnan ja Likesin kanssa kartoittanut ja suunnitellut mahdollisuuksia mielekkääseen harrastustoimintaan jokaiselle lapselle ja nuorelle.

Salien varaamisessa otetaan käyttöön sähköinen järjestelmä.

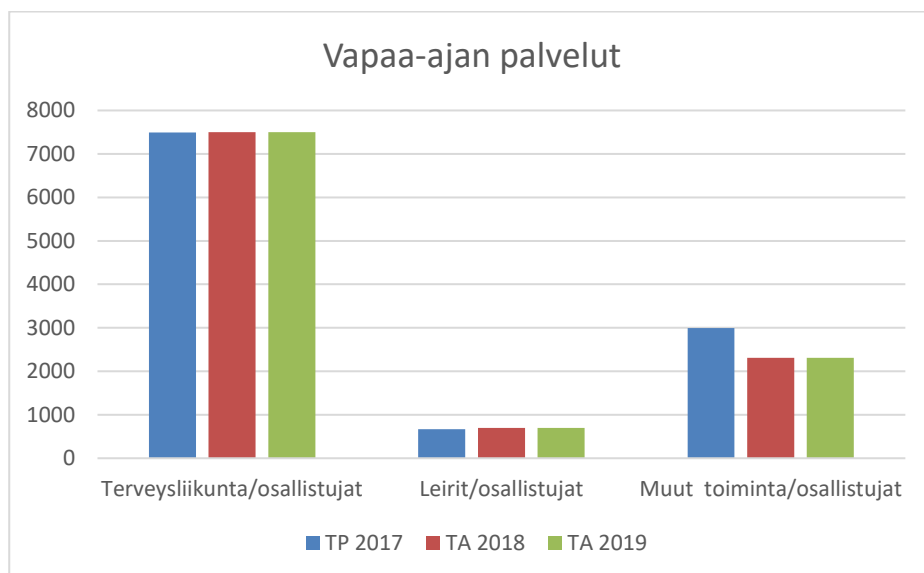
Nuoriso- ja liikuntajärjestöjen avustuksia vähennetään vuodeksi 25%.

Suunnistuksen karttarahasta luovutaan vuodeksi.

Aikuisten sali- ja tilavuokria nostetaan.

Junioreiden pelivuorot tulevat maksullisiksi.

Graafit:

Tunnusluvut:

	TP2017	TA 2018	TA 2019
Vapaa-ajan palvelut			
Hallinto			
Henkilökunta			
Vakinaiset	10,8	11	13

Määräaikaiset (kovalla rahalla) nuorisotalon kerho-ohjaajat, iltavalvojat, latujen ajajat	34	40	40
Kesätyöntekijät, uimaopettajat, leiri- ja urheiluohjaajat	57	80	80
Järjestö avustukset/määrä	30	30	30
Jaetut avustukset/euroa	79039	83000	83000
Terveysliikunta			
osallistuneet/määrä	7496	7500	7500
Leirit			
osallistuneet/määrä	665	700	700
Uimakoululaiset, urheilu- ja kerhotoiminta/käyntikerrat sekä kyläillat ja järjestöpalaverit	2995	3200	3200
Vapaa-ajan tilapalvelut			
Liikuntasalit			
osallistujia/viikko	3100	3300	3300
Urheilukentät, kyläkentät ja jääalueet			
osallistujia/viikko	6965	6650	6650
Kuntosalit			
käyntikerrat/vuosi	23281	25000	25000
Multamäen leirikeskus			
käyttöpäivät/vuosi	255	250	250
Nuorisopalvelut			
Vapaa-aikatalot			
Käyttökerrat/nuorisotoiminta/vuosi	9959	10000	10000
Käyttökerrat, muut/vuosi	21605	24000	24000

2.4.9 Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus

Toiminnan kuvaus:

Laukaan lasten ja nuorten hyvinvointi- ja perhekeskuksessa (Laukaan HyPe) yhdistyvät lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat palvelut hallintorajat ylittäen. Tavoitteena on tarjota saavutettavia ja oikea-aikaisia palveluja matalalla kynnyksellä asiakaslähtöisesti. HyPessä toteutetaan ja kehitetään lasten, nuorten ja perheiden palveluja osana muuttuvaa kunnan toimintaympäristöä ja palvelurakennetta.

Palvelut tuotetaan moniammatillisessa yhteistyössä eri toimijoiden, pääasiassa Laukaan kunnan sivistys- ja perusturvapalvelujen, Keski-Suomen seututerveyskeskuksen, Laukaan seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa. Palveluja toteuttavat myös Jyväskylän perheneuvola ja Jyväskylän seurakunnan perheasiainneuvotelu-keskus. Kolmannen sektorin toimijoita ovat esimerkiksi Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Mielenterveysomaisten keskusliitto FinFami. Yhteistyötä tehdään tiiviisti avointen teemailtojen osalta eri yhteistyökumppaneiden, kuten Keski-Suomen ensi- ja turvakodin kanssa.

HyPen palveluja ovat mm. lääkärin ja psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut, nuorisotyö ja etsivä nuorisotyö, vammaispalvelut, kohdennettu pienryhmätoiminta ja vertaisryhmät, perhevalmennukset, parisuhteen tuen työmuodot, avoimet teemaillat perheille ja nuorille sekä oppilashuollon ja varhaisen tuen palvelut. Keskus tarjoaa tilat myös koulutuksiin, työnohjaukseen ja työryhmien kokoontumiseen. HyPen toimintaa on myös tapahtumien ja tutustumiskäyntien järjestäminen sekä toiminnan esittely. Laukaan HyPen toiminta on herättänyt paikallisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti kiinnostusta.

HyPen toiminnan tavoitteena ovat yhteisten toimintatapojen linjaaminen, päällekkäisen työn välttäminen sekä joustava yhteistyö ja palveluohjaus. Toimintaa toteutetaan fyysisessä tilassa tapahtuvan toiminnan ja verkostomaisen työtteen keinoin. Verkostomaisessa työssä ja jalkautuvilla palveluilla huomioidaan eri taa-
jamien palvelutarpeet. HyPen toiminnassa huomioidaan asiakaskontaktin mahdollisuus myös sähköisin me-
netelmin.

Oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja toteutetaan kolmen kuraattori-psykologi työparin resurs-
silla. Laukaan kunta ostaa Laukaan seurakunnalta Vihtavuoren alueella toimivan kasvatussihteerin henkilö-
resurssista puolet. Kuraattori- ja psykologityön tavoitteena on oppilaiden ja koko koulu- tai oppilaitosyhtei-
sön hyvinvoinnin tukeminen yhteistyössä opettajien ja muun henkilöstön kanssa. Kuraattorit ja psykologit
antavat konsultaatiota sekä osallistuvat oppilashuoltoryhmien kokouksiin ja erilaisiin asiantuntijaryhmiin.
Työhön kuuluvat oppilasryhmätyö, yksilötyö sekä yhteistyö huoltajien ja muun verkoston kanssa. Oppilas-
huollosta on nimetty yksi psykologi HyPen yhteyshenkilöksi moniammatilliseen työhön.

Varhaisen tuen resurssi on Laukaassa pilotoitu työmuoto, joka vakinaistettiin ja siirrettiin kirkonkylän koulun
yksiköstä Lasten ja nuorten hyvinvointikeskuksen tulosityksikköön 1.3.2018. Varhaisen tuen resurssi tarjoaa
terapiaotteella perustason aikuisten ja lasten mielenterveystyötä. Mielenterveystyö kohdentuu varhaisena
tukena myös perheisiin. Välillisessä asiakas- ja mielenterveystyössä työotetta ja työkaluja mallitetaan lapsen
lähiäikuiselle, eli lapsen arjessa toimiville perustason työntekijöille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö avustaa etsivän nuoristyön työmuodon toteutumista Aluehallintoviraston
(AVI) kautta jaettavilla avustuksilla. Etsivä nuorisotyö auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat ilman opis-
kelu-, työkokeilu- tai työpaikkaa. Etsivä nuorisotyö jalkautuu nuorten toimintaympäristöihin ja esimerkiksi
osallistuu vuosittain kutsuntoihin. Toiminta toteutetaan yhteistyössä nuoren kanssa toimivien tahojen
kanssa.

Laukaan lasten ja nuorten hyvinvointi ja perhekeskuksessa alkoi 1.9.2017 Nuorten Laukaa –hanke, joka sai
Aluehallintovirastosta 31.12.2019 mennessä käytettävää jatkorahoitusta. Hankkeessa on työskennellyt yksi
työntekijä. Nuorten Laukaa –hanke on erityisnuorisotyötä, pienryhmätyötä ja muuta kohdennettua työtä ja
teemallista toimintaa toteuttava työmuoto. Työhön kuuluu nuorten vahvan tuen yksilötyö ja työparityö mm.
sosiaalitoimen kanssa. Kehittämistyön keskeisimpiä toimintaympäristöjä ovat HyPe ja moniammatilliset ver-
kostot, Laukaan koulut ja vapaa-ajantoimijat. Nuoret ovat keskeisiä toimijoita toiminnan suunnittelussa, to-
teutuksessa ja arvioinnissa. Hanketta on ollut suunnittelemassa Laukaan nuorisovaltuusto. Hankkeen aikana
teetetty toimijoille suunnattu kyselytutkimus todensi toiminnan tarpeellisuutta ja tavoittavuutta. Erityisnuo-
risotyön tavoitteena on Laukaan lasten ja nuorten elinolojen parantaminen, oikea-aikainen kohdennettu työ,
ongelmien ennaltaehkäisy, yhdenvertaisuus ja nuorten elämänhallinnan parantaminen.

Vuonna 2017 Jyväskylän perheneuvola tarjosi laukaalaisille asiakkaille palvelujaan joka toinen viikko Lau-
kaassa ja muilta osin Jyväskylässä. Syyskuussa 2017 Jyväskylän Perheneuvolan Laukaan palvelupaikka vaihtui
Laukaan kunnantalolta Laukaan HyPelle. Tila sai asiakkailta hyvän vastaanoton ja palvelutarpeen vuoksi
vuonna 2018 laukaalaisten asiointipäivät tuplattiin viikoittaisiksi. Perheillä on ollut edelleen mahdollisuus
asioida Jyväskylän toimipisteessä, mikäli perhe on sitä toivonut esimerkiksi vanhempien työn vuoksi. Myös
tiedetyt työmuodot, kuten ryhmät ja terapiat toteutuvat Jyväskylässä.

Laukaan HyPen tilat sijaitsevat kirkonkylällä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen välittömässä läheisyy-
dessä. Laukaan kunta vuokraa Konneveden Osuuspankin tiloja HyPen toimintaan. Tilat on remontoitu HyPen
toiminnalle sopivaksi ja remonttikulut jaettiin Laukaan kunnan ja Konneveden Osuuspankin kesken. Laukaan
kunnan osalta remonttikuluja jyvitetään osana vuokraa. HyPen tilojen vuokrakustannuksiin osallistuu myös
Keski-Suomen seututerveyskeskus.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Erityisnuorisotyöhön painottuva Nuorten Laukaa –hanke sai AVI:n rahoitusta vuoden 2019 toiminnan toteuttamiseen. Hanke toteutetaan saadun avustuksen ja kunnan omarahoituksen turvin. Hankerahoituksen päätyttyä tavoitteena on vakinaistaa erityisnuorisotyöntekijän kokoaikainen, vakituinen tehtävä vuoden 2019 aikana. Vuoden 2019 talousarvio on rakennettu niin, että avustuksen päättymisen myötä erityisnuorisotyön jatkuminen on turvattu omarahoituksella.

Laukaan kunnan vapaa-aikatoimessa on toiminut kolmevuotinen opetus- ja kulttuuriministeriön avustusta saanut Haloo Laukaa! –kehittämishanke, jonka tavoitteena on nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen käynnistäminen ja kehittäminen. Olennaista on nuorten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen. Hankkeessa on ollut oma nuorten tekijäryhmä, jonka ikähaarukana 12-15 vuotta. Lisäksi hankkeeseen on kuulunut kouluyhteistyö mm. lukion kurssin muodossa sekä viestintään painottuvan kesätoiminnan organisointi. Tavoitteena on, että 31.7.2019 päättyvän Haloo Laukaa! –hanketta voidaan jatkaa vuoden 2019 loppuun saakka.

Etsivässä nuorisotyössä keskeinen työmenetelmä on yksilöohjaus, joka on ollut vakiintunutta jo vuosia. Tehdäväkentän selkiyttämiseksi vuonna 2018 etsivät jakoivat työalueensa, jossa toinen työntekijöistä painottaa työssään koulu- ja nivelvaihteyttä ja toinen työntekijä nuorten aikuisten kanssa tehtävää työtä. Etsivän nuorisotyön vuoden 2019 tavoite on vakiinnuttaa uudet ryhmätoiminnot ja tiivistää yhteistyötä verkosto- ja sidosryhmien kanssa.

Laukaan lasten ja nuorten hyvinvointi- ja perhekeskus on osana sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) vuosina 2016-2018 toteuttamaa Lapsi ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) lapsi ja perhepalvelujen kehittämistyötä. Osana LAPE –muutosohjelmaa Jyväskylän yliopiston perhetutkimuskeskus ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto ovat tehneet vuonna 2018 tutkimusta Laukaan HyPen toiminnasta ja Laukaan lapsi- ja perhepalveluista. Tutkimustuloksia hyödynnetään HyPen toiminnan arvioimisessa ja kehittämisessä.

Vuonna 2018 on kartoitettu Ohjaamo –toiminnan aloitusta Laukaan alueella. Ohjaamo on valtakunnallinen moniammatillinen palvelupiste, joka tarjoaa alle 30-vuotiaille tietoa, neuvontaa ja ohjausta. Palvelutarpeesta- ja rakenteesta riippuen tarjolla voi olla muun muassa opinto-ohjausta, asumisneuvontaa ja TE-palveluja. Ohjaamoja kehitetään osana eri ministeriöiden yhteistyönä ja mukana ovat työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), OKM sekä STM. Vuoden 2019 tavoitteena on selvittää Ohjaamo –toiminnan käynnistäminen Laukaan alueella yhdessä työllisyysyksikön kanssa.

Laukaan kunnan perusturvapalvelut pilotoivat lokakuusta 2018 alkaen kymmenen käyntikerran lyhytpsykoterapian palveluja Laukaassa. Palvelun toteuttaa pilottihankkeena Psykoterapiakeskus Vastaamo. Tavoitteena on oikea-aikainen, tarpeenmukainen ja kohdennettu tuki. Laukaan HyPe on yhteistyökumppanina lyhytpsykoterapian pilotoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa. Asiakkaan palveluun ohjautuminen tapahtuu maksusitoumuksella sosiaalityön ja HyPen alkuarviointitiimien kautta. Laukaan HyPen toimitiloja hyödynnetään Vastaamon tuottaman lyhytpsykoterapian jalkauttamisessa Laukaaseen.

Keskeiset tunnusluvut

HyPen ryhmämuotoisen toiminnan asiakkaat

	TA2019
HyPen teemalliset nuorten illat	900 käyntiä
Erityisnuorten illat	80 käyntiä
HyPen teemalliset avoimet illat perheille ja vanhemmille	180 käyntiä
Nuorten kohdennetut ryhmät/pienryhmät	680 käyntiä
Aikuisten kohdennetut pienryhmät	230 käyntiä
Perhevalmennus	320 käyntiä

Nuorten tieto- ja neuvontatyön nuorten tekijäryhmän kokoontumiset	80 käyntiä
HyPen toimijoiden oppitunnit kouluilla	1500 tavoitettua oppilasta

Asiakastapaamiset yksilö, parisuhde ja perhetyössä

	TA2019
Varhaisen tuen asiantuntijan asiakastyö mm. koulut, päiväkodit ja HyPe	Tuki, terapia yksilö/perhe/ryhmä 250 asiakaskontaktia Tuki, työssä jaksaminen, konsultaatio 360 asiakaskontaktia Avoimet tilaisuudet (mm. vanhempainillat, koulutukset) 770 asiakaskontaktia Välitön tai välillinen asiakastyö (sisältää konsultaatiot ja koulutukset valmisteluineen) 30 h/viikko, muu verkostotyö 8 h/viikko
Etsivän nuorisotyön yksilötapaamiset	90 ohjautunutta asiakasta, 750 tapaamista
Perhetyö HyPellä	120 tapaamista
Eriyisnuorisotyö	20 ohjautunutta asiakasta, 220 tapaamista
Psykiatrinen sairaanhoitaja, Keski-Suomen seututerveyskeskus	500 tapaamista, 25 tuntia viikossa suoraa tai välillistä asiakastyötä
Terveysneuvonnan ja perhekeskuksen lääkäri, Keski-Suomen seututerveyskeskus	16 tuntia viikossa HyPellä tehtävää asiakastyötä ja verkostotyötä
Jyväskylän Perheneuvola	180 asiakasta (perheet/pariskunnat/vanhemmat, Lastentutkimuslinikka)
Jyväskylän seurakunnan perheasiainneuvottelukeskus	7 pariskuntaa, 20 tapaamista HyPellä

2.5 Tekniset palvelut

2.5.1 Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

TALOUS	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	Muutos 2018 - 2019	
1 000 euroa				euroa	%
Hallinto, suunnittelu- ja paikkatietopalvelut	217,7	116,5	92,1	-24,4	-0,2
Yhdyskuntatekniset palvelut	410,5	292,0	323,1	31,1	0,1
Tilapalvelu	9 430,4	10 704,7	11 085,4	380,7	0,0
Ruoka- ja puhtauspalvelut	4 341,2	4 341,7	4 398,4	56,7	0,0
Ympäristövalvonta	801,3	848,0	848,0	0,0	0,0
Toimintatulot	15 201,1	16 302,9	16 747,0	444,1	0,0
Hallinto, suunnittelu- ja paikkatietopalvelut	2 597,7	2 882,1	2 989,7	107,6	0,0
Yhdyskuntatekniset palvelut	1 771,3	1 697,9	1 621,3	-76,6	0,0
Tilapalvelu	6 542,6	6 995,2	7 475,4	480,2	0,1
Ruoka- ja puhtauspalvelut	3 855,9	4 163,8	4 280,4	116,6	0,0
Ympäristövalvonta	1 302,6	1 365,0	1 453,8	88,8	0,1
Toimintamenot	16 070,1	17 104,0	17 820,6	716,6	0,0
Hallinto, suunnittelu- ja paikkatietopalvelut	-2 380,0	-2 765,6	-2 897,6	-132,0	0,0
Yhdyskuntatekniset palvelut	-1 360,8	-1 405,9	-1 298,2	107,7	-0,1
Tilapalvelu	2 887,8	3 709,5	3 610,0	-99,5	0,0
Ruoka- ja puhtauspalvelut	485,3	177,9	118,0	-59,9	-0,3
Ympäristövalvonta	-501,3	-517,0	-605,8	-88,8	0,2
Toimintakate	-869,0	-801,1	-1 073,6	-248,2	0,3
Toiminnalliset tavoitteet:					
Hallinto- suunnittelu- ja paikkatietopalvelut:					
1. Tiedonohjaussuunnitelman laatiminen palvelualueen eri yksiköissä sähköiseen arkistointiin siirtymistä varten.					
Yhdyskuntatekniset palvelut:					
1. Rakennetaan uusia tonttikatuja sekä teollisuusalueita hyväksytyn talousarvion puitteissa.					
2. Jatketaan vanhojen katujen saneerauksia ja uusien kevyen liikenteen väylien rakentamisia.					
3. Kehitetään Kirkonkylän satamaa ja saneerataan pienvenesatamia.					
4. Kehitetään Laukaan vetovoimaisuutta panostamalla puistoihin ja yleisiin alueisiin.					

5. Parannetaan katujen kuivatuksia katujen kantavuuksien parantamiseksi ja routavaurioiden vähentämiseksi.

Tilapalvelu:

1. Tilapalvelun roolia rakennuttamis- ja kiinteistönpitopalveluiden tilaaja- sekä asiantuntijaorganisaationa vahvistetaan organisaatiomallin selkeyttämisellä sekä toimenkuvia terävöittämällä. Uusi organisaatiomalli otetaan käyttöön viimeistään 1.1.2019.
2. Palvelutuotanto-organisaatiota vahvistetaan henkilöstösuunnitelman ja talousarviovarausten mukaisesti.
3. Kuntalan hankesuunnitelma viedään loppuun.
4. Vihtavuoren koulukeskuksen rakennusurakka alkaa alkukesästä 2019.
5. Koulunmäen rakennusurakka alkaa kesän 2019 aikana.
6. Lievestuoreen koulun vanhan rakennuksen purku-urakka sekä pihatyöt valmistuu vuoden 2019 aikana.
7. Tilapalvelun asiakastyytyväisyyskysely järjestetään niin kiinteistöjen käyttövastaaville, kuin hankekohtaisille yhteistyökumppaneillekin. Tavoitetaso 3,5 asteikolla 1-5.

Ympäristövalvonta:**Rakennusvalvonta**

1. Rakennuslupa-arkiston digitointia ja sähköistämistä jatketaan.
2. Sähköisen lupa-asiointi otetaan käyttöön.
3. Rakennusjärjestyksen hyväksymiskäsittely.
4. Kiinteistöveroprojektin jatkaminen.

Ympäristönsuojelu

1. Ympäristö- ja maa-ainesluvut valmistellaan niin, että kunnanlupakäsittely kestää enintään 6 kuukautta.
2. Valitusasiat käsitellään viivytyksettä.
3. YSL:n 168 §:n mukaista säännöllistä ja maksullista valvontaa jatketaan.
4. Haja-asutusalueiden kiinteistöjen jätevesihuollon neuvontaa jatketaan.
5. Vesi- ja viemärilaitosten toiminta-alueiden kiinteistöjen liittymiskehotuksia verkostoihin jatketaan.
6. Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen saatetaan loppuun.
7. Huolehditaan siitä, että ympäristön- ja luonnonsuojelu, kuten esimerkiksi pohjavesien suojeleminen ja muut suojelualueet otetaan huomioon kunnan päätöksenteossa.

Ympäristöterveydenhuolto

1. Ympäristöterveyslautakunta tuottaa Laukaan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelle lakisääteiset toimialan viranomaispalvelut. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään erityistä huomiota asiakaslähtöisyyteen ja taloudelliseen toimintatapaan. Lupa- ja valvontatoimet toteutetaan lakien ja asetusten puitteissa niin, että ei synny tarpeetonta muutoksenhakua ja mahdollisissa valitustapauksissa viranomaisen päätös kestää oikeudellisen tarkastelun. Palvelujen tuotannossa toimitaan kunnanhallituksen antaman talousraamin puitteissa.

Tekninen lautakunta**Toiminta-ajatus:**

Teknisen lautakunnan toiminta-ajatuksena ja tavoitteena on kehittää ja rakentaa kunnan infraa, rakentaa ja ylläpitää laadukkaita toimitiloja eri hallintokuntien käyttöön. Tarjota ruoka- ja puhtauspalveluja kunnan eri toiminnoille. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään huomioita suunnittelun ja rakentamisen laatuun sekä asiakaslähtöiseen toimintatapaan.

Painopistealueet:

Yhdyskuntatekniikan yksikön painopiste on vuonna 2019 edelleen yhdyskuntatekniikan kunnossapidon, sekä rakentamisen kehittämisessä. Yhdyskuntateknisiä investointeja kohdistetaan merkittävästi myös peruskorjauksiin. Tilapalvelussa kunnossapitorahoja kohdistetaan pääasiallisesti sisäilmakorjauksiin. Vuoden 2019 aikana rakennuttamisen painopiste on suurissa Vihtavuoren ja Laukaan kirkonkylän kouluhankkeissa.

Avustukset:

Tekniset palvelut	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa	%
Avustukset ja yhteistoimintaosuudet	2 029 230	2 274 490	2 348 440	73 950	3,3
Avustukset yhteisöille	220 800	330 000	322 290	-7 710	-2,3
Vesihuoltoavustukset	0	100 000	80 000	-20 000	-20,0
Vesistöjen kunnostusavustus	0	0	20 000	20 000	0,0
Yksityistieavustukset	159 990	160 000	130 000	-30 000	-18,8
Palvelu- ja asiointiliikenne	60 810	70 000	62 290	-7 710	-11,0
Yhteistoimintaosuudet	1 808 430	1 944 490	2 026 150	81 660	4,2
Keski-Suomen pelastuslaitos	1 466 510	1 459 490	1 530 990	71 500	4,9
Joukkoliikenne	341 920	485 000	472 900	-12 100	-2,5

Uutena avustuksena vuodelle 2019 otetaan käyttöön vesistöjen kunnostusavustus. Avustuksen myöntämisperiaatteet ovat samat kuin vesihuoltoavustuksessa. Avustus on enintään 20 % toteutuneista kustannuksista ja sitä maksetaan enintään talousarvioon varatun määrärahan puitteissa. Vesistön kunnostusavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeelle on myönnetty Ely-keskuksen avustusta. Avustuksen määräraha katetaan vähentämällä vesihuoltoavustusten määrärahaa 80.000 euroon. Vesihuoltoavustuksia on viime vuosina haettu harvakseltaan. Vesihuoltoavustuksien määrärahassa on myös varauduttu vesihuollon selvitystarpeisiin.

2.5.2 Hallinto, suunnittelu- ja paikkatietopalvelut

Toiminnan kuvaus**Tekninen hallinto ja suunnittelu:**

Hallinto- ja suunnittelupalvelujen tuottaminen osaston eri yksiköille. Asiakaspalvelu teknisten palvelujen toimialaan kuuluvissa asioissa.

Joukkoliikenne

Jyväskylän kaupunkiseudun joukkoliikenne käsittää Jyväskylän, Laukaan ja Muuramen paikallisliikenteen. Hallinnollisesti työ hoidetaan Jyväskylän kaupungin henkilökuljetusyksikössä ja asioista päättää joukkoliikennejaosto, jonka seitsemästä jäsenestä kaksi on Laukaan kunnan valitsemia luottamushenkilöitä.

Vuonna 2019 joukkoliikenteessä olennaisiin muutoksiin kuuluu waltti- lippu- ja maksujärjestelmän käytön laajentuminen Ely:n kilpailuttamaan sopimusliikenteeseen ja markkinaehtoiseen liikenteeseen. Vuoden 2019 liikenteen asiakastulot ja liikenteestä maksettavat korvaukset on arvioitu loppuvuoden 2017 ja alkuvuoden 2018 toteutuneiden kustannusten mukaisina. Joukkoliikenteen matkamäärien arvioidaan kaupunkiseudulla

kasvavan noin 4,5 prosenttia. Lippu- ja maksujärjestelmiä koskevan lakisääteisen tunnistepohjaisuuden vaatimukseen varaudutaan waltti-lippu- ja maksujärjestelmän vuosille 2018–21 jakautuvissa kehittämiskustannuksissa.

Laukaan kunnan Jyväskylän kaupungille maksama yhteistoimintaosuus koostuu hallintokustannuksista ja liikennöinnin kustannuksista. Hallintokustannuksiin luetaan Jyväskylän henkilökuljetusyksikön kustannukset, seudullisen asiakaspalvelupisteen kustannukset, viestintä – ja markkinointikulut, seudulliset kehityshankkeet ja projektit. Nämä kulut jaetaan kuntien asukasluvun (Laukaa 11,3 %) perusteella.

Linjan 41 (Jyväskylä-Peurunka-Jyväskylä) liikennöinnin siirtyminen kesäkuussa 2018 Jyväskylän seudullisen joukkoliikenteen hallinnoimaksi, ylläpitämäksi ja kustantamaksi toiminnaksi mahdollistaa sen, että seudullisen joukkoliikenteen kustannukset voidaan vuonna 2019 jakaa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kunta-laisten matkustuksen (lipputulojen) suhteessa. Tähän saakka jakoperuste on perustunut arvioon liikenteen määrästä.

Laukaan maksuosuudeksi seudullisen joukkoliikenteen kustannuksista vuonna 2019 arvioidaan 472 900. Kunnan kustannukset laskevat noin 12 400 eurolla, taustalla muuttunut matkustustoteuma. Muutosta ennakointiin jo vuoden 2018 talousarviossa, jolloin kunnanjoukkoliikenteen kustannukset nousivat huomattavasti.

Seudullinen joukkoliikenne käsittää Laukaan alueella paikallisliikenteen Jyväskylästä Peurunkaan ja Lievestuorelle. Muu osa Laukaan liikenteestä on Ely-keskuksen alaisuudessa hoidettavaa seutuliikennettä.

Palvelu- ja asiointiliikenne on kunnan sisäistä liikennettä, jonka kustannuksista kunta vastaa. Kunnan asiointi- ja palveluliikennettä ajetaan viidellä reitillä (Vehniä, Pohjois-Laukaa, Tarvaala, Vihtiälä ja Puttola – Lievestuore) kerran viikossa. Puttola-Lievestuore reitti ajetaan Lievestuore – Laukaa –linjan yhteydessä. Reiteillä on käyttäjiä 3-4 henkilö / matka. Kyliltä kirkonkylälle ajettavien reittien kustannuksiin varataan talousarvioon 24.000 euroa.

Lievestuore – Laukaa -reittiä ajetaan arkisin kuusi vuoroa päivässä. Linjalle saadaan valtionapua 38 % kustannuksista, jonka jälkeen kunnan liikennöintikustannusten on arvioitu olevan 62.290 euroa vuodessa. Linjalla on käytössä waltti -korttijärjestelmä ja sen mukaiset taksat ja etuudet.

Paikkatietopalvelut

Paikkatietopalvelut -yksikkö ylläpitää asemakaavan pohjakarttaa ja johtokarttaa sekä tuottaa laadukasta kartta- ja paikkatietoaineistoa kunnan eri yksiköiden, sidosryhmien ja kuntalaisten käyttöön. Maastomittauksia ja tarvittavia maaperätutkimuksia tehdään kunnan omia tarpeita (infrarakentaminen, kiinteistönmuodostus, kaavoitus), rakentamisen ohjaamista (rakennuspaikkojen merkintä) ja maa-aineslupien valvontaa varten. Paikkatietopalvelut valvoo Laukaan ja Konneveden kuntien alueella suoritettavia kaavoitusmittauksia ja hyväksyy asemakaavojen pohjakartat. Työtilanteen salliessa, maastomittauspalveluita tarjotaan myös kuntalaisille ja sidosryhmille, erillistä korvausta vastaan.

Paikkatietopalvelut valvoo yhdessä ympäristölupaviranomaisen kanssa maa-aineistenottoa. Lisäksi yksikkö vastaa kuntarekisteri- ja paikkatietojärjestelmässä olevan aineiston ylläpidosta ja kehittämisestä sekä ohjelmistoympäristön toimivuudesta ja kehittämisestä omalta osaltaan.

Painopistealueet:

Toimintatapoja sekä rekisteri- ja kartta-aineistoja parannetaan jatkuvasti päivittäisen työskentelyn ohessa sekä erilaisten projektien avulla, joissa paikkatietopalvelut ovat oleellisissa roolissa tukipalvelun muodossa. Toiminnan tavoitteena on ajantasainen ja luotettava aineisto, joka edellyttää, että kuntarekisterien ylläpitoon liittyvät tehtävät tehdään reaaliajassa. Tavoitteena on niin ikään saada valmiin aineiston käyttömahdollisuuksia yhä laajemmin joukon tietoisuuteen. Laukaan Vesihuolto Oy:lle tilaustyönä tehtävän johtokartta-aineiston ajantasaistaminen ja aineiston tarkkuuden parantaminen jatkuu edelleen.

Toiminnalliset muutokset:

Eri kehittämisprojektien eteenpäin jouduttaminen vaatii lisää resursseja myös paikkatietopalveluilta. Näitä ovat mm. Laukaan Vesihuolto Oy:n johtotietojen tarkemittaukset sekä Rekisterit kuntoon-hanke. Kahdelle seuraavalle kaudelle ehdotetaan määräaikaisen kartoittajan palkkaamista kartoitus- ja kartastotyön tekijäksi, joka edellyttää myös laitehankinnan tekemistä. Paikkatietopalvelut alkaa hyödyntää pistepilvi- ja ilmapäätietopalveluita ensi kaudella tuotanto käytössä.

Pelastustoimi

Pelastustoimen kuntien maksuosuudet nousevat keskimäärin 4,8 prosenttia. Pelastustoiminnan osalta tilikauden alijäämä on 1,78 milj. euroa. Perusteluna alijäämäiselle talousarviolle on pelastuslaitoksen taseessa vuoden 2017 tilinpäätöksessä oleva kumulatiivinen ylijäämä, joka kuntien allekirjoittaman yhteistoimintasuhteen mukaisesti otetaan huomioon seuraavan vuoden talousarviossa. Laukaan maksuosuus vuodelle 2019 on 1.530.994 euroa. Nousua suhteessa vuoteen 2018 on 71.508 euroa, eli 4,9 %.

2.5.3 Yhdyskuntatekniset palvelut

Toiminnan kuvaus:

Yhdyskuntateknisten palveluiden toiminta koostuu asukkaita ja elinkeinoelämää palvelevan liikenneturvallisen katuverkon rakentamisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä kokonaistaloudellisesti järkevällä tavalla sekä palveluiden tuottamisesta kilpailukykyisesti ja laadukkaasti.

Ylläpidetään viihtyisää ja turvallista toimintaympäristöä kaikenikäisille kuntalaisille ja luodaan myönteistä kuntakuvaa. Yhdyskuntateknisten palveluiden yksikkö tuottaa kunnan sisäisiä varastopalveluita edullisesti ja täydentää urakoitsijoiden tuottamia palveluita kunnan omalla konekalustolla, sekä ylläpitää laadukkaita ja edullisia satamapalveluita.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen

Yhdyskuntatekniikan hallintoa hoidettiin vielä alkuvuonna väliaikaisin järjestelyin. Väliaikaisjärjestelyt liittyvät Laukaan vesihuolto Oy:n ja yhdyskuntateknisten palveluiden väliseen tehtävänjakoon. Keväällä kunnan palveluksessa aloitti uusi yhdyskuntatekniikan päällikkö ja väliaikaiset järjestelyt purettiin.

Kunnossapidossa uuden organisaatiomallin käyttöönotto.

Tunnusluvut

Suoritteet	TA2017	TA2018	TA2019
Puistot	185 ha	185 ha	185 ha
Uimarannat	22 kpl	22 kpl	22 kpl
Yhteiskeräyspisteitä	-	-	-
Venepaikat	680 kpl	680 kpl	712 kpl
Veneilyväylät	30 km	30 km	30 km
Kadut	105 km	106 km	107 km
Valaistus	87 km	88 km	89 km
Yksityistie	405 km	405 km	405 km

Yksityistieasiat:

Yksityistieiden avustukset vuonna 2019 jaetaan vahvistettujen jakoperusteiden mukaisesti. Muutoksia yksityistieiden tietoihin päivitetään tarvittaessa.

Yksityistieasioita kunnassa hoitaa tiejaosto, jonka sihteerinä toimii katurakennusmestari.

Vuoden 2019 alusta yksityistieläkiin tulee muutos ja sen myötä yksityistieasioiden käsittelyyn tulee muutoksia. Yksityistieasiat siirtyvät mahdollisesti kunnilta maanmittaustoimistoille maakuntauudistuksen yhteydessä. Kunnan myöntämiin kunnossapitoavustuksiin muutoksen ei oleteta vaikuttavan.

2.5.4 Tilapalvelut

Toiminnan kuvaus:

Tilapalvelujen tulosityksikkö vastaa kunnan suorassa omistuksessa olevan rakennuskannan tilahallinnasta. Tilapalvelu jakautuu neljään eri tulospaikkaan; kiinteistönhoito, kiinteistöjen kunnossapito, rakennuttaminen sekä tilahallinta.

Kiinteistönhoidon tulospaikka vastaa rakennetun kiinteistöomaisuuden elinkaaren aikaisista hoito- ja huoltotehtävistä sekä huolehtii perustehtäviensä lisäksi energianhallinnan tehtävistä, rakennusautomaatiosta, turvallisuustehtävistä sekä kiinteistönhoidon asiantuntijapalveluista. Palvelutuotannon muuttuvien tarpeiden vuoksi osa tilapalvelun vastuulle kuuluvista kiinteistönhoidon palveluista toteutetaan ostopalveluna.

Kiinteistöjen kunnossapidon tulospaikan pääasiallinen vastuu on huolehtia rakennusten elinkaaren aikaisista korjaustehtävistä. Tämän lisäksi tulospaikka toteuttaa muiden palvelualueiden tilaamia toiminnallisia muutostarkoituksia ja pienimuotoisia investointihankkeita. Oman henkilöstön lisäksi kunnossapidon tehtäviä hoitavat vuosisopimusurakoitsijat. Vuosisopimusurakoitsijoita on rakennusteknisten töiden, sähkötöiden sekä LVIA –töiden erikoisaloille.

Rakennuttamisen yksikön pääasiallinen vastuu on huolehtia sekä vastata teknisen asiantuntijan roolissa talonrakennusinvestointihankkeiden hankesuunnitteluvaiheesta sekä rakennuttajan roolissa hankkeen toteutuksesta: suunnittelun ohjauksesta aina takuuajan loppuun saakka. Rakennuttamistehtävät hoidetaan talouden reunaehtoja kunnioittaen. Rakennushankkeen suunnitteluvaiheessa elinkaarikustannukset optimoidaan tarkoituksenmukaisiksi ja rakentamismääräyksien noudattamisesta huolehditaan. Valinnoilla pyritään tilojen terveellisyyteen, turvallisuuteen, muuntojoustavuuteen ja monikäyttöisyyteen.

Laukaan kunnan kiinteistöomaisuuden keskitetty tilahallinta ja vuokraustoiminta sekä kunnan sisäilma-asioiden koordinointi muodostavat tilahallinnan tulospaikan keskeisimmät tehtävät. Tilapalvelun taloushallinta-, tiedottamis- ja asiakaspalvelutehtäviin liittyvät kokonaisuudet kuuluvat myös tulospaikan tehtäviin.

Tilakustannusmuutosten ja palveluverkon kehittymisen näkökulmasta suurimpia muutoksia vuonna 2019 ovat Satavuon ja Lievestuoreen koulurakennusten täysi toimintavuosi ja siitä aiheutuvat tilakustannukset perusturvalautakunnan osalta.

Sivistyspalveluiden palvelualueen tila- ja palveluverkon uudistamishankkeet ja kustannusvaikutukset vuodelle 2019 toteutuvat siten, että Satavuon koulu sekä Lievestuoreen koulu ovat toiminnassa ensimmäisen täyden vuoden, Vihtavuoren koulun rakennussuunnittelu valmistuu tammikuussa 2019 ja varsinaiset rakennustyöt alkavat alkukesästä 2019. Koulunmäen rakennussuunnittelu valmistuu keuhattalvella 2019 ja rakennustyöt käynnistyvät kesän aikana 2019. Näiden lisäksi Vihtavuoren koulukeskuksen sekä Sydän-Laukaan koulun käyttöön hankittujen tilaelementtirakennusten vuokrakustannukset vaikuttavat koko vuoden 2019 sivistyspalveluiden palvelualueen käyttötalouteen. Laukaan Kirkonkylänkoulun E-rakennuksen liikuntatila otetaan kokonaisuudessaan käyttöön.

Tilapalvelun hallinnoima tilavuokrajärjestelmän sisäinen vuokra koostuu kiinteistön ylläpito- ja pääomakustannuksista (uudisrakennuksessa ylläpitovuokran osuus noin 25 % ja pääomavuokran 75 %). Ylläpitovuokra sisältää hallinnon, kiinteistönhoidon, normaalin kunnossapidon, energiat sekä puhtauspalvelut läpilaskutuksena. Tilapalvelun talousarvion laadintavaiheessa on sisäisten vuokrien keskimääräisenä ylläpitokustannuksena käytetty talousarvion laadintaohjeessa mainittua 7,59 euroa/htm2 yksikköhintaa.

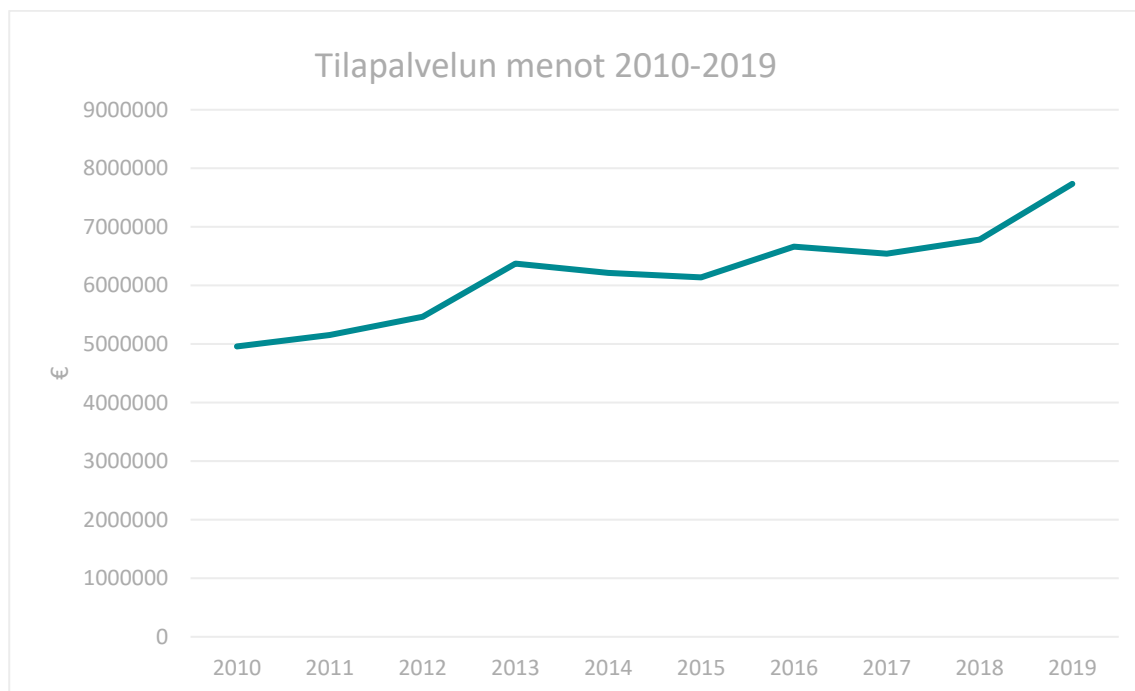
Kiinteistökohtaisen pääomavuokran osuus määräytyy poistosuunnitelmaan perustuvana tasapoistona vuositain. Sisäisessä laskutuksessa pääoman korko on 0 %. Kunnan ulkopuolisille toimijoille vuokrattaessa pääoman korko määritellään tapauskohtaisesti ja se on 2-4 %, jotta vuokrahinnoittelu vastaa markkinahintaa.

Tilapalvelun toimintakatteen rakentuminen esitetään grafiikkamuodossa.

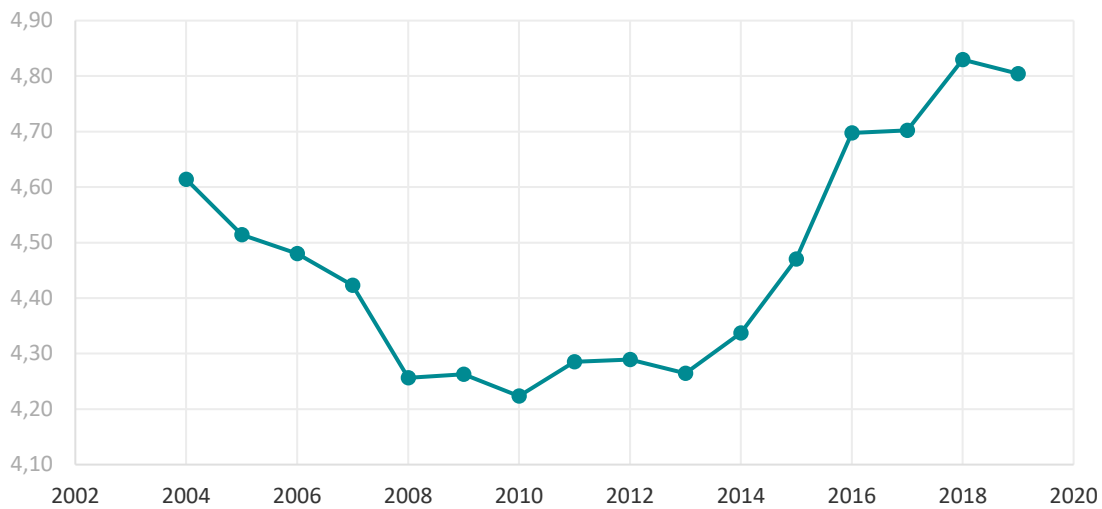
Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

1. Tilapalvelun roolia rakennuttamis- ja kiinteistönpitopalveluiden tilaaja- sekä asiantuntijaorganisaationa vahvistetaan organisaatiomallin selkeyttämällä sekä toimenkuvia terävöittämällä. Uusi organisaatiomalli otetaan käyttöön viimeistään 1.1.2019.
2. Palvelutuotanto-organisaatiota vahvistetaan henkilöstösuunnitelman ja talousarviovarausten mukaisesti.
3. Kuntalan hankesuunnitelma viedään loppuun.
4. Vihtavuoren koulukeskuksen rakennusurakka alkaa alkukesästä 2019.
5. Koulunmäen rakennusurakka alkaa kesän 2019 aikana.
6. Lievestuoreen koulun vanhan rakennuksen purku-urakka sekä pihatyöt valmistuu vuoden 2019 aikana.
7. Energiainvestointeina jatketaan öljylämmityskohteisiin lämmitysjärjestelmä uudistuksia.
8. Rakennusten kunnossapidon määrärahaa kohdennetaan korjausvelan poistamisen lisäksi myös sisäilmaolosuhteiden parantamiseen.
9. Kuhankoskella ja Vihtavuoren koululla otetaan käyttöön pellettilämmitysjärjestelmät ulkopuolisen toimijan tarjoamana, jolta kunta ostaa lämmön.
10. Tilapalvelun asiakastytyväisyyskysely järjestetään niin kiinteistöjen käyttövastaaville, kuin hankekohtaisille yhteistyökumppaneillekin. Tavoitetaso 3,5 asteikolla 1-5.
11. Vuokratulot pienenevät noin 240.000 euroa, Kuhankosken alueella toimineen maahanmuuttajanuorten asuntolatoiminnan päättyessä sekä kirkonkylän terveysaseman vuokratuottojen jäädessä ennakoidusta.

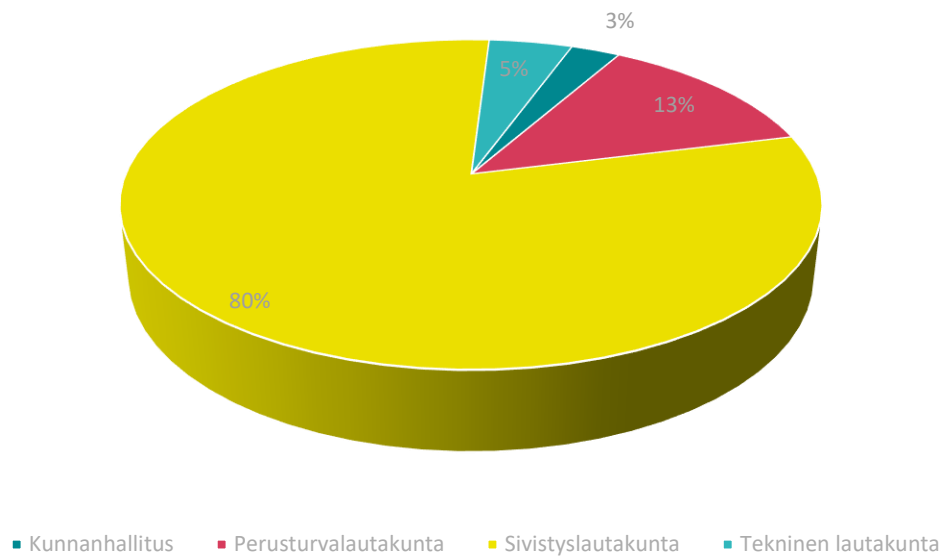
Graafit:

Tilamäärien kehitys Kem2/asukas 2004-2019

Sisäiset vuokrat v. 2019

Tunnusluvut:

TILAPALVELUN TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TA 2019
TALOUS			
Tilapalvelun menot €	6 542 573	6 779 730	7 475 350
Tilapalvelun tulot €	9 430 412	10 489 240	11 085 370
Käyttökate €	2 887 839	3 731 650	3 643 220
Poistojen kattamisprosentti %	97,7	117,5	107,5
 Energian kulutus Mwh			
Tilapalvelun menot yhteensä €/hum2	7,12	7,08	7,56
- hallinto €/hum2/kk	1,45	1,59	2,37
- kiinteistönhoito €/hum2/kk	0,79	0,81	0,78
- ulkoalueet €/m2/kk	0,19	0,24	0,23
- energiat €/hum2/kk	1,82	1,95	1,82
- kunnossapito €/hum2/kk	1,32	1,09	0,94
- puhtauspalvelut €/hum2/kk	1,56	1,39	1,41
 TILAMÄÄRÄT			
sisäisesti vuokratut hum2	59 144	62 804	63 611
ulos vuokratut hum2	11 852	12 339	11 165
tyhjät tilat hum2	5 563	4 632	7 647
vuokrausaste %	92,7	94,2	90,7
 TILOJEN KÄYTÖN TEHOKKUUS			
Tilapalvelun hum2/asukas	4,03	4,14	4,29
Muiden hum2/asukas	0,19	0,18	0,17
 INVESTOINNIT			
talonrakennusinvestoinnit M€	10,5	9,6	11,1
talonrakennusinvestoinnit €/asukas	553	498	578

2.5.5 Ruoka- ja puhtauspalvelut

Toiminnan kuvaus:

Ruoka- ja puhtauspalvelut tuottavat kunnan eri yksiköille sekä kunnan toimintaan liittyville ulkopuolisille asiakkaille tilojen käyttötarkoituksen mukaisen puhtaustason sekä ravitsemussuosituksen mukaiset ruokapalvelut.

Ruoka- ja puhtauspalveluiden talousarvio on laadittu siten, että toimintatuotot kattavat toimintakulut, pois-
tot ja vyörytykset.

Vuodelle 2019 perusturvapalveluiden yksikköhintoja korotetaan toiminnallisten järjestelyiden vuoksi. Sata-
vuon koulu – päiväkodin yksikköhintoihin on arvioitu lähiruoan osuus. Ruokapalveluyksikön hinnoittelun mu-
kaisesti muissa kuin edellä mainituissa samaan toimialaan kuuluvissa yksiköissä yksikköhinta on sama. Elin-
tarvikemäärärahoja on korotettu lähiruoan ja kotimaisten elintarvikkeiden käytön lisäämiseksi. Ruokapalvelu
osallistuu yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa ”Varhaiskasvatuksen ruokailusuositus ja ruokakasvatuksen ke-
hittämishankkeeseen”.

Ruoka- ja puhtauspalveluiden toiminnassa ei merkittäviä muutoksia.

Siivouksen oman työn ja ostopalvelun suhde sama kuin vuonna 2018. Oman työn osuus 60 % ja ostopalvelun
40 %.

Ruokapalvelun asiakastytyväisyyden mittaaminen.

Tunnusluvut:

	TP 2017	TA2018	TA2019
Ateriasuoritteet	928 383	976 000	
Ateriat (kpl)			
Koulu			676 000
Päiväkot			136 000
Kokopäivälaitokset			92 000
Muut			20 000
Toimintakulut € / ateria	2,53	2,72	
Annoshinnat (€)			
Alakoulu			2,40
Satavuon koulu			4,00
Yläkoulu			3,00
Päiväkot			4,10
Satavuon päiväkot			7,00
Kokopäivälaitokset (vuorokausihinta)			16,90 – 17,50
Siivottavat neliöt	54 700	56 600	59 700
Siivouksen hinta € / m2 / vuosi	25,68	22,65	23,68

2.5.6 Ympäristövalvonta

Lupalautakunta

Toiminta-ajatus:

Lupalautakunnan toiminta-ajatuksena ja tavoitteena on myöntää lupia ja valvoa lakien ja asetusten puitteissa kunnan alueella tapahtuvaa rakentamista, maa-aineksen ottamista ja ympäristöluvan varaista toimintaa. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään huomioita avoimeen ja vuorovaikutteiseen suunnitteluprosessiin sekä asiakaslähtöiseen toimintatapaan.

Painopistealueet:

Rakennusvalvonnan tulosityksikön toiminnan painopisteenä on kehittää lupakäsittelyä ja valvontaa joustavammaksi sekä jatkaa rakennuslupa-arkiston digitointia. Lisäksi sähköistä asiointia kehitetään. Toiminnan painopisteenä on myös jatkuvasti uudistuva lainsäädäntö ja rakentamista koskevien uudistuneiden asetusten aiheuttamat muutokset viranomaistyöhön, lupakäsittelyyn ja -valvontaan.

Ympäristönsuojelun tulosityksikön toiminnan painopistealueina ovat ilmastonsuojelusuunnitelman päivittäminen ja pohjavesien suojelusuunnitelmien uusiminen. Lisäksi kunnan ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen saatetaan loppuun.

Toiminnalliset muutokset:

Uuden kuntarekisteri- ja paikkatietojärjestelmän myötä toimintatapoja ja sähköistä palvelutarjontaa kehitetään ja tehostetaan. Ympäristönsuojelussa toteutetaan ympäristölupien säännöllistä maksullista valvontaa, jonka tiheys määritetään riskiperusteisesti.

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus:

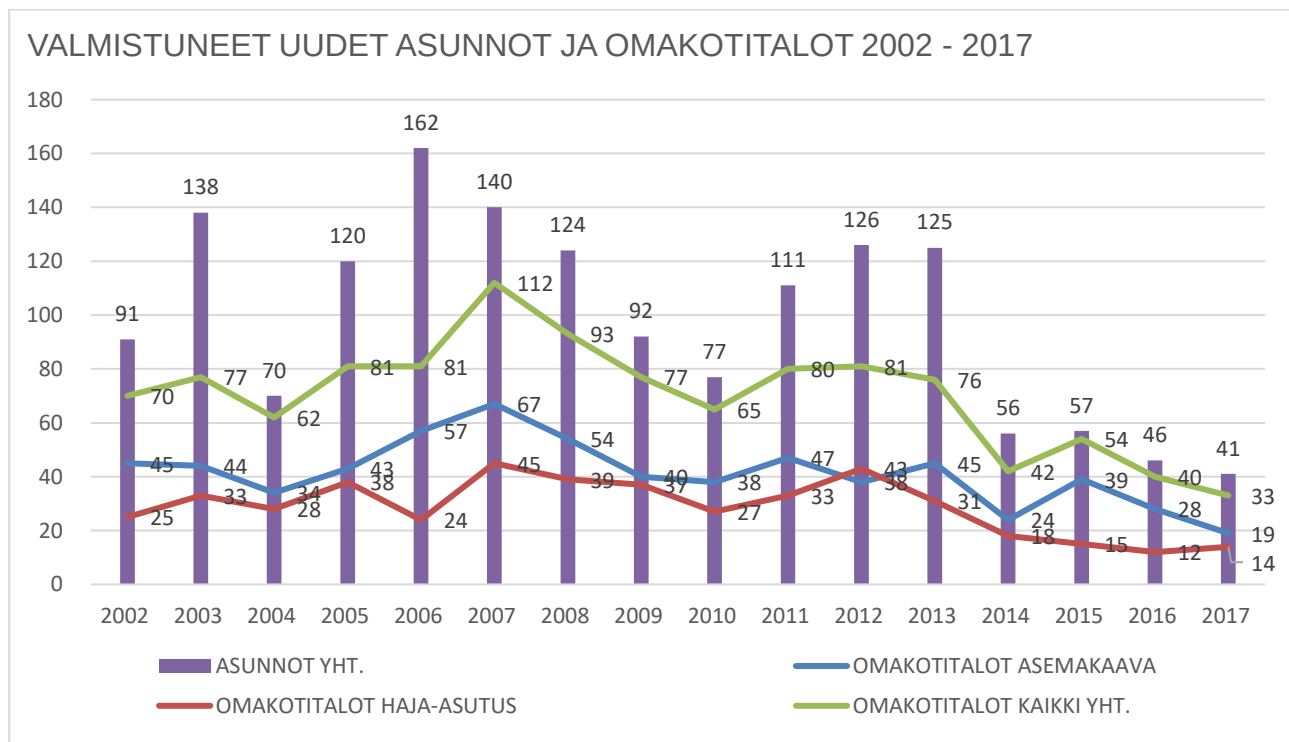
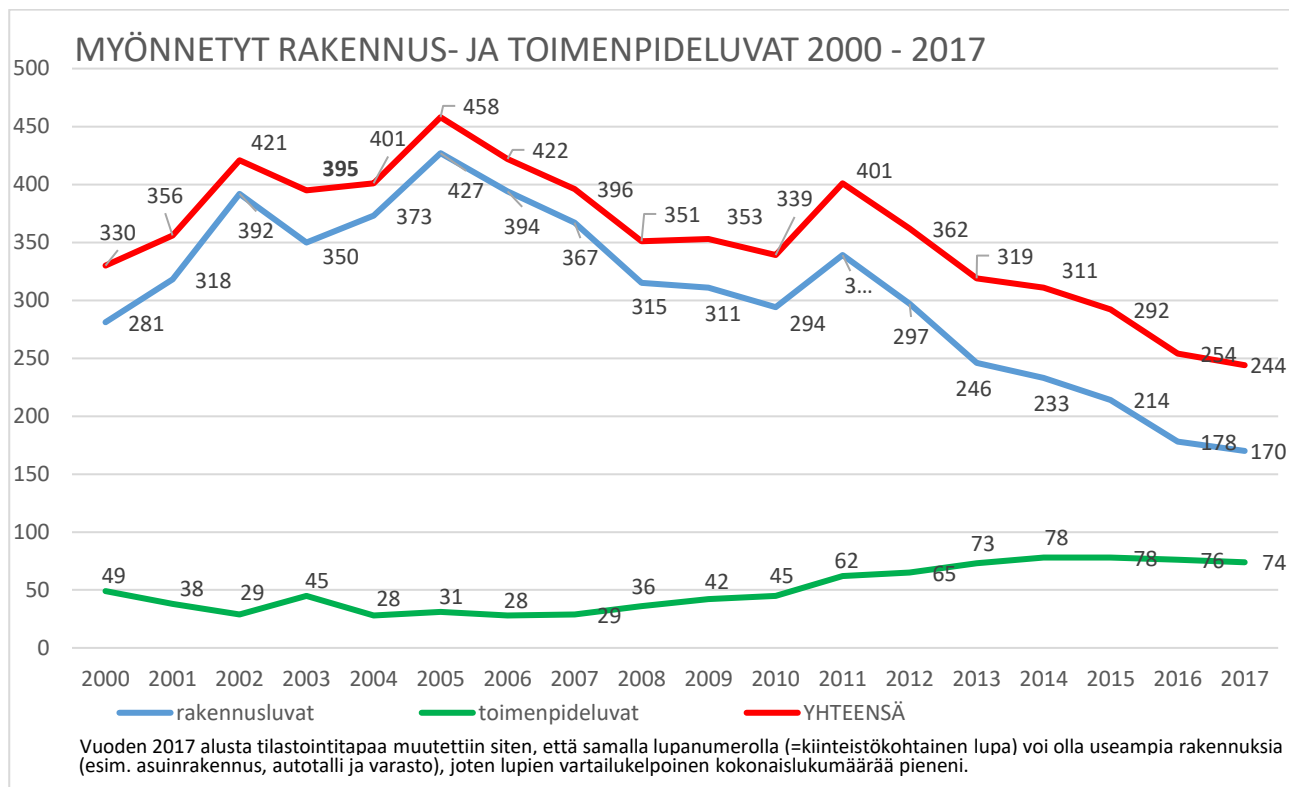
Rakennusvalvonnan tulosityksikkö ohjaa ja valvoo rakentamista. Se valvoo, että annettua lainsäädäntöä ja sen ohella annettuja määräyksiä noudatetaan siten, että tuotetaan terveellisiä, turvallisia ja ympäristöön sopivia rakennuksia.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Talouden yleinen piristyminen on hieman vaikuttanut Laukaan rakentamisen lisääntymiseen. Vapautuneita rakennusvalvonnan resursseja suunnataan edellisvuoden tavoin digitointia valmisteleviin töihin eli vanhimpien lupien osalta arkiston perkaamiseen ja arkistotiedon päivittämiseen Rahu-järjestelmään niiltä osin, kun se on puutteellista. Myös rakennusvalvonnan arkiston digitointia jatketaan. Sähköinen lupa-asiointi otetaan käyttöön.

Rakennusvalvonnassa 2017 käynnistynyttä kiinteistöveroprojektia jatketaan. Kiinteistöveroprojektin tarkoituksena on laajentaa kunnan kiinteistöveropohjaa ja lisätä siten tuloja. Useamman vuoden kestävään projektia hoitamaan on palkattu projektityöntekijä.

Graafit:

Tunnusluvut:

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Myönnetty rakennus- ja toimenpideluvat, kpl	244	300	300
Muut luvat	24	25	30
Toimenpideilmoituspäätöksiä	66	110	110
Rakennuslupakatselmuksia	605	600	600

Ympäristönsuojelu**Toiminnan kuvaus:**

Ympäristönsuojelun tuloksyksikkö valvoo ja edistää ympäristönsuojelua kunnan alueella siten kuin ympäristönsuojeluun, luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun, maa-aines- ja naapurussuhdelakiin liittyvät säädökset ja määräykset kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta edellyttävät. Ympäristönsuojeluviranomainen antaa myös asiantuntijalausuntoja muiden viranomaisten Laukaan kunnan alueelle valmistelemiin päätöksiin. Taavoitteena on kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle terveellinen, viihtyisä ja erilaisia toimintamahdollisuuksia tarjoava elin- ja toimintaympäristö, jossa ympäristön hyvinvointi ja suojele ovat keskeisessä osassa.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Toiminnassa ei tapahdu suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Ympäristölupien ja rekisteröitävien toimintojen säännöllinen valvonta lisää edelleen kanssakäymistä toiminnanharjoittajien kanssa ja antaa ajantasaista tietoa toimintojen ympäristöön vaikuttavista tekijöistä. Asiakasneuvonta on lisääntynyt.

Ilmastonsuojelusuunnitelman päivittäminen on edennyt ja sitä jatketaan edelleen. Käynnistetään pohjaveden suojelusuunnitelmien päivittäminen yhteistyössä ELY-keskuksen ja vesilaitosten kanssa.

Tunnusluvut:

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Ympäristölupapäätöksiä	7	5	6
Valvottavia ympäristölupia	47	46	50
YSL 118 §:n mukaisia ilmoituksia	7	8	8
YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	2	2	3
YSL 168 §:n mukaisia valvontakäyntejä	17	12	12
Maa-aineslupapäätöksiä	8	10	8
Valvottavia maa-aineslupia		62	64
Maa-aineslupien tarkastus- ja valvontakäynnit	100	200	200
Vesihuoltolain muk. vap.päät. liittymisvelvollisuudesta	5	8	8
Kehotuksia YSL, vesilain, maastoliikennelain, vesihuoltolain, maa-aineslain tai jätelain velvoitteiden täyttämiseksi	10	15	15
Pakkotoimimenettely YSL tai jätelain velvoitteiden täyttämiseksi			3
Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoja	21	25	25
Ilmoitukset lannan aumaamisesta	13	15	10

Ympäristöterveyslautakunta**Toiminta-ajatus:**

Ympäristöterveyslautakunta toimii lakisääteisenä Laukaan, Äänekosken ja Konneveden yhteistoiminta-alueen terveydensuojelu-, elintarvikevalvonta-, eläinlääkintä-, ja eläinsuojeluviranomaisena. Ympäristöterveydenhuollon viranhaltijat toimittavat viranomaiselle määrätyt lupa- valvonta- ja neuvontatehtävät taloudellisesti ja tehokkaasti.

Painopistealueet: Vesihuollon varautumisen ja valvonnan kehittäminen yhteistyössä alueen vesilaitosten kanssa. Uuden ict- järjestelmän käyttöönotto.

Toiminnalliset muutokset:

Ei toiminnallisia muutoksia.

Toiminnan kuvaus:

Terveysvalvonnan tehtävänä on ihmisten ja eläinten hyvinvoinnin ja elinympäristön turvaaminen. Toimintaa toteutetaan elintarvikelain, terveydensuojelulain sekä tupakkalain nojalla ihmisten terveyttä uhkaavien vaaratekijöiden valvonnalla. Tavoitteena on vaaratekijöiden poistaminen ja/tai minimoiminen.

Eläinlääkintähuollon tehtävänä on tuotantoeläinten, hevosten ja pieneläinten terveyden- ja sairaudenhoito sekä viranomastyöhön (tautivalvonta) liittyvä näytteenotto. Kunnaneläinlääkärit osallistuvat ympärivuorokautiseen maakunnalliseen suurelänpäivystykseen, siellä päivystysvuorot jakaantuvat: 2/5; Laukaa 1/5 sekä Äänekoski ja Konnevesi 1/5 itäiseltä päivystysalueelta (Laukaa, Äänekoski, Konnevesi, Kangasniemi, Uurainen ja Hankasalmi).

Valvontaeläinlääkärin tehtävänä on alueen eläinsuojelusta huolehtiminen ja eläintautien vastustaminen. Valvontaeläinlääkärin työtehtäviin kuuluu lisäksi elintarvikelain mukaisten tarkastusten (laitokset, alkutuotanto) suorittaminen.

Toiminnan muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

Ei muutoksia.

Tunnusluvut:

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Terveysvalvonta, tarkastukset:			
- elintarvikevalvonta	138	269	222
- terveydensuojeluvalvonta	141	124	186
- tupakkavalvonta	20	34	29
Terveysvalvonta, näytteenotto:			
- elintarvike	64	270	180
- talousvesi	242	108	108
- uimavesi	160	215	238
- muut terveydensuojelulain mukaiset	99	140	140
Eläinlääkintähuolto, hoitokäyntimäärät:			
- pieneläimet	2414	1900	2000
- tuotantoeläimet ja hevoset	997	950	950
- terveydenhoitokäynnit (=vuosittaiset käynnit tiloilla, jotka kuuluvat terveydenhuollon piiriin)	51	50	50
- päivystysmatkat	118	90	100
Valvontaeläinlääkäri, tarkastukset			
- laitostarkastukset	26	31	29
- maidontuotantotilat	1	15	34
- eläinsuojelukäynnit	85	45	55
- eläinsuojelukäynnit (laajennettu eläintenpito)		20	20
- eläintautilain mukaiset tarkastukset ja näytteenotto	24	25	25

3 INVESTOINTIOSA

3.1 Investointiohjelma 2019-2023

INVESTOINTIOHJELMA 2019-2023	2019	2020	2021	2022	2023
KONSERNIHALLINTO					
Ict; tietoliikenneverkko, tietokoneet, puhelimet, kopiokoneet	325 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Taloushallinnon ja hankintojen sovellushankinnat	20 000				
Maan osto	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Maan myynti	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
KONSERNIHALLINTO YHTEENSÄ	970 000	925 000	925 000	925 000	925 000
PERUSTURVAPALVELUT					
PERUSTURVAPALVELUT YHTEENSÄ	0	0	0	0	0
SIVISTYSPALVELUT					
Piha- ja leikkivälineet	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Sivistystoimen tieto- ja viestintätek. laitteet	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Kk:n koulun laajennus II vaihe kalusto		900 000			
Vihtavuoren koulukeskus kalusto			1 000 000	680 000	
Leppäveden kirjaston omatoimikirjastotekniikka	10 000				
Leppäveden urheilupuisto					
- tekonurmikenttä ja kaukalo	600 000				
- aktiviteettipuisto, voimaharjoittelualaue	50 000				
- crossfit-alue ja kiipeily, pumptrack-rata		55 000			
- huoltorakennus		200 000	200 000		
- yleisurheilun suorituspaikat ja hiihtostadion			200 000		
- tenniskentät				50 000	
Lievestuoreen nuorisotalon purkaminen	50 000				
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	780 000	1 225 000	1 470 000	800 000	70 000
TEKNISET PALVELUT					
Sivistyspalvelut, kiinteistöt:					
Lievestuoreen alakoulun ja päiväkodin tilajärjestelyt	100 000	700 000	400 000		
Leppäveden vanha koulu, vesikattourakka	100 000				
Vihtavuoren koulukeskus	3 500 000	8 500 000	7 000 000	2 300 000	
Koulunmäki	70 000	800 000	50 000	500 000	500 000
Kuhaniemen koulun hankesuunnittelu	100 000				
Tekninen toimi, kiinteistöt:					
Kuntalan uudisrakennuksen tarve- ja hankesuunnittelu	100 000				
Tekninen varikko, julkisivu- ja vesikattokorjaus	200 000				
Pienet investoinnit:					
Kohdentamaton investointimääräraha	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Energiainvestoinnit	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Vesihuoltolaitos:					
Kunnallistekniset investoinnit	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Kunnallisteknistien palveluiden myynti vesihuolto Oy:lle	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Yhdyskuntatekniikka:					
Liikennealueet, puistot ja yleiset alueet	2 850 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	7 650 000	12 580 000	10 030 000	5 380 000	3 080 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ, NETTO	9 400 000	14 730 000	12 425 000	7 105 000	4 075 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ, BRUTTO	10 075 000	15 405 000	13 100 000	7 780 000	4 750 000

Kuntalan peruskorjaus/uudisrakennus -hankesuunnitelmaa laaditaan vuokramalliin perustuen.

Koulunmäen uudisrakennushanke rahoitetaan kiinteistöleasing -mallilla.

3.2 Talonrakennusinvestoinnit vuonna 2019

3.2.1 Uudisrakennukset

Vihtavuoren koulukeskus

Vihtavuoren koulukeskuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 29.5.2017 § 28. Koulukeskuksen urakkavaiheen oli määrä käynnistyä jo vuonna 2018, mutta hanke on viivästynyt ja uuden aikataulun mukaan urakan päävaiheet ajoittuvat vuosille 2019-2022. Hankesuunnitelma sisältää ratkaisuvaihtoehtotarkastelut koulutoiminnan järjestämisen lisäksi myös vapaa-aikatoimen ja järjestötoiminnan tilatarpeiden kattamiseksi. Hankesuunnitteluvaiheessa oli mukana Laukaan seurakunta, joka myöhemmin vetäytyi hankkeesta. Seurakunnan tilavarauksen tilalle on varauduttu suunnittelussa kirjastotoimelle tilat. Kirjastotoiminnan aloittamisesta tehdään erillinen päätös. Hankkeen keskeisin tavoite on toteuttaa uuden opetusympäristön vaatimusten mukaiset opetustilat yhteensä noin 720 oppilaalle, ikäluokille 1-9. Hankkeen kokonaislaajuus on yhteensä 12.540 brm², josta uudisrakentamisen osuutta on yhteensä noin 8.500 brm², joka jakautuu siten, että opetustoiminnan tiloja on 5.000 brm² ja loppuosa 3.500 brm² sisältää tilat liikuntasalille, järjestötoiminnalle, nuorisotilalle sekä seurakunnalle. Toteutussuunnittelu on käynnissä. Vuoden 2019 talousarvioon on varattu 3,5 miljoonan euroa määräraha toteutussuunnittelu- ja urakkavaihetta varten ja kokonaisuudessaan hankkeelle on hyväksytyn tavoitehintalaskelman mukaisesti varattu yhteensä 21,3 miljoonaa euroa vuosille 2018-2021.

Koulunmäen koulukeskus

Laukaan kirkonkylän koulukampusaluetta kehitetään lähivuosien aikana. Kampusalueen hankesuunnitelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 12.2.2018 § 3. Koulunmäen hankesuunnitelma on sisällöltään ja laajuudeltaan merkittävä koulurakennushanke, jossa on laajasti arvioitu perusopetuksen koulutilojen tarve (Kirkonkylän koulu ja Sydän-Laukaan koulu), toisen asteen koulutuksen kehittyminen (Laukaan lukio ja Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto), vapaan sivistystyön (Laukaan kansalaisopisto, Ala-Keiteleen musiikkiopisto), nuorisotyön, oppilashuollon ja järjestöjen tilatarpeet. Kirkonkylän koulun 1970-1990 –luvuilla rakennetusta rakennuskannasta luovutaan ja ne korvataan uudisrakentamisella. Laukaan lukion toimitilat rakennetaan nykyisen lukiorakennuksen laajennusosaan ja nykyiset lukion tilat remontoidaan Sydän-Laukaan koulun käyttöön. Nuorisotilan ja Hyvinvointi- ja perhekeskuksen tilat sijoitetaan Kirkonkylän koulun D-rakennukseen. Vuonna 2019 käynnistyy hankkeen ensimmäinen urakkavaihe, joka käsittää Sydän-Laukaan koulun ja Lukion laajennusosan sekä POKE-hallin uudisrakentamisen. Hanke rahoitetaan pääosin kiinteistöleasingrahoituksella. Ensimmäisen vaiheen kiinteistöleasing sopimuksen laajuus on 11 miljoonaa euroa. Koko koulunmäen hankkeen leasing sopimusten arvo on noin 30 miljoonaa euroa. Kiinteistöleasing sopimukset tehdään 20 vuoden vuokrajalle, jonka jälkeen kunnalla on mahdollisuus joko jatkaa vuokrasopimusta tai lunastaa kiinteistö jäännösarvolla tai osoittaa kiinteistölle ostaja.

Kuntalan uudisrakennus tarve- ja hankesuunnittelu

Kuntalan uudisrakennuksen hankesuunnitteluvaiheessa on käsitelty useita eri vaihtoehtoja. Hankesuunnittelun yhteydessä arvioidaan kunnan hallinnon tilantarve, muiden mahdollisten toimintojen yhdistäminen kunnan hallintotilojen yhteyteen yhteiseksi kuntalaisten taloksi sekä vaihtoehtoiset toiminta- ja rahoitustavat toteuttaa tarkoituksenmukaiset toimitilat. Hankesuunnittelussa on käytetty osallistavia menetelmiä. Tavoitteena on tuoda hankesuunnitelma kunnanvaltuuston päätettäväksi mahdollisimman pikaisesti kirkonkylän asemakaavoituksen edetessä. Hankesuunnitelmaa laaditaan ensisijaisesti vuokramalliin perustuen. Tarve- ja hankesuunnitteluun on varattu vuodelle 2019 100 000 €.

3.2.2 Peruskorjaukset, pienet investoinnit ja energiainvestoinnit

Lievestuoreen alakoulun ja päiväkodin tilajärjestelyt

Tervämäen koulun tiloihin on tehty kuntotutkimus, jonka pohjalta kohteessa on tehty olosuhteita parantavia toimenpiteitä. Kohteen tulevat peruskorjauskustannukset kuntotutkimuksen pohjalta nousevat sen suu-

ruiseksi, jonka vuoksi on tarve käynnistää hankesuunnittelu, jossa arvioidaan tarkemmin alakoulun ja päiväkodin tilajärjestelyt. Hankesuunnitteluun sekä tarvittaviin selvityksiin on varattu vuodelle 2019 varattu 100 000 €.

Leppäveden vanha koulu, vesikattourakka

Leppäveden vanha koulun (keltainen kivikoulu) vesikaton käyttöikä on tullut täyteen, jonka vuoksi on tarve uusida vesikatto. Vesikaton korjaukseen on varattu vuodelle 2019 100 000 €.

Kuhaniemen koulun hankesuunnittelu

Kuhaniemen koulu osalta on käynnistetty tarveselvitys. Tarveselvityksen jälkeen suoritetaan hankesuunnitteluvaihe, jossa kartoitetaan eri vaihtoehdot koulutoimintaan. Hankesuunnitteluun sekä tarvittaviin selvityksiin on varattu vuodelle 2019 varattu 100 000 €.

Tekninen varikko, julkisivu- ja vesikattokorjaus

Teknisen varikon julkisivujen ja vesikaton käyttöikä on tullut täyteen, jonka vuoksi on tarve suorittaa vesikaton uusiminen sekä julkisivujen peruskorjaustyöt. Korjaustoimenpiteisiin on varattu vuodelle 2019 200 000 €.

Kohdentamaton kunnossapidon investointimääräraha

Ennakoimattomiin kunnossapitoluonteisiin tehtäviin varataan 500.000 euron investointimääräraha vuodelle 2019. Määräraha on jaettu alustavasti seuraaviin toimenpiteisiin:

- Koulujen ja päiväkotien piha-alueiden kunnostus
- Vihtavuoren päiväkodin piha-alueen kunnostus
- Satavuon koulun lämmitysjärjestelmän muutostyöt
- Äijälän päiväkot, vesikattokorjaus
- Koulu- ja päiväkotirakennusten vesikattojen turvalaitteet
- Leppäveden vanha koulu, käyttövesilinjaston saneeraus
- Museorakennusten vesikattojen korjaus
- Jokiniemen päiväkot, sisäpuoliset remontit
- Taitojen Talo, lattiamateriaalien vaihto sekä tiivistyskorjauksia
- Saran Asunnot, ilmalämpöpumput ja kondenssikuivain sekä lattia
- Satavuon koulun piharakennukse
- Ruokapalvelukeskuksen pöydät ja tuolit sekä liesi
- Leppäveden vanha koulu, tarjoilulinjasto ja astianpalautusyksikkö
- Varaus uusittaville ruokapalvelun koneille ja laitteille

Tekninen lautakunta voi tehdä muutoksia alustavaan suunnitelmaan käyttösuunnitelmassaan.

Energiainvestoinnit

Energiainvestointeina jatketaan öljylämmityskohteisiin lämmitysjärjestelmä uudistuksia. Energiainvestointien jälkeen kohteiden energiatodistukset päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta. Määrärahavaraus vuosittain on 50.000 euroa.

3.3 Maanhankinta ja myynti vuonna 2019

Investointimenoissa on esitetty konsernihallintoon hankinnan määrärahavaraus. Maapoliittisen ohjelman mukaisesti maanhankintaan on varattu vuoden 2019 talousarviossa 700.000 euroa. Maaomaisuuden myyntituloissa on esitetty tonttimyynnin tasearvo 75.000 euroa.

3.4 Irtaimen käyttöomaisuuden hankinnat 2019

Konsernihallinto

Kunnanhallituksen investointien talousarviossa esitetään vuosittain määrärahavaraus koko kunnan keskitettyihin Ict-hankintoihin; tietoliikenneverkko, tietokoneet, puhelimet, kopiokoneet. Vuodelle 2019 on budjetoitu 325.000 euroa. Lisäksi taloushallinnon ja hankintojen sovellushankintoihin varataan 20.000 euroa.

Sivistyspalvelut

Sivistyslautakunnan investointien talousarviossa esitetään vuosittain määrärahat koulujen piha- ja leikkivälineisiin sekä koulujen tieto- ja viestintätekniisten laitteiden hankintaa varten. Vuodelle 2019 on varattu koulujen piha- ja leikkivälineisiin 20.000 euroa ja tieto- ja viestintätekniisiin laitteisiin 50.000 euroa. Leppäveden kirjaston omatoimikirjastotekniikkaan on varattu 10.000 euroa.

3.5 Vesihuollon investoinnit vuonna 2019

Laukaan vesilaitos yhtiöitettiin 1.1.2016 kunnan 100 % omistamaksi tytäryhtiöksi. Näin ollen vesihuoltoa koskevien investointien rahoittaminen siirtyy perustettavan yhtiön vastuulle. Yhtiön perustamispäätöksen yhteydessä KV 25.5.2015 § 18 on päätetty, että yhdyskuntatekniikan rakentamisyksikkö jää edelleen kunnan toiminnaksi. Vesihuolto-yhtiö tilaa vesihuoltoverkostojen rakentamispalvelut kunnalta, jolloin yhdyskuntatekniikan ja vesihuoltoverkoston rakentamista pystytään toteuttamaan yhtäaikaaisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Vesihuoltoverkoston rakentamista varten vuoden 2019 talousarvioon on varattu 600.00 euroa ja vastaava määrä tuloksi, jonka kunta laskuttaa Laukaan Vesihuolto Oy:ltä.

3.6 Yhdyskuntatekniikan investoinnit vuonna 2019

Vuoden 2019 talousarviossa on varattu 2,85 miljoonaa euroa liikennealueiden, puistojen ja yleisten alueiden investointeihin. Suurimpina yhdyskuntatekniikan hankkeina vuonna 2019 ovat Leppäveden liikuntapuiston infra, Laajalahden asuinalueen jatkaminen kirkonkylällä sekä Vuorenmäen ja Sorajyvän teollisuusalueet. Ely-keskuksen yhteishankkeena jatkuu Lievestuoreen Laajalahden massa-altaiden peittotyön loppuunsaattaminen. Katujen peruskorjauksiin on investoinneissa varauduttu 560.000 euron määrärahalla. Peruskorjausohjelma perustuu korjausvelka- ja kuntoluokitusselvitykseen. Seuraavan sivun taulukossa on esitetty alustava suunnitelma yhdyskuntatekniikan investoinneista, jonka tekninen lautakunta täsmentää hallintosäännön mukaisesti käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

3.7 Muut investoinnit vuonna 2019

Leppäveden liikuntapuiston kehittäminen alkaa vuonna 2019. Liikuntapuiston kokonaisuus rakentuu kunnan ja yksityisen sektorin yhteistyönä. Kunnan osalta liikuntapuistoon liittyviä investointeja on jakotettu vuosille 2019-2022. Vuoden 2019 aikana rakennetaan tekonurmikenttä (0,6 miljoonaa euroa) ja voimaharjoittelualue (50.000 euroa).

Lievestuoreen nuorisotalon purkamiseen varataan 50.000 euroa. Investoinniksi kohdennettu purkukustannus korottaa kiinteistön käypää arvoa investointiin kohdennetun kustannuksen verran.

YHDYSKUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT, TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA VUODELLE 2019

NIMIKE	2 019	HUOM!
LIIKENNEALUEET, PUISTOT JA YLEISET ALUEET yhteensä		
Menot	2 850 000	
Tulot	0	
Netto	2 850 000	
Liikennealueet:		
Kirkonkylä:	845 000	
Kk kevyen liikenteen väylät	10 000	Liikenneturvallisuus
Pienet katukorjaukset	10 000	routavaurioita, liikenneturvallisuus
Katujen kuivatuksien parantaminen	10 000	routavaurioiden vähentäminen
Pelloskujan jatkaminen	75 000	uudet rivitalot
Rantatie	100 000	peruskorjaus
Laajalahden alue; Laajalahdentien jatkaminen, Taivaankaari	400 000	tonttien myynti
Kantola II alue; Lahnajärvenkadun ja Renginkujan klv	170 000	liikenneturvallisuus
Vanhansillantien saneeraus, väli Marjakuja-Kuusikkoku	70 000	peruskorjaus
Ritolahdentien saneeraus+päällystys	0 ?	
Kipparintie	0 ?	
Vihtavuori:	210 000	
Kev.liik.väylät rak. ja san.	10 000	ymp.parant.viihtyisyys,liikenne.turv.
Pienet katukorjaukset	10 000	routavaurioita, liikenneturvallisuus
Katujen kuivatuksien parantaminen	10 000	routavaurioiden vähentäminen
Brittilänranta I alue; Kuusiranta ja Vanamo, katujen jatkaminen	50 000	tonttien myynti
Jokelan alue; Pitkäniityntie, jatkoa ed. vuodelta	80 000	peruskorjaus
Muut kadut; Jokelantie, Viljaminkuja ja Marianl	50 000	peruskorjaus, kuivatuksen osuus
Leppävesi:	720 000	
Kev.liik.väylät rak. ja san.	10 000	ymp.parant.viihtyisyys,liikenne.turv.
Pienet katukorjaukset	10 000	routavaurioita, liikenneturvallisuus
Katujen kuivatuksien parantaminen	10 000	routavaurioiden vähentäminen
Näätämaen alue; Karhujärventien klv, väli Juholanmäki-Otsontie	40 000	liikenneturvallisuus
Alueen klv verkostoa puistoalueille	50 000	liikenneturvallisuus
Sorajyvän kaava-alue; Esirakentaminen, urakka, jatkoa ed. vuodelta	300 000	Teollisuustonttien myynti
Liikuntapuisto; alueen kadut, kentät ja paikoitusalueet	300 000	
Liestuore:	150 000	
Kev.liik.väylät rak. ja san.	10 000	ymp.parant.viihtyisyys,liikenne.turv.
Pienet katukorjaukset	10 000	routavaurioita, liikenneturvallisuus
Katujen kuivatuksien parantaminen	10 000	routavaurioiden vähentäminen
Arkonkujan saneeraus	120 000	peruskorjaus
Vehniä:	380 000	Teollisuustonttien myynti
Vuorenmäen asemakaava-alueen katuverkosto		
Yhteiset ja muut hankkeet:	390 000	
Viimeistelytyöt	10 000	edellisen vuoden rakentaminen
Päällystystyöt	50 000	ymp.parant.viihtyisyys,liikenne.turv.
Aluevalaistus, erittelemätön	60 000	ymp.parant.viihtyisyys,liik.turv.,energiatehokkuus
Liikenneturvallisuuden parantaminen	20 000	liikenneturvallisuus
Sadevesiviemärit	10 000	
Paikkatietopalvelut; Uusi GPS-laite	20 000	
<i>Elyn hankkeet, Laukaan osuudet:</i>		
Laajalahden massa-altaat (Liestuore)	200 000	Ely-keskus/ymp.parant.viihtyisyys
Mt 637; Klv:n suunn. Väli Hallaperäntie-Vaajakoskenti	20 000	liikenneturvallisuus
PUISTOT JA MUUT YLEISET ALUEET, yht.	155 000	
Puistot ja muut viheralueet, koko kunta	10 000	ymp.parantaminen,viihtyisyys,turvallisuus
Kk; Laajalahden leikkipuiston san.	20 000	
Kk; Lemettilän uimarannan uusi laituri	20 000	
Kk; Sataman istutusaltaat yms.	30 000	
Kk; Koirapuisto	20 000	
KK; Rajamäen lampipuisto	20 000	
Lvt; Haaranrannan vierasvenepaikat yms.	15 000	
Rantautumispaikat Leppävesijärvellä, 2 kpl	20 000	

4 TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	TA 2020	TA 2021
Toimintatuotot	27 743 643	26 867 430	25 796 840	0	0
Myyntituotot	11 551 978	9 748 530	8 772 890		
Maksutuotot	4 238 555	4 022 290	3 926 610		
Tuet ja avustukset	1 683 175	1 399 580	1 144 670		
Muut tuotot	10 269 935	11 697 030	11 952 670		
Toimintakulut	126 000 040	129 699 550	130 661 720	0	0
Henkilöstökulut	39 655 684	41 645 910	42 626 090		
Palvelujen ostot	63 527 604	63 181 920	61 251 010		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 156 745	5 256 420	5 394 780		
Avustukset	9 656 693	10 318 330	10 810 600		
Muut menot	8 003 314	9 296 970	10 579 240		
Toimintakate	-98 256 398	-102 832 120	-104 864 880	-106 500 000	-107 500 000
Verotulot	67 930 670	66 900 000	71 500 000	75 000 000	77 000 000
Valtionosuudet	37 252 004	36 470 900	36 882 000	37 660 000	38 000 000
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	578 294	580 000	565 000	550 000	550 000
Muut rahoitustuotot	244 045	600 000	200 000	200 000	200 000
Korkokulut	102 394	0	200 000	500 000	650 000
Muut rahoituskulut	1 183	10 000	10 000	10 000	10 000
Vuosikate	7 849 827	1 708 780	4 072 120	6 400 000	7 590 000
Suunnitelman mukaiset poistot	5 297 998	5 600 000	6 000 000	6 400 000	7 000 000
Lisäpoistot	175 576				
Tilikauden tulos	2 376 252	-3 891 220	-1 927 880	0	590 000
Kertynyt yli-/alijäämä	8 956 175	5 064 955	3 137 075	3 137 075	3 727 075
Vuosikate % poistoista	148,2 %	30,5 %	67,9 %	100,0 %	108,4 %

Rahoituslaskelma	TP 2017	TA/M 2018	TA 2019	TA 2020	TA 2021
Kunnan toiminta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	7 849 827	1 708 780	4 072 120	6 400 000	7 590 000
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-435 415				
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	14 834 442	9 510 000	10 075 000	15 405 000	13 100 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin	707 558	700 000	200 000	500 000	500 000
Käyttöom:n myyntituotot	800 324	675 000	675 000	675 000	675 000
Vars. toiminta ja investoinnit netto	-5 912 148	-6 426 220	-5 127 880	-7 830 000	-4 335 000
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen lisäys	-148 186				
Antolainojen vähennys	767 404	623 000	635 000	640 000	650 000
Lainakannan muutokset	314 940	5 803 220	4 492 880	7 190 000	3 685 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 651 735	5 809 520	0	10 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 231	-6 300	-10 600	-11 000	-11 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 494 368		4 503 480	-2 799 000	3 696 000
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 001 804	0	0	0	0
Lainakanta 31.12.	84 101 204	89 904 424	94 397 304	101 587 304	105 272 304
Lainakanta €/asukas	4 432	4 737	4 937	5 265	5 421
Investointien tulorahoitus %	55,6 %	19,4 %	41,2 %	42,9 %	60,2 %